

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ**

МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ ӨНЕР ІСТЕРІ ДЕПАРТАМЕНТІ

«Мәдениеттерді жақындастыру орталығы» мемлекеттік музейі» РМҚК

**2019 ЖЫЛҒЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ
ЕСЕБІ**

**Алматы
2019 жыл**

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ

I. ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ

- 1.1. Ауқымды халықаралық іс-шаралар
- 1.2. Шет елдермен әріптестік
- 1.3. Ғылыми жобалар
- 1.4. Ғылыми конференцияларға қатысу
- 1.5. Баспа қызметі
- 1.6. Ғылыми жарияланымдар

II. МӘДЕНИ-БІЛІМ БЕРУ ҚЫЗМЕТІ

- 2.1. Семинарлар, тренингтар, фестивальдар
- 2.2. Дәрістер
- 2.3. Дөңгелек үстелдер, жиналыстар мен халықаралық кездесулер
- 2.4. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс
- 2.5. Қоғамдық жұмыс, ұйымдарға, ассоциацияларға, қоғамдарға, редколлегияға (халықаралық) мүшелік

ҚОРЫТЫНДЫ

КІРІСПЕ

«Мәдениеттерді жақындастыру орталығы» мемлекеттік музейі» РМҚК 2016 жылдан бастап жұмыс істейді (бұдан әрі - Орталық). Орталықтың маңызды және перспективалы міндеттерінің бірі - әлемдік қоғамдастықтың Қазақстанның мәдениет саласындағы халықаралық бастамаларын және бірінші кезекте «Мәдениетті жақындастырудың халықаралық онжылдығы» 2013-2022 жж.) бағдарламасын Қазақстанда және тұтас алғанда Еуразияда іске асырудағы күш-жігерін үйлестіру.

Орталық өзінің барлық іс-шараларын «Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы» 2013-2022 жж. халықаралық онжылдықты іске асыру жөніндегі ЮНЕСКО-ның іс-шаралар жоспарын іске асырудың бір бөлігі ретінде қарастырады және онжылдық аяқталғаннан кейін Қазақстан Республикасының мәдени саясатының басымдықтарына және БҰҰ-ның 2030 жылға дейінгі тұрақты даму, бейбіт және ашық қоғам құру жөніндегі күн тәртібіне сәйкес жүзеге асырады.

Орталықтың негізгі қызметі - мәдениеттерді жақындастыруды ілгерілету - өзіміздің зерттеу, мәдени және ағартушылық жұмыс, сонымен қатар халықаралық деңгейде тұрақты мәдени даму саласындағы көптеген мәселелер бойынша ғалымдар мен мәдениет қайраткерлерінің зияткерлік өзара іс-қимылын үйлестіру.

Бұл қызмет - ұлттық және шетелдік ғылыми топтардың, мәдени-ағарту орталықтарының, қоғам қайраткерлерінің, аға буын мен жастардың белсенді өкілдерінің ғаламшарлық сананы тәрбиелеуге, жалпыға ортақ философияны, мәдениеттерді зерттеу мен дамытуға, мәдени әртүрлілік пен органикалық байланыстарды көрсетуге, күштерін біріктіруге, жалпыадамзаттық құндылықтарды нығайтуға бағытталған.

Орталықтың үнемі айналысатын міндеттері - тарихи және ұзақ мерзімді перспективада мәдени мұраны зерттеу және өркениеттер үнқатысуы призмасы арқылы жалпыадамзаттық құндылықтарды бекіту және мәдени әртүрлілікті сақтау.

Олардың шешімі дискриминацияны, төзбеушілікті, экстремизм мен радикализмді жеңуге көмектеседі.

Мәдениеттерді жақындастыру әрқашан берік құндылық болған және солай бола береді және «білім қоғамының» құрылуымен тығыз байланысты болады.

Бұл халықаралық қауіпсіздік пен әлеуметтік интеграцияға нәсілдік, этникалық немесе діни тұрғыдан тәуелсіз адамның қадір-қасиеті мен ынтымағын құрметтеу міндеттемесіз қол жеткізуге болатындығын білдіреді.

Мәдениеттерді жақындастырудың жарқын мысалы - Ұлы Жібек жолындағы мәдениеттердің өзара әрекеті, Шығыс пен Батыстың байланысын өзара байыту, адамзат тарихы, дүниежүзілік діндердің үнқатысуы бойынша үзілмейтін байланыстар.

Тарих адамзатқа мәдениеттер диалогын ұсынатын ең жақсы нәрсені қамтиды.

Бұл оң тәжірибені ғылыми негізделген мысалдар мен гуманистік мұраттарға сүйене отырып, алу және зерттеу қажет.

2019 жылдың басында Орталық жұмысындағы стратегиялық бағыттар жаңартылды.

Олардың ішінде жазба белгілердің пайда болуы, алғашқы тілдер мен жазба жүйелер, ежелгі адамзаттың тарихынан Ұлы Ұлы Жібек жолы феноменіне дейінгі ұлттардың ұлы көшіп-қонуын зерттеу, білім мәдениеті мен табиғатты құрметтеу сияқты мәселелер пайда болды.

Орталықтың маңызды міндеттерінің бірі - космологиялық сипаттағы ертедегі діни сенімдердің генезисін зерттеу.

Осы зерттеулердің нәтижелері мәдениеттердің пайда болуы туралы білімді толықтыруы керек, иудаизм, христиан, ислам және буддизмде айқын көрсетілген ежелгі әлемнің рухани мәдениетін бөлу мәселесіне жауап беруі керек.

Орталық ЮНЕСКО-ның штаб-пәтерімен және Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстандағы ЮНЕСКО-ның Кластерлік бюросымен (Алматы) жемісті байланыстар орнатты, олар 2019 жылғы 25 маусымда Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Ұлттар Ұйымының білім, ғылым және мәдениет (ЮНЕСКО) арасындағы ЮНЕСКО қамқорлығындағы Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық орталығын құру туралы келісімге қол қою арқылы одан әрі нығайтылды.

I. ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ

1.1. Ірі халықаралық шараларды ұйымдастыру

1.1.1. 2019 жылы 18 қыркүйекте Орталық Невада - Семей халықаралық антиядролық қозғалысының («Невада-Семей» ХАҚ) 30-жылдығына арналған халықаралық ғылыми-практикалық конференцияны Нұр-Сұлтанда, Қазақ ұлттық өнер университетінің (Шабыт) залында өткізді.

1949 жылы Кеңес Одағы бомбаны жасады, ал 1949 жылы 29 тамызда Семейдің маңында кеңес атом бомбасының алғашқы сынақтары өтті. Ал 1953 жылы мұнда термоядролық бомба сыналды.

1963 жылдан бастап, үш ортада ядролық сынақтарға тыйым салу туралы халықаралық шартты сынақтан өткізгеннен кейін, сынақтар «жер астында астыртын өтті». 40 жыл ішінде мұнда 450-ден астам сынақ жүргізілді. Оның салдары 40 жыл Семей, Павлодар, Қарағанды облыстары және басқа да аумақтарға әсер етті. Бұл өте қасиетті сан, міне, осында жұмыс істеді, 1989 жылы 40 жыл өткеннен кейін сынақтар тоқтады, оның себебі антиядролық қозғалыс Невада-Семей болды.

1991 жылы 29 тамызда Президент Н.Ә.Назарбаевтың жарлығымен полигон жабылды. Бір жылдан кейін, 1992 жылдың тамызында Невададағы сынақтар тоқтап, Тынық мұхитындағы Маруроа атоллындағы полигон да үнсіз қалды. 1996 жылы қытайлық «Лобнор» полигонында сынақтар тоқтатылды.

Конференцияның мақсаты ядролық қатер тұрғысындағы қазіргі халықаралық жағдайды түсіну, Қазақстанда және әлемдегі антиядролық қозғалыстың рөлі мен міндеттерін талқылау болды. Конференция мәдениеттерді жақындастыруға, әлем идеяларын іс жүзінде жүзеге асыруға және планетарлық сананы тәрбиелеуге қосылатын үлес болды.

Бұл бүкіл әлемде антиядролық қозғалысты күшейтуге, соғысқа қарсы және экологиялық белсенділер үшін диалог алаңына айналуға, ядролық қарусыз мәртебесін жариялаған мемлекетіміздің беделін нығайтуға қызмет етуі керек.

«Невада-Семей» қозғалысы құрылған кезінен бастап Қазақстан Республикасының ядролық қарудан бас тартуына, жер бетіндегі барлық 5 ядролық сынақ полигондарының жабылуына, Қазақстанның және бүкіл әлемнің прогрессивті қоғамдастығын таза және бейбіт планета идеялары төңірегінде біріктіруге ықпал етті.

«Невада-Семей» ХАҚ дыбыстық және бейне мұрағаттары адамзаттың құжаттық мұрасының меншігіне айналып, ЮНЕСКО-ның «Әлем жадысы» дүниежүзілік тізіліміне енгізілді.

Ғылыми-практикалық конференцияға Қазақстаннан, таяу және алыс шетелдерден танымал ғалымдар мен антиядролық қозғалыс белсенділері, сондай-ақ «Әлем дәрігерлері ядролық соғыстың алдын алу үшін» халықаралық ұйымдарының, ЮНЕСКО, Гои Бейбітшілік Қорының, Францияның Орталық Азияны зерттеу институты және басқалар шақырылды.

Конференцияға Қазақстаннан, алыс және жақын шетелдерден белгілі ғалымдар мен антиядролық қозғалыс белсенділері, барлығы 61 адам қатысты. Солардың ішінде АҚШ -3 адам (Нью-Йорк, Бостон, Массачусетс), Франция – 2 адам (Париж), Италия – 2 адам (Рим), Германия – 1 адам (Берлин), Южная Корея – 1 адам (Сеул), Ұлыбритания – 2 адам (Лондон), Жапония – 3 адам (Токио, Нагасаки, Хиросима), Қытай – 1 адам (Үрімші), Үндістан – 1 адам (Дели), Ресей – 6 адам (Мәскеу - 3, Санкт-Петербург - 2, Алтай өлкесі-1), Украина-3 чел. (Киев), Қырғызстан -1 адам (Бішкек), Тәжікстан - 2 адам (Душанбе), Әзірбайжан – 1 адам (Баку), Қазақстан - 30 адам (Алматы, Ақтөбе, Өскемен, Павлодар, Орал, Тараз, Семей, Қарағанды) және басқа да алыс және жақын шет елдер. Сондай-ақ, конференцияға шет мемлекеттердің дипломатиялық корпусының өкілдері Ресей Федерациясының, Жапония мен Германияның елшілері қатысты.

Конференцияға қатысушылары «Невада-Семей» ХАҚ-ына 30 жыл» мерейтойлық медальдарымен марапатталды, №1 медальмен Елбасы Н.Ә. Назарбаев марапатталды.

Конференция қорытындысы бойынша ЮНЕСКО Мәдениеттерді жақындастыру орталығының Қазақстандағы антиядролық қозғалыстың мәселелері мен жетістіктеріне арналған тақырыптық «Билгамеш» альманахы шығарылды, онда конференцияда оқылған баяндамалар жарияланды.

Конференцияны «Хабар» телеарнасы және басқа да жетекші БАҚ жариялады. <https://www.youtube.com/watch?v=42n7HzETNi4>
<https://www.youtube.com/watch?v=i1uJkafzlnI>

1.1.2. 2019 жылы 16-18 қазанда «Ислам ағартушылары және қайта өркендеу дәуірі: Фарабтан, Бағдаттан және Кордобадан еуропалық шіркеулер арқылы білім мәдениетіне» атты II Алматы Халықаралық Еуразия мәдениеттерін жақындастыру форумы

Форумды «Мәдениеттерді жақындастыру орталығы» мемлекеттік музейі Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің қолдауымен, Мәдениеттерді жақындастыру орталығының директоры Сүлейменов Олжас Омарұлының бастамасымен ұйымдастырды.

Форумның мақсаты - Шығыс пен Батыстың өзара байыта түсетін байланысын, оның векторы ортағасырлық ислам әлемі ғалымдарының жұмысы, олардың өркениеттер диалогына қосқан үлесін зерттеу және адамзат тарихында үзілмейтін білім беру.

Сонымен бірге форум ғылыми қоғамдастық өкілдерінің, шығармашылық зиялы қауым өкілдерінің, жастардың және жалпы жұртшылықтың ЮНЕСКО-ның Еуразиядағы мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығына арналған іс-қимыл жоспарын іске асырудағы қолдауын күшейтуге және біріктіруге көмектеседі.

Форум алдында біршама дайындық жұмыстары болды. Форум іс-шараларының тұжырымдамасы жасалды, соның негізінде бағдарлама жасалды, көрме дайындалды. Rixos қонақ үйінің премиум-залында өткен форум пленарлық отырыс және 3 секциядан тұрды.

Келесі залда екі экспозициядан тұратын көрме ұйымдастырылды: суретші С.А. Жұбановтың суреттері, тастарға жасалған гравюралар мен жартастардың фрагменттері және В. Новоженовтің «No mad Heavts» атты петроглиф фотосуреттері, екінші экспозицияда «Ғылым Ордасы» РМК Орталық ғылыми кітапханасынан сирек кездесетін кітаптар көрермендер назарына ұсынылды.

Ғылыми форумға Қазақстан, Өзбекстан, Тәжікстан, Әзірбайжан, Египет, Үндістан, Ресей, АҚШ, Франция және Литваның танымал ғалымдары қатысты.

- 1. Үндістан** – Мансура Хайдер
- 2. Үндістан** – Саид Раза Хайдер
- 3. Франция** – Альберт Фишлер
- 4. Франция** – Ахмед Джеббар
- 5. Франция** – Проф. Милоуди Мохамед Тахар
- 6. Ресей** – Валеев Рафаэль Миргасимович
- 7. Өзбекстан** – Муминова Фатима Изатуллаевна
- 8. АҚШ** – Джеймс Петрик
- 9. Тәжікстан** – Султонзода Соки Аслон
- 10. Египет** – Махмуд Фуад
- 11. Украина** – Жангожа Рустем Наильулы
- 12. Әзірбайжан** – Мамедов Фуад Тейюб оглы
- 13. Әзірбайжан** – Абасов Али Сейидабас оглу
- 14. Литва** – Адас Якубаускас

1 – онлайн тәртібінде, скайппен:

15. Ресей – Мариэтта Тиграновна Степанянц

1 – форум қатысушыларына бейнежелдау:

16. Испания – Майор Сарагоса Федерико

Шараға барлығы екі жүз елуден астам адам қатысты.

Қорытынды шара Қабылдау үйінде ресми қабылдаумен аяқталды.

1.1.3. 2019 жылғы 29 қарашада Ресей халықтар достығы университетінде (Мәскеу) Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы (2013-2022 жж.) Аясында ЮНЕСКО қамқорлығымен «Халықтардың ұлы көші-қоны» атты халықаралық ғылыми конференция өтті. Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі ЮНЕСКО Мәдениеттерді жақындастыру орталығы, Ресей халықтар достығы университеті, Қазақстан Республикасы Үкіметінің қолдауымен «Мәдениет» коммерциялық емес қорымен бірлесе «Халықтардың ұлы қоныс аударуы. Б.э. III – IV ғасырындағы Еуразиядағы ұлы қоныс аудару» атты халықаралық конференция ұйымдастырылды.

Іс-шараға белгілі мәдени қайраткерлер, ғылыми, академиялық топтардың, халықаралық ұйымдар мен ғылыми орталықтардың өкілдері, Ресей халықтары достығы университетінің профессорлық-оқытушылық құрамы, сонымен қатар әлемнің көптеген елдерінің студенттері мен магистранттары қатысты.

Конференцияның тақырыбы біздің дәуіріміздің басында Еуразия аумағында әрдайым көшпелілердің орны болған, этникалық топтардың араласуы, мәдениеттер мен діндердің, соның ішінде Жібек жолындағы өзара әрекеттесу процестерін қамтыды.

Конференция барысында Қазақстан, Франция, Ресей, Испания, Иран, Қырғызстан және Моңғолиядан келген генетика, антропология, археология, синология, моңғолтану және тіл білімі саласындағы беделді ғалымдар баяндамалар жасады.

Құттықтау сөз сөйлегендер: РХДУ (РУДН) Проректоры – Елена Мартыненко (РФ Мәскеу қ.), Мәдениет және спорт министрлігі ЮНЕСКО қамқорлығындағы Мәдениеттерді жақындастыру орталығының директоры, осы университеттің құрметті докторы, ақын, жазушы - Олжас Сүлейменов, ерікті елшісі, ЮНЕСКО Комиссиясының мүшесі - Александра Очирова (РФ Мәскеу қ.), Қазақстан Республикасының Ресей Федерациясындағы

Елшілігінің кеңесшісі – Еркін Тукумов, ЮНЕСКО штаб-пәтерінің өкілі, Жібек жолы бағдарламасының үйлестірушісі – Мердад Шабаханг (Франция, Париж).

РУДН университетіндегі (Мәскеу) конференция «Халықтардың ұлы қоныс аударуы» жаһандық жобасы аясында жетінші рет болып өтті. Алдыңғылардың бәрі, 2015 жылы Израильде (Иерусалим) өткен конференцияны қоспағанда, атап айтсақ: Франциядағы конференция 2008 (Париж), 2011 жылы АҚШ-та (Нью-Йорк), 2013 жылы Оңтүстікте Корея (Сеул), 2014 жылы Испанияда (Гранада). 2016 жылы Францияда (Париж) және 2017 жылы Франциядағы Бүкіләлемдік гуманитарлық конференцияда арнайы сессия (Льеж).

«Халықтардың ұлы қоныс аударуы» жобасы негізі қаланған сәттен бастап ғылыми қоғамдастықта үлкен резонанс тудырды және тарихтың «ақ дақтарын» атап өтуге - планетадағы халықтардың қоныстануының тарихи себептері мен жағдайларын зерттеуге бағытталған.

Қазіргі заманда, халықаралық қоғамдастықтың күн тәртібіндегі маңызды орындардың бірін иемдену туралы тезис әрдайым мәдени әртүрліліктің қуатты қайнар көзі болып келген және бола бермек.

Сонымен бірге, халықтардың Ұлы көші-қонының тарихи, мәдени, әлеуметтік-экономикалық және әскери-саяси себептерін зерттеу ерекше өзекті және мәдени маңызға ие. Көптеген жылдар бойғы зерттеулердің нәтижесі жиынтық жұмыстарды, соның ішінде бүкіл әлемдегі «Жер шарындағы халықтардың ұлы қоныс аударуы атласын» жасау керек.

1.1.4. 2019 жылғы 6 желтоқсанда «Ұлы Жібек жолы: орта ғасырдан қазіргі уақытқа дейінгі мәдениеттерді жақындастыру» атты халықаралық дөңгелек үстел өтті. Дөңгелек үстелді «Мәдениеттерді жақындастыру орталығы» мемлекеттік музейі Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің қолдауымен Қазақстан халқы Ассамблеяласымен бірлесіп ұйымдастырды.

Ұлы Жібек жолының маңыздылығы - оның қазіргі кездегі тәжірибесі - бұл әлемдік мәдениеттердің алуан түрлілігін сақтай отырып, біртұтас әлемдік өркениеттің құрылуын көрсетеді.

Дөңгелек үстелдің мақсаты - зерттеушілерді тереңдетуге және Жібек жолын байланыстыратын елдер арасындағы мәдени сұхбат туралы, сондай-ақ XIII сапарлары кезінде Рим Папасы IV Плато Карпини, Бенедикт Полякус елшілерінің куәліктері негізінде ежелгі Қазақстанның мәдениеті мен дәстүрлері туралы жаңа білімді дамытуға ықпал ету. Еуропаға осы тақырыптағы түпнұсқа материалдарды ұсына алды.

Дөңгелек үстелдің нәтижелері Жібек жолындағы ашықтықты, төзімділік пен бейбіт диалогты нығайту үшін тәжірибе жинауға ықпал етуі керек. Олар

мәдениеттердің жақындасусыз адамзаттың тұрақты дамуы мүмкін еместігін нақты көрсетті.

Халықаралық дөңгелек үстелге Франция мен Чехияның танымал қазақстандық және шетелдік сарапшылары қатысты.

1. Хафизова Клара Шайсултанқызы, профессор (Қазақстан, Алматы)
2. Әбусейтова Меруерт Қуатқызы, ҰҒА академик (Қазақстан, Алматы)
3. Нұғман Бахредден Ғабдылбақиұлы, доцент (Қазақстан, Қарағанды)
4. Пьер-Оливье Буайе (Франция, Лион)
5. Туар-Оборон Малгожата (Франция, Фонтенбло)
6. Снегирев Владимир Николаевич (Чехия, Прага)

Іс-шараға ғылыми және білім беру орталықтарының жетекшілері, Қазақстанның ғалымдары қатысты.

Дөңгелек үстелдің бірінші бөлімінде аталған мамандармен қатар, Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің ЮНЕСКО қамқорлығындағы Халықаралық мәдениеттерді жақындастыру орталығының директоры Сүлейменов Олжас Омарұлы; Қазақстан халқы Ассамблеясы Төрағасының орынбасары Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы; Сорбонна-Қазақстан институтының және Франко-Қазақстан «Геоэнергетика» орталығының бірлескен директоры Бутейе Кристин; ЮНЕСКО қамқорлығындағы Халықаралық мәдениеттерді жақындастыру орталығы директорының орынбасары Толмачев Валерий Геннадьевич сөз сөйледі.

Дөңгелек үстелдің модераторы тарих ғылымдарының докторы, Қазақстан ғалымдар одағы РҚҚ Алматы облысындағы филиалының директоры Капекова Гүлнар Абдуллақызы болды.

Мәдениеттерді жақындастыру орталығының конференц-залында, сондай-ақ Дөңгелек үстел өткізілген Достық үйінің мәжіліс залында қатысушылар мен қонақтар назарына «Ұлы Жібек жолы - Рубруктен бүгінгі күнге дейінгі диалог жолы» фильмі ұсынылды.

Халықаралық дөңгелек үстел Қазақстан халқы Ассамблеясының Достық үйінде пікірталас пен пікір алмасумен аяқталды.

1.7. Шет елдермен әріптестік

2019 жылы «Мәдениеттерді жақындастыру орталығы» мемлекеттік музейі шет елдермен ынтымақтастық бойынша жұмыстар жүргізді.

Атап айтқанда, Алматыдағы ЮНЕСКО-ның Кластерлік бюросымен, ЮНЕСКО штаб-пәтерімен белсенді хат алмасу болды. Өзбекстан,

Түркіменстан, Ресей және Украинаның түркологтарымен байланыс орнатылып, олардың баяндамалары алынды.

Орталықтың бас ғылыми қызметкері, тарих ғылымдарының докторы, шығыстанушы Хафизова К.Ш. Пекин шет тілдер университетінде (ҚХР) өткен «Орталық Азия мен Қытай халықтарының өркениеттер диалогына қосқан үлесі туралы» атты халықаралық конференцияға қатысты. «Азиядағы өркениеттер арасындағы диалог» семинарында баяндама жасады.

Орталықтың жетекші ғылыми қызметкері, т.ғ.к. Новоженев В.А. 2019 жылдың 18-22 қарашасында Мемлекеттік Эрмитажда (Санкт-Петербург) Материалдық мәдениет тарихы институтында өткен Ресей академиялық археологиясының 100 жылдығына арналған «Шығыс Еуропа, Орталық Азия және Оңтүстік Сібірдің еуразиялық мәдени кеңістіктегі қарым-қатынас және өзара әрекеттестік контексіндегі жаңа деректер мен тұжырымдамалар» халықаралық конференцияға қатысты.

Король Абдулла ибн Абдулазиздің Халықаралық Мәдениетаралық және дінаралық диалог орталығының (КАИСІD) Бас хатшысына өзара қызығушылық тудыратын салаларда білім алмасу мақсатында, әсіресе мәдениетаралық диалог және жастарға арналған жаһандық бастамаларды іске асыру жөнінде халықаралық студенттер мен жастар желілерінің дамуы мен жұмыс істеуі туралы байланыстар орнатуды қарастыру туралы хат жіберілді.

Бұл ЮНЕСКО-ның «Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығына» (2013-2022 жж.) арналған іс-шаралар жоспарын жүзеге асыруға және жалпы жастар арасында білім мәдениетін қалыптастыруға сонымен қатар планетарлық сананы тәрбиелеуге ықпал етуі мүмкін.

ЮНЕСКО-ның Бас директоры Одри Азуле ханыммен хат алмасу жүргізілді, сондай-ақ ЮНЕСКО-ның әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар секторының мәдениетаралық диалог бөлімінің меңгерушісі (ab.preis@unesco.org) Мадам Анн Белинда Преиспен Орталықтың 2019 жылғы негізгі іс-әрекеттері талқыланды.

Невада-Семей халықаралық антиядролық қозғалысқа - 30 жыл, Халықаралық Еуразия мәдениеттерін жақындастыру ІІ Халықаралық Алматы форумы: «Ислам ағартушылары (Әл-Фараби, Аль-Кинди, Ибн Рушд және т.б.) және Ренессанс: Фарабтан, Бағдаттан және Кордобадан Еуропалық шіркеулер арқылы білім мәдениетіне», «Халықтардың ұлы қоныс аударуы» халықаралық конференцияларын дайындау барысында маңызды хат алмасулар жүргізілді.

Орталықтың халықаралық іс-шараларына дайындық және «Билгамеш» альманахын шығару барысында шетелдік ғылыми орталықтармен және ғалымдармен туралы кеңейтілген хат алмасулар жүргізілді. Хаттар Халықаралық орыс тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің қауымдастығына (МАПРЯЛ, Ресей), ЮНЕСКО қамқорлығындағы Валенсия қаласындағы (Испания) Жерорта теңізі орталығына жіберілді.

1.3. Ғылыми жобалар

2019 жылы Орталық екі гранттық жоба бойынша жұмыс жасады.

1. «Ежелгі және Орта ғасырдағы Орталық Азиядағы халықтардың қатынас үлгілерін жасау: дәстүрлердің өзара әрекеттестігі мен мәдениеттер диалогы». Жоба жетекшісі: т.ғ.к. Новоженев В.А.

«Ежелгі және Орта ғасырдағы Орталық Азиядағы халықтардың қатынас үлгілерін жасау: дәстүрлердің өзара әрекеттестігі мен мәдениеттер диалогы» гранттық жобасының күнтізбелік кестесі бойынша жұмыс жалғастырылды.

Далалық экспедициялық жұмыс Алматы облысының жартас өнері нысандарында ұйымдастырылды. 2019 жылғы 1 сәуірден 30 сәуірге дейінгі кезеңде Қазақстанның оңтүстігіндегі және оған іргелес жатқан ежелгі тұрғындардың қоныс аударуы мен өзара әрекеттесу тақырыбын ашуда түбегейлі маңызы бар графикалық және археологиялық ескерткіштердің далалық зерттеулері жүргізілді. Экспедиция қосымша ақпаратты қажет ететін объектілерге далалық зерттеу үшін жүргізді. Жартас өнерінің маңызды объектілерін сәйкестендіру және құжаттау жүргізілді. Экспедицияға жоба қатысушыларына арнайы іссапар ұйымдастырылды.

Алматы облысының аумағында жаңа кескіндемелік ескерткіштерді іздеу мақсатында археологиялық зерттеулер жүргізілді. Петроглифтерді қолдануға жарамды жүздеген жартастар тексеріліп, зерттелді. Жергілікті шопандар мен ақсақалдармен сұхбат жүргізілді. Алынған ақпарат толыққанды зерттеулер үшін жаңа перспективті нысандарды ашты.

Контактсіз ұшу құралдарымен жартастардан суреттер көшірілді. Суреттерді көшіру кезінде масштабты сызғыштар қолданылды және барлық зерттелген үлгілерді стандартты индекстеу қолданылды.

Барлық көшірілген петроглифтер ЮНЕСКО қабылдаған ескерткіштерге арналған құжаттаманың стандарттарына сәйкес сипатталған және фотофиксация үшін қолданылатын индексацияға сәйкес келеді.

Контактсіз ұшу құралдары (дрон) плиталарды орналастырудың панорамаларын жасауға, ескерткіштердің ситуациялық жоспарларын және петроглифтермен плиталарды орналастыруға мүмкіндік берді, сонымен қатар ескерткіштердің микро-топографиялық ерекшеліктері баса айтылды.

Алматы облысындағы Ешкіөлмес деген жерден орналасқан табылған соңғы қола дәуірінің материалдарын өңдеу кезінде (атап айтқанда, қола дәуіріндегі тайпалардың маңызды байланыс белгілері болып табылатын көлік құралдарының суреттері) үңгір суреттерін өңдеудің жаңа бірегей әдістері қолданылды, бұл қолданбалы кескіндерді жақсырақ сәйкестендіруге және олардың байланыссыз әдісін пысықтауға мүмкіндік берді.

Сондай-ақ, Алматы облысына қарасты Самса ауылында зерттеулер жүргізілді. Бірақ мұнда жартас суреттері табылмады. Алайда, Жетісу аймағындағы алғашқы энеолит дәуіріндегі ерекше қабірлер зерттелді. Бұл тұжырымдар осы кезеңдегі үңгірлердің суреттерін анықтау мәселесін көтеруге мүмкіндік береді.

2019 жылғы 01 мамырдан 30 мамырға дейінгі кезеңде Қазақстанның оңтүстігіндегі және оған іргелес жатқан ежелгі тұрғындардың көші-қон және өзара әрекеттесу тақырыбын анықтауда түбегейлі маңызы бар графикалық және археологиялық нысандарға далалық зерттеулер жүргізілді. Экспедиция қосымша ақпаратты қажет ететін нысандарды далалық зерттеу үшін жүргізілді. Жартас өнерінің маңызды нысандарын сәйкестендіру және құжаттау жүргізілді.

Осы жылдың мамыр айында Ескерткіштерді қосымша далалық тексеру және құжаттау мақсатында Алматы облысындағы ортағасырлық үңгірлердің суреттері мен таңба-петроглифтердің белгілі орындарын барлау жүргізілді.

Іздеу жұмыстары барысында орта ғасырлардан жаңа ғасырға дейінгі, соның ішінде жаңа белгілер табылды. Алмалы және Аққайнар алқаптарында Шу-Іле тауларынан табылған ең көп және әр түрлі таңба-петроглифтер; Сонымен, қазіргі уақытта Алмалыда 19 түрдің 40-қа жуық таңбасы анықталған, олардың кейбіреулері көне түркі рун, тибет және ойрат жазуларымен бірге жүреді. Сондай-ақ стандартты тасымалдаушылардың ортағасырлық кескіндері табылған.

Ұлы жүз және Төре руының белгілері анықталды. Баянжүрек тауларында Орта жүз Найман және Ұлы жүз Жалайыр руының таңбалары табылды. Табылған таңба петроглифтерінің барлық үлгілері суретке түсірілді, орналасу координаттары жазылды жиналған далалық материалдар өңделді, деректер тамгопогопользования ескерткіштерінің тізіліміне енгізілді. Жиналған материалдар мақалалар жазу кезінде ескеріліп, ғылыми айналымға шығарылады.

2019 жылдың маусым-қазан айларында далалық іс сапарлар аясында қосымша зерттеулер жүргізілді (цифрлық фото-бейне фиксация, дрон арқылы аэрофототүсірілімдер, ғарыштан түсірілген фотолар) және танымал және жаңадан ашылып жатқан көркем және археологиялық ескерткіштерді зертханалық (камералдық) зерттеулер; оларды сақтау мен қайта қалпына келтіру, кешенді жобалау және іздестіру жұмыстары; доңғалақты көліктер мен ат жабдығының ерекше белгілерін қалпына келтіру және ғылыми қайта құру: ер-тоқымдар, жүгендер, жылқылар; ежелгі дәуірден орта ғасырға дейінгі Қазақстан мен Орта Азияның көрнекі ескерткіштерінде жазылған тамаша дәстүрлерді жан-жақты талдау негізінде ежелгі коммуникациялар материалдарын талдау және синтездеу.

Көрме экспозициясын кеңейту және толықтыру мақсатында, сонымен қатар тақырыптық экскурсияларды өткізу үшін көрнекі құрал ретінде Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті жанындағы Сарыарқа археологиялық институтының Археология және этнография музейінің коллекцияларына Балалар мен жасөспірімдер сарайында балалар шығармашылығының көрмелерін және туристік экскурсияларды ұйымдастыру үшін кейбір артефакттар, құжаттар мен суреттер көшірмелері сыйға тартылды.

Нәтижелерді пайдалануға болады: Қазақстанның ежелгі тарихы туралы ғылыми және танымал еңбектер жазуда; жоғары және орта оқу орындарындағы оқу процесінде; музейлерде, мәдени мұраны ағарту және насихаттауда.

Жарияланған еңбектер тізімі:

Жарияланған монографиялар:

1.Бедельбаева М. В., Новоженов В. А., Ұ. Ұ. Үмітқалиев. Сарыарқаның тастағы таңбалары. – Нұр-Сұлтан: Л.Н. Гумилев атындағы Евразия ұлттық университеті, 2019. – 200 б.

Бұл еңбекте Қарағанды облысының әкімшілік территориясына қарасты қазақтың ұсақ шоқылығы аталатын Ұлы даланың Ұлытау, Қарқаралы, Баянауыл, Қызыларай, Шыңғыстау сынды көне тарихты қойнауына бүгіп жатқан көне таулардың аңғарларындағы жартас суреттері кең көлемді баяндалады. Сарыарқаның сайын даласындағы петроглифтердің зерттелу тарихы мен өзіндік ерекшеліктері және олардың маңызы мен тарихи құндылығы жанжақты сараланады. Көне дәуірлерде мекендеген Сарыарқа тұрғындарының дүниетанымы мен өнері, олардың тұрмыс салты мен жалпы әлемді тану тұрғысындағы ойсана түсінігі қарастырылады. Сонымен қатар археологияның заманауи әдістері арқылы болашақта пән аралық байланыстар негізінде жасалатын және жасалған жұмыстар көрсетіледі. Осы арқылы Елімізде кешенді туризм саласын дамыту жұмыстарына бағыт сілтеп, петроглифтердің қорғалуы мен сақталуына тың ұсыныстар жасалады. Кітап жалпы көзі қарақты зиялы қауымға арнайы қазақ тілінде беріліп отыр. Әсіресе археолог ғалымдарға, туризм саласының мамандарына, экскурсоводтарға, жоғарғы оқу орындарының студенттері мен магистранттарына, докторанттарына және Қазақстанның көне тарихына қызығатын қауымға арналады.

2. Рогожинский А.Е., Новоженов В.А. Ландшафты с петроглифами Центральной Азии в вопросах и ответах. Самарканд: МИЦАИ, 2019 – 254 с., на англ. и русском языках.

Нөлдік емес импакт-факторы бар рейтингтік ғылыми журналдардағы жарияланымдар (Thomson Reuters и Scopus):

1. V.A. Novozhenov, K.M. Baipakov, T.V.Savelyeva, A.Zh.Sydykov «Innovations In The Ancient Communication Network»// Opcion. Venezuela, 2019. В печати.

2. V.A. Novozhenov, E.K. Altynbekova, A.Zh. Sydykov Indo-European communications: the model of “nomadic homeland” // Dilemas Contemporaneos-Educacion Politica Y Valores. Mexico, 2019. В печати.

2) Шетелдік жарияланымдар:

1. Novozhenov Viktor, 2019. Human Population Genetics and Basic Problems of Central Asia Prehistory // Centenary of human population genetics. – Moscow: MSU, Institute of genetics RAS, 2019. – P. 78.

2. Novozhenov V. A., Bedelbaeva M. V., 2018. Figurative Monuments and Rock Art traditions of the Kazakh Steppe. // Art of the Orient, 2018. – Vol. 7. Jerzy Malinowski, Bogna Łakomska (Eds). Proceedings of the International Conference in Kracow. – Torun: Polish Institute of World Art Studies, 2018. – P. 119-130.

3. Новоженев В. А. Модель коммуникации ранних кочевников Центральной Азии // Скифия и Сарматия (Материалы Международной научной конференции «Новое в исследованиях ранней Евразии: проблемы, открытия, методики»). М.: ИА РАН, 2019, С. 159-181.

4. Новоженев В. А., Шакиров Т. Г. Коммуникации и изобразительные памятники эпохи ранней бронзы в Казахской степи // Изобразительные и технологические традиции ранних форм искусства (2). Сб. памяти Е. Г. Дэвлет / Отв. ред. М. А. Дэвлет. М.; Кемерово: Кузбассвузиздат, 2019. – 384 с. Труды Сибирской Ассоциации исследователей первобытного искусства. Вып. XII. ISBN 978-5-202-01433-8. С. 257-275

3) Отандық жарияланымдар:

1. Novozhenov V.A., Ilin R.V. Digital technology of non-contact copying of image monuments // Вестник КазНПУ им. Абая. Серия «Исторические и социально-политические науки». – 2019, №3 (62). – С. 369-378.

2. Novozhenov V.A., Sydykov A.Zh. Bronze age transeurasian communications // Отан тарихы. 2019, № 3 (87). С. 183-204

3. Новоженев В.А., Рогожинский А.Е. Новые колесничные сюжеты в петроглифах долины реки Коксу (Ешкиольмес) // История и археология Семиречья: сборник статей и публикаций. – Вып. 6. – Алматы, 2019. – С. 170-196.

4. Новоженев В. А. Ботайские коневоды и ямные мигранты: кто победил? // VI Международные Фарабиевские чтения. Материалы международной научно-практической конференции «Ботайская культура и другие энеолитические памятники Центральной Азии», 4-6 апреля, Алматы, Казахстан. – Алматы: Казак университеті, 2019. – С. 13-14.

5. Новоженев В.А., Ильин Р.В. Использование метода фотограмметрии для исследования изобразительных памятников Центральной Азии // «Методы и методология естественных наук в полевых археологических исследованиях». Материалы международной научно-практической конференции. 18 сентября 2019. – Алматы: Казак Университеті, 2019. – С. 53.

Конференцияларға қатысу:

1. Новоженев В. А. Ботайские коневоды и ямные мигранты: кто победил? //VI Международные Фарабиевские чтения. Материалы международной научно-практической конференции «Ботайская культура и другие энеолитические памятники Центральной Азии», 4-6 апреля, Алматы, Казахстан. – Алматы: Казак университеті, 2019. – С. 13-14.

2. Новоженев В. А. «Генетическая революция» в свете актуальных проблем истории Северной Евразии в эпоху палеометалла // Конференция к юбилею В.С.Бочкарева и В.С.Массона. Санкт Петербург, 18-25 ноября 2019

3. Novozhenov Viktor. Human Population Genetics and Basic Problems of Central Asia Prehistory. In: Centenary of human population genetics. Moscow 29-31 of May 2019: MSU, Institute of genetics RAS, 2019: 78.

Газеттер:

1.Строкова А. Центр бронзовой эпохи // газета "Индустриальная Караганда" 16.03.2019 Режим доступа:<http://inkaraganda.kz/articles/153125>

2. Сакеев С. Открытия мирового уровня // газета "Индустриальная Караганда" 18.05.2019 № 52 (22456) Режим доступа: <http://inkaraganda.kz/articles/>

3. Ахметова С. Следы древних цивилизаций //газета "Индустриальная Караганда" 30.07.2019 Режим доступа:<http://inkaraganda.kz/articles/154608>

4. Исаев А.Топ-5 археологических находок этого сезона // газета "Экспресс К" 08.08.2019 Режим доступа:express.kz/news/otkrytiya/top_5_arkheologicheskikh_nakhodok_etogo_leta-145549

5. Машнина А.Тайны Талдинского парка // газета "Новый вестник" № 30 (990) 31.07.2019 Режим доступа: <http://nv.kz/2019/07/30/>

6. Карагандинские археологи нашли парное захоронение // газета "Мир молодежи" № 8 (288) 31.08.2019. ТВ:

1. Телеканал Сарыарка Историческое наследие эфир 18.04.2019 // Режим доступа: kartv.kz/ru/news/society/istoricheskoe-nasledie

2. Телеканал "24 Хабар" эфир 29.07.2019// Режим доступа: <https://yandex.kz/video/preview?filmId=2758795331887585589&tx>

3. E-Karaganda В Карагандинской области археологи нашли золотые изделия // Режим доступа: http://ekaraganda.kz/?mod=news_read&id=87357

Сондай-ақ, авторлық куәлік пен орындау актісі алынды.

Зерттеу нәтижелері бойынша, 2019 жылы 17 ғылыми жұмыс жарияланды. Оның ішінде: 3 - Web of Science және Scopus үшін нөлдік емес импакт-факторы бар жоғары дәрежелі журналдарда (екі басылым баспада); 4 – РИНЦ негізінде нөлдік импакт-факторы бар журналдардағы жарияланымдар; 2 - монографиялар; 9 - басқа да басылымдар.

2. 2019 жылы мультимедиалық музей экспозициясын құру мақсатында Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің 2019-2020 жылдарға арналған «Ұлы Жібек жолындағы мәдениет пен дін» музей экспозициясының тұжырымдамасын дайындау мен экспозициясын құру» гранттық жобасы жеңіп алынды.

Жобаның негізгі мақсаты - мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы 2013-2022 жж. аясында аймақтағы конфессиялық толеранттылыққа бағытталған мәдениаралық диалог идеясын жылжыту; өскелең ұрпақты тәрбиелеу, Орта Азия халықтарын олардың ортақ тарихы негізінде жақындастыру.

Есеп беру кезеңінде жұмыс тобы құрылды, архивтерден, кітапханалардан алғашқы ғылыми материалдар жинақталды. Тарих, археология, этнография, музейтану саласындағы мамандармен кеңестер өткізілді.

Музей экспозициясы тұжырымдамасын жазу жұмыстары жүргізілді. Жобаның көркемдік және тақырыптық шешімдерін негіздеу үшін дизайнерлермен кеңестер өткізілді. Жобалық-сметалық құжаттаманы әзірлеу үшін музей жабдықтары бойынша мамандармен кеңестер жүргізілді.

Экспозицияның тұжырымдамасы аясында тақырыптық құрылым және егжей-тегжейлі тақырыптық және көрме жоспары құрылды, оның негізінде инсталляциялық құжаттама және экспозицияны ақпараттық қолдау бейнеолиқтердің сценарийлері, ақпараттық дүңгіршектер құрылымы құрылды.

Бұл жобаны жүзеге асыру, ең алдымен, адамзат тарихында Шығыс пен Батыс халықтары арасындағы алғашқы бейбіт байланыс қалай жүзеге асты деген сұраққа жауап іздеуді білдіреді. Сонымен қатар, жоба ежелгі ықпал ету аймақтарына кірген елдердің ғалымдары арасындағы ынтымақтастықты, ғылыми және мәдени ынтымақтастықты қолдауға арналған.

Ұлы Жібек жолын зерттеушілердің алдында тұрған міндеттерге ЮНЕСКО-ның бұрынғы бас директоры Федерико Майор: «Ұлы дала, теңіздер

мен шөлдер арқылы өтетін Жібек жолы байланыс пен сұхбат құруға тамаша мүмкіндік беріп, көрнекті өркениеттерді өзара байытуға өз үлесін қосты» деп айтқан. «Жібек жолы» жобасын жан-жақты зерттеудің мақсаты бүгінгі адамдарға диалогты қайта бастау қажеттілігін түсінуге көмектесу, осы жол бойындағы өркениеттерді өзара түсіну, байланыс және өзара байыту үшін тарихи мүмкіндікті пайдалану.

Музейде қолданылатын цифрлық технологиялар экспозиция құрылысына байланысты көптеген міндеттерді шешеді. Музей базасынан цифрландырылған коллекциялық заттарды қолданудан бастап, экспозициялық кеңістікті кеңейтіп, келушіге экспозицияны қызығушылықтың жоғары деңгейіне жеткізу үшін экспозицияның мәнін түсіндіру.

Келушілердің экспозицияға деген ынтасы музей мен келушілер арасындағы қарым-қатынастағы маңызды сәт болып табылады. Музей ақпаратты жинауға белсенді қатысуға, интерактивтілік ұсынуға өз келушілерін тартуы керек.

Музей тұжырымдамасының негізгі постулаттары және оның мағыналық құрылымдары тек мұражай экспонаттарында ғана емес, сонымен бірге деректі фильмдерде (3-5 минут) және бейнематериалдарда ашылады. Әр тақырыпқа тәуелсіз бейне-шоу бағдарламасы дайындалады. Анықтамалық ақпарат интернеттегі ақпараттық дүңгіршекке қол жетімді болады.

Музейге кіре берісте орналасқан қосымша электронды дүңгіршек музейдің жұмыс уақыты, өткен және өтетін көрмелер туралы ақпарат береді, экспозицияны, кітапты таңдауға және алдын-ала сатып алынған билет немесе музей картасын басып шығаруға көмектеседі.

Көрме залында тікелей орнатылған ақпараттық дүңгіршек экспонаттардың үлкейтілген суреттерін көрсетеді, олар туралы, көрме тақырыбымен байланысты қызықты фактілер мен оқиғалар туралы толық және қызықты ақпарат береді.

Музейдің деректер базасына қосылған осындай дүңгіршектің көмегімен коллекцияларды іздеуге, жалпы тексеруге қол жетімді емес экспонаттарды көруге болады. Сондай-ақ, сенсорлық дүңгіршек келушілерге сұрақ қоюға немесе пікір жазуға көмектеседі. Өскелең ұрпақ үшін интерактивті дүңгіршектер өнер туындыларымен қызықты түрде таныса алатын білім беру ойындарын ұсынады.

Ақпараттық дүңгіршектің жұмысындағы басты артықшылығы - оны ақпараттық мазмұнмен толтырудың икемділігі. Электрондық ақпараттық дүңгіршек әмбебап болып табылады және оны кез-келген музейдің ақпаратын тарату мақсатымен реттеуге болады.

Барлық электронды контент және медиа-өнімдер Интернетке, ақпараттық порталдарға немесе арнайы сайттарға орналастыруға негіз болады.

Археологиялық кешендер мен артефактілерде «Қырым аралы» ЖШС ғылыми-қалпына келтіру зертханасында жасалған модельдер мен қалпына келтірілуі маңызды тартымды материалдар болып табылады.

Бұл музейдің ұсынылатын экспозициясы тақырыбына сәйкес келетін Алтынбеков Қырымның қайта қалпына келтірілген - «Үржар ханшайымы» және Құлан мен Қаялықтың ортағасырлық қалаларының сәулет декоры, ежелгі түріктің көшпелі күймесінің үлгісі және басқалары болады деп жоспарлануда.

Тұтастай алғанда, ұсынылған экспозиция жаңа және қайталанбас тақырыпқа айналуы керек, ұсынылған экспонаттармен, мазмұнмен және «2013-2022 жылдардағы Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы» аясында танымдық және әлеуметтік рөліне байланысты практикалық маңыздылыққа ие болады.

Музейге қажетті құрал-жабдықтың көптеген нұсқалары қарастырылды.

Солардың ішінен музей үшін, музейге келушілер үшін ең ыңғайлы және қолайлы түрлері таңдалды.

Реконструкциялар транспарентті LED экранда көрсетіледі. Зергерлік бұйымдар үш жақты голографиялық пирамидада көрсетіледі. Проекциялар экрандарында анимациялық эффекттері бар тақырыптық роликтер көрсетіледі. Виртуалды көріністер VR көзілдіріктерінің көмегімен жасалады.

Мультимедиялық экспозицияның толық құрылымы жасады.

Мультимедиялық экспозиция құрылысының жобалық-сметалық құжаттамасы «Арлем ART» ЖШС-мен бірлесіп жүргізілді.

Осылайша, жоғарыда аталған тақырыптар бойынша музей экспозициясын құру, Алматы қаласының тұрғындары мен қонақтары үшін еліміздің тарихындағы ең үлкен жаңалықтың бірі - Қазақстан Республикасы үшін ашық болады.

1.4. Ғылыми конференцияларға қатысу

О.О. Сулейменов – Орталықтың директоры, Қазақстанның Еңбек Ері, мемлекет және қоғам қайраткері, халық жазушысы

1. Выступление на Международном Круглом столе “Семь граней великой степи от прототюрков до казахского языка”.

Перспективы развития тюркославистики в контексте междисциплинарных исследований сближения культур, языков и контактов народов в древности и Средневековье.

<https://www.youtube.com/watch?v=Z-KHbRQ4adY&t=426s>

2. Круглый стол, посвященный изданию сборника-стенограммы Первого

тюркологического съезда 1926 г. в КазНУ им. Аль-Фараби.

Историографический анализ тюркологии за последние десятилетия и перспективы ее развития в условиях независимого Казахстана.

<https://www.youtube.com/watch?v=4BvjmKjQId0&t=402s>

3. Участие в Круглом столе на тему «Инновационные концепции в работе Президента РК Н. Назарбаева «Семь граней Великой степи».

Тема доклада: «Аль-Фараби и Восточный Ренессанс» - культурологический анализ фигуры великого философа Аль-Фараби в генезисе Исламского и Европейского Ренессанса.

<https://www.youtube.com/watch?v=k0TsIFqga5o>

4. Выступление на Форуме писателей стран Азии 4 сентября 2019 г.

<https://24.kz/ru/news/top-news/item/338862-forum-pisatelej-stran-azii-den-pervyj>

5. Круглый стол. Встреча с экспертами по обсуждению хода реализации

основных направлений Программы «Рухани жаңғыру» в г. Алматы. 21 октябрь 2019 год.

Хафизова К.Ш. – Орталықтың бас ғылыми қызметкер, т.ғ.д.

1. «Ұлы даланың ұлы есімдері: зерттеудің методология әдістері» атты Республикалық дөңгелек үстел Комитет науки МОН РК, Институт истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова МОН РК. 12 ақпан 2019 жыл. – Алматы

2. Проблемы изучения Золотой орды: взгляд китаевода//Круглый стол, посвященный 750-летию Золотой орды "Золотая орда как исторический формат взаимодействия культур". В рамках Международного Десятилетия сближения культур (2013-2022). Государственный музей "Центр сближения культур" 15 марта 2019 г.

3. Синологические исследования в Институте уйгуроведения// Уйгуроведение в Казахстане и Центральной Азии: актуальные вопросы, современные достижения», посвященная 90-летию академика НАН, д.филолог.наук, профессора Г.С. Садвакасова и 70-летию уйгуроведения Казахстана. - Алматы, Институт востоковедения МОН РК, Республиканский этнокультурный уйгурский центр. - 3 мая 2019 г.

4. Образ Китая и китайцев в древнем Иране // Международный Форум: Диалог между цивилизациями в Азии - Пекин, 15 мая 2019.

5. О вкладе народов Центральной Азии и Китая в диалог цивилизаций. - Семинар «Диалог между цивилизациями в Азии. - Пекинский университет иностранных языков, КНР, 16 мая 2019.

6. Презентация новых трудов Лаумуллина М.Т. и Хафизовой К.Ш в КИСИ при Президенте РК. Нур-Султан, 3 июля 2019г.

7. Международная научная конференция Фонда Розы Люксембург и Казахско-немецкого университета. Инициатива «Пояс и путь» и перспективы социально-экономического и общественно-политического развития стран Центральной Азии». Алматы, 15 октября 2019. Участие в дискуссиях.

8. Исторический портрет Абылай-хана - Круглый стол. Историческая роль Абылай хана в укреплении казахской государственности в контексте модернизации общественного согласия. Министерство образования и науки РК. Казахский университет международных отношений и мировых языков им. Абылай-хана. 30 октября 2019.

Ерекешева Л.Г. – Орталықтың аға ғылыми қызметкері, т.ғ.д.

1. Международный форум “Raisina Dialogue”, организованного МИД Индии и Observer Research Foundation, 8-10 января 2019 г.

3. Ерекешева Л.Г. Межкультурный диалог в системе духовного и светского образования // «Исламоведение и исламская теология в современной системе образования: проблемы и перспективы». Международная конференция, организованная Болгарской исламской академией, МГУ имени М. В. Ломоносова под эгидой Комиссии Российской Федерации по делам ЮНЕСКО. - г. Болгар (Республика Татарстан, РФ), 19-20 февраля 2019 г. (онлайн-участие)

4. Ерекешева Л.Г. Индийский и китайский концепты пространства в современных международных отношениях: “Indo-Pacific” и «Один пояс – один путь» // Заседание Экспертного клуба «Один пояс – один путь». - г. Алматы, 19 апреля 2019 г.

5. Ерекешева Л.Г. Тюрко-согдийский и китайский миры: взаимодействие в период династии Тан (618-907 вв) (на примере искусства малых пластических форм) //«Ученый-востоковед Казахстана – К.Ш. Хафизова». Круглый стол, посвященный 80-летию юбилею д.и.н. Хафизовой Клары Шайсултановны и организованный Институтом истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова МОН РК. - г. Алматы, 25 апреля 2019 г.

6. Ерекешева Л.Г. Открытие «Другого»: А. Стейн и культура Восточного Туркестана // «Уйгуроведение в Казахстане и Центральной Азии: актуальные вопросы, современные достижения», международная научная очно/заочная конференция, посвященная 90-летию члена-корреспондента АН КазССР, д.филол.н., профессора Г.С. Садвакасова, организованная Институтом востоковедения имени Р.Б. Сулейменова КН МОН РК и Республиканским этно-культурным центром уйгуров Казахстана. - г. Алматы, 3 мая 2019 г.

Участие, модерирование на (международных) конференциях:

1. Yerekesheva L.G. Участие в заседаниях, дискуссиях // “A World Reorder: New Geometries, Fluid Partnerships, Uncertain Outcomes”, ежегодный международный форум «Raisina Dialogue», организованный Observer Research Foundation и МИД Республики Индия. – Дели (Индия), 8-10 января 2019 г.

<https://youtu.be/WYKizHztaV4>

2. Ерекешева Л.Г. Модератор сессий // «Молодежная возвратная миграция в Таджикистане: проблемы и научно-обоснованные решения». Школа ЮНЕСКО по программе МОСТ (менеджмент социальных трансформаций). – г. Душанбе (Таджикистан), 28-29 марта 2019 г.

[#unesco_most](https://twitter.com/hashtag/unesco_most?src=hash) https://twitter.com/hashtag/unesco_most?src=hash

Модерирование сессии в Школе ЮНЕСКО по программе МОСТ ([#unesco_most](https://twitter.com/hashtag/unesco_most?src=hash) https://twitter.com/hashtag/unesco_most?src=hash)

3. Ерекешева Л.Г. Участие в дискуссии // Презентация Обзора экономического и социального положения в Азиатско-Тихоокеанском регионе за 2019 год. Субрегиональное отделение ЭСКАТО для Северной и Центральной Азии. - г. Алматы, 4 апреля 2019 г.

4. Yerekesheva L.G. Участие в заседаниях, дискуссиях // OECD Forum 2019 “World in EMotion”. – Париж, 20-21 мая 2019 г.

5. Yerekesheva L.G. Председатель панельной сессии III “Regional and international cooperation in the area of security” // “The EU, Central Asia and the South Caucasus: New Approaches on Regional and International Cooperation”, международная конференция, организованная EUCACIS PhD Support Programme (Германия, Франция). – Бишкек, Кыргызстан, 23-24 мая 2019 г.

Yerekesheva L.G. Presentation on the Reports from Working Groups // SEnECA Recommendation Workshop “Central Asia in 2030 and beyond: with or without the European Union?” - Brussels (Belgium), 11 July 2019. EU Horizon 2020 Research Programme <http://www.seneca-eu.net/#H2020SEnECA>

Yerekesheva L.G. Онлайн-участие в вебинаре (сессия вопросов-ответов) // Webinar on “India and the Great Powers” by Ambassador PS Raghavan, Chairman, National Security Advisory Board, Government of India and Former Ambassador of India to Russia. - New Delhi, 24 September 2019 (online)

Yerekesheva L.G. Организация семинара-тренинга, участие// «Развитие исследовательского потенциала по теме предотвращения насильственного экстремизма» (Research Capacity-Building Seminar-Training on Preventing Violent Extremism (PVE). Семинар-тренинг для исследователей, организованный ЮНЕСКО и Международным исследовательским центром-Казахстан (МИЦК). – Алматы, 24 сентября 2019 г.

<http://ru.unesco.kz/research-capacity-building-training-workshop-on-preventing-violent-extremism>

<http://en.unesco.kz/research-capacity-building-training-workshop-on-preventing-violent-extremism>

Yerekesheva L.G. Участие в работе международной встречи экспертов ЮНЕСКО на тему “Religions and Spiritualities” в рамках подготовки интерактивного атласа ЮНЕСКО «UNESCO Interactive Atlas of Cultural Interactions along the Silk Roads». - 26 September 2019, Hamedan, Iran. (за счет приглашающей стороны)

Yerekesheva L.G. Religious Encounters in Central Asia from Cross-Cultural Perspective // “Intercultural and Interfaith Dialogue along the Ancient Silk Roads: Religious Influences on Cultural Heritage Sites”. Международная конференция ЮНЕСКО. - 28-29 September 2019, Hamedan, Iran

Yerekesheva L.G. Religion as a Part of Culture (Methodological Approach) // “Intercultural and Interfaith Dialogue along the Ancient Silk Roads: Religious Influences on Cultural Heritage Sites”. Международная конференция ЮНЕСКО. - 28-29 September 2019, Hamedan, Iran

Ерекешева Л.Г. Участие в рабочей группе, обсуждении, дискуссиях // Совещание по стратегическому планированию Программы сотрудничества ООН с Казахстаном в области устойчивого развития на 2021-2025 гг., организованное Программой развития ООН в Казахстане. – г. Нур-Султан, 15-16 октября 2019 г.

Yerekesheva L.G. Участие в веб-сессии “Local Narratives, Global Appeal: Cultural Rejuvenation in the Age of Netflix” // “Dhaka Global Dialogue”, Международный форум, организованный МИД Народной Республики Бангладеш, Бангладешским институтом международных и стратегических исследований (BISS), и Observer Research Foundation (ORF, India). - 11-13 November 2019, Dhaka, Bangladesh

<https://www.facebook.com/ORFOnline/videos/vb.184850724955326/428541954497470/?type=2&theater>

Участие в международных исследовательских проектах:

1. Научно-исследовательский проект «Nation Building in Central Asia» (2018-2019, Centre of International and Regional Studies, Georgetown University-Qatar). Участник проекта.

Подготовлена и сдана научная статья: Yerekesheva L.G. Functions of Religion and Dynamics of Nation Building in Kazakhstan and Uzbekistan (1,7 п.л.)

2. Исследовательский проект ЮНЕСКО Analytical Report “Youth of Central Asia: Challenges for Peacebuilding” (2018-2019).

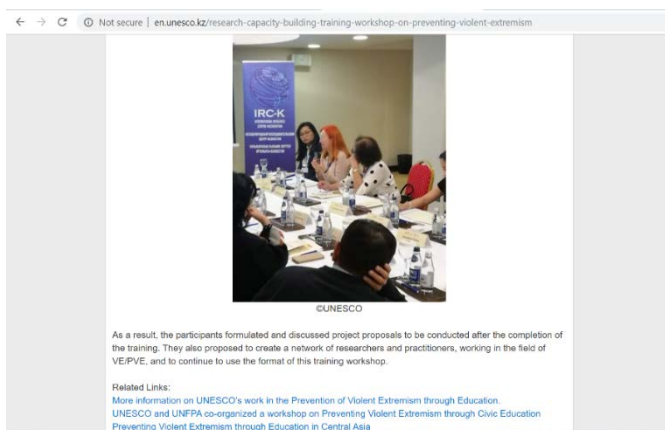
Подготовлен и сдан в ЮНЕСКО: Yerekesheva Laura. Youth of Central Asia: Challenges for Peacebuilding. 162 стр.

Yerekesheva L.G. Presentation on the Reports from Working Groups // SEnECA Recommendation Workshop “Central Asia in 2030 and beyond: with or

without the European Union?” - Brussels (Belgium), 11 July 2019. EU Horizon 2020 Research Programme <http://www.seneca-eu.net/#H2020SEnECA>

Yerekesheva L.G. Онлайн-участие в вебинаре (сессия вопросов-ответов) // Webinar on “India and the Great Powers” by Ambassador PS Raghavan, Chairman, National Security Advisory Board, Government of India and Former Ambassador of India to Russia. - New Delhi, 24 September 2019 ([online](#))

Yerekesheva L.G. Организация семинара-тренинга, участие // «Развитие исследовательского потенциала по теме предотвращения насильственного экстремизма» (Research Capacity-Building Seminar-Training on Preventing Violent Extremism (PVE). Семинар-тренинг для исследователей, организованный ЮНЕСКО и Международным исследовательским центром-Казахстан (МИЦК). – Алматы, 24 сентября 2019 г.

<http://ru.unesco.kz/research-capacity-building-training-workshop-on-preventing-violent-extremism>

<http://en.unesco.kz/research-capacity-building-training-workshop-on-preventing-violent-extremism>

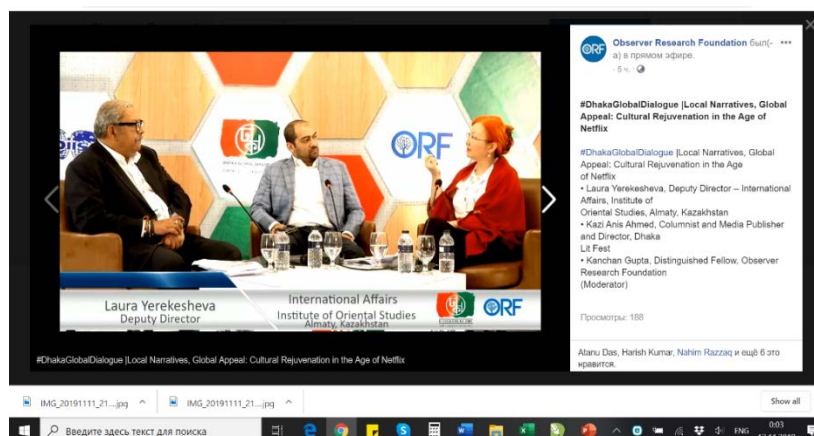
Yerekesheva L.G. Участие в работе международной встречи экспертов ЮНЕСКО на тему “Religions and Spiritualities” в рамках подготовки интерактивного атласа ЮНЕСКО «UNESCO Interactive Atlas of Cultural Interactions along the Silk Roads». - 26 September 2019, Hamedan, Iran. (за счет приглашающей стороны)

Yerekesheva L.G. Religious Encounters in Central Asia from Cross-Cultural Perspective // “Intercultural and Interfaith Dialogue along the Ancient Silk Roads: Religious Influences on Cultural Heritage Sites”. Международная конференция ЮНЕСКО. - 28-29 September 2019, Hamedan, Iran

Yerekesheva L.G. Religion as a Part of Culture (Methodological Approach) // “Intercultural and Interfaith Dialogue along the Ancient Silk Roads: Religious Influences on Cultural Heritage Sites”. Международная конференция ЮНЕСКО. - 28-29 September 2019, Hamedan, Iran

Ерекешева Л.Г. Участие в рабочей группе, обсуждении, дискуссиях // Совещание по стратегическому планированию Программы сотрудничества ООН с Казахстаном в области устойчивого развития на 2021-2025 гг., организованное Программой развития ООН в Казахстане. – г. Нур-Султан, 15-16 октября 2019 г.

Yerekesheva L.G. Участие в веб-сессии “Local Narratives, Global Appeal: Cultural Rejuvenation in the Age of Netflix”// “Dhaka Global Dialogue”, Международный форум, организованный МИД Народной Республики Бангладеш, Бангладешским институтом международных и стратегических исследований (BISS), и Observer Research Foundation (ORF, India). - 11-13 November 2019, Dhaka, Bangladesh

<https://www.facebook.com/ORFOnline/videos/vb.184850724955326/428541954497470/?type=2&theater>

Калиева С.А. – Орталықтың бас ғылыми қызметкері, э.ғ.д, профессор

1. Калиева С.А. Центральная Азия на Великом Шёлковом пути: диалог культур и конфессий от древности до современности г. Алматы, ноябрь 2018 (вышел в 2019 г.)

2. Калиева С. А. «От идеи - к реальности: к 25-летию евразийской инициативы Нурсултана Назарбаева» г. Нур-Султан, 11 апреля 2019.

3. Калиева С. А. Экономика Казахстана: от настоящего к будущему г.Алматы, 14 июня 2019

4. Kaliyeva S. A., Vaisalova V. O. VI Международные Фарабиевские чтения, посвящена 85-летию КазНУ имени аль-Фараби и 70-летию Высшей школы Экономики и бизнеса Алматы. 9-10 апреля 2019. – КазНУ им.Аль-Фараби.

5. Европейский форум молодых исследователей. Петрозаводск Россия. МЦНП «Новая наука». - 22 октября. - 2019.

Капалбеков Н. – Орталықтың бас ғылыми қызметкері, жазушы

1. Международная научная конференция «Национальный дух - батыры великой степи» приуроченной к 290-летию личности Великой Степи - Ак тулы Сиргели Жабай батыра. Шымкент. 18-19 апреля 2019 г.
2. Международная конференция «Дулати Хайдар мырза және бүгінгі заман». Тараз. ТарГУ, 9 сентября 2019 г.

Нурпеисов М.М. – Орталықтың көрмелер мен конференциялар бөлімінің жетекшісі

Международный круглый стол «Семиосфера сакрального в традиционной культуре». Доклад «Сакральная география Казахстана: Вопросы археолога». 25 октября 2019 г.

Новоженов В.А. – Орталықтың жетекші ғылыми қызметкері, т.ғ.к.

1. «Ботайские коневоды и ямные мигранты: кто победил?» //VI Международные Фарабиевские чтения. Материалы международной научно-практической конференции «Ботайская культура и другие энеолитические памятники Центральной Азии», 4-6 апреля, Алматы, Казахстан. – Алматы: Казак университеті, 2019. – С. 13-14.
2. «Генетическая революция» в свете актуальных проблем истории Северной Евразии в эпоху палеометалла // Сборник конференции к юбилею В.С.Бочкарева и В.С.Массона. Санкт Петербург, ноябрь 2019, в печати.
3. Human Population Genetics and Basic Problems of Central Asia Prehistory. In: Centenary of human population genetics. Moscow 29-31 of May 2019: MSU, Institute of genetics RAS, 2019: 78.
4. Международная конференция «Древности Восточной Европы, Центральной Азии и Южной Сибири в контексте связей и взаимодействия в евразийском культурном пространстве (новые данные и концепции)» посвященной 100-летию отечественной академической археологии. 18-22 ноября 2019 год. Институт истории материальной культуры РАН, Государственный эрмитаж г. Санкт-Петербург.

Әшімова С.Ә. – Орталықтың ғылыми хатшысы, педагогика ғылымдарының магистрі

Международная научная конференция «Национальный дух - батыры великой степи» приуроченной к 290-летию личности Великой Степи - Ак тулы Сиргели Жабай батыра. Шымкент. 18-19 апреля 2019 г.

**Есполова Э.М. – Орталықтың аға ғылыми қызметкері,
гуманитарлық ғылымдар магистрі**

Международный семинар «Укрепление потенциала Клубов ЮНЕСКО Азии в области образования в духе глобальной гражданственности». 30 апреля 2019 год.

Байпакова Л.К. – Орталықтың ғылыми қызметкері

1. Круглый стол посвященный Презентации Фонда профессора Хафизовой К.Ш в Национальной Библиотеке РК. г. Алматы. 24 апреля 2019 г.

2. Круглый стол «Ученый-востоковед Казахстана – К.Ш. Хафизова», посвященный 80-летнему юбилею известного историка-востоковеда, профессора, д.и.н. Хафизовой Клары Шайсултановны. Организатор: Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова Министерства Образования и Науки Р.К. с докладом «Научная дипломатия, как фактор сближения культур. Казахстан – КНР: археологические памятники на Шелковом Пути» г. Алматы, Ғылым Ордасы. 25 апреля 2019 г.

3. Субрегиональная Центрально-азиатская координационная встреча «Развитие трансграничных маршрутов по коридорам наследия Шелкового Пути в Центральной Азии. ЮНЕСКО алматинский офис. г.Алматы. Меркур Алматы Сити Центр, конференц-зал «Хан Тенгри» - 24 мая 2019 г.

4. Презентации Программы изучения китайского языка для учеников средней школы. Организатор: Генеральное Консульство КНР совместно с ассоциацией преподавателей Университета БейДа (Пекин), коммерческой методикой изучения языка «Экспресс Чайниз», Школа Тамос Эдьюкешн - 25.09.2019 г.

5. Участие в международном Круглом столе на тему: «Семиосфера сакрального в традиционной культуре» Организатор: Центр сближения культур под эгидой ЮНЕСКО совместно с Департаментом науки КазНПУ им. Абая. Здание Центра сближения культур, 1 этаж, Конференц-зал. 25.10.2019 г.

6. Конференция «Роль Абылай хана в укреплении казахской государственности в контексте модернизации общественного согласия». Организатор: Казахский университет международных отношений и мировых языков им. Абылай хана, Кафедра Современной истории Казахстана и мировоззренческих дисциплин, Конференц-зал. 30.10. 2019.

12. Участие в приеме-экскурсии международных экспертов, участников совещания Министерства культуры и спорта РК по номинации Фергано-Сырдарьинского отрезка Шелкового пути. Здание Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО. 08.11.2019 г.

13. Участие в организации Международной конференции «Великое переселение народов в Евразии в III-IV вв. н.э.» Организаторы: РУДН,

ЮНЕСКО, МИД РК, «Фонд Культура» Центр сближения культур под эгидой ЮНЕСКО.РУДН, г. Москва, ул. Миклухо-Маклая, д. 6, Зал Учёного Совета – 29.11.2019 г.

14. Участие в скайп-сессии с директором отдела по межкультурному диалогу, ЮНЕСКО (главный офис Париж) г-жой Анной-Белиндой Прейс. 08.11.2019 г.

Крупко И.В. – Орталықтың ғылыми қызметкері, докторант

Участие в Международном Круглом столе «Семиосфера сакрального в традиционной культуре» (Инициатор). Доклад «Фольклорные контексты казахстанской историографии: между поэтикой и политикой памяти». 25 октября 2019 г.

1.5. Баспа қызметі

1. «Алтын Орда мәдениеттердің өзара әрекеттесуінің тарихи форматы ретінде» Алтын Орда мемлекетінің 750 жылдығына арналған халықаралық дөңгелек үстелдің материалдары. Алматы, «Guppy Print», 2019.
2. Мәдениеттерді жақындастыру орталығының кітапханасы. «Билгамеш» альманах. «Антиядролық қозғалыстың жетістіктері мен болашағы» №1 арнайы басылым. Алматы, Жедел баспахана орталығы, 2019. 194 б.
3. Мәдениеттерді жақындастыру орталығының кітапханасы. «Билгамеш» альманах. №2 арнайы басылым. «Шығыс жоқ, Батыс да жоқ, ЖЕР дейтұғын бір-ақ сөз». Алматы, 2019.
4. Еуразия мәдениеттерін жақындастыруға арналған «Ислам ағартушылары және қайта өрлеу: Фарабтан, Бағдадтан және Кордобадан Еуропалық шіркеулер арқылы білім мәдениетіне II Алматы халықаралық форумының баяндамалар жинағы. Алматы, 2019 жыл.

1.6. Ғылыми еңбектер

1. 6.1. Монографиялар

1. Байпаков К.М., Акылбек С.Ш., Терновая Г.А., Хазбулатов А.Р. Средневековый город Кулан (по археологическим исследованиям). Алматы, 2019. (монография в работе: переводится на казахский и английский языки).
2. Монография «Степные владетели и их дипломатия в ХУІІІ-ХІХ веках». КИСИ при Президенте РК. Нур-Султан, 2019.
3. Калиева С.А. Прекаризация занятости в Казахстане / Стратегия экономической безопасности и социальной стабильности Казахстана: коллективная монография / Под ред. академика НАН РК А.А. Сатыбалдина. Алматы. Институт экономики КН МОН РК. – 2019. – С.279-293

1.6. 2. Ғылыми мақалалар

1. Baipakov Karl M. Kuiryktobe. The site of ancient Keder // Urban Cultures of Central Asia from the Bronze Age to the Karakhanids. Learnings and conclusions from new archaeological investigations and discoveries. Proceedings of the First International Congress on Central Asian Archaeology held at the University of Bern, 4-6 February 2016. Edited by Christoph Baumer and Mirko Novák. Harrassowitz Verlag-Wiesbaden, 2019. P. 403-414.
2. Baipakov Karl M. The Ancient Settlement of Kesken-Kuyuk-Kala in the Eastern Aral Region // Urban Cultures of Central Asia from the Bronze Age to the Karakhanids. Learnings and conclusions from new archaeological investigations and discoveries. Proceedings of the First International Congress on Central Asian Archaeology held at the University of Bern, 4-6 February 2016. Edited by Christoph Baumer and Mirko Novák. Harrassowitz Verlag-Wiesbaden, 2019. P. 415-431.

3. Байпаков К.М., Акылбек С.Ш., Терновая Г.А. К вопросу о религиозной жизни города Кулан в VIII-IX вв. (по материалам исследований цитадели в 2017 г.) // Народы и религии Евразии. Барнаул, 2019. №2(19). С. 9-35.

Байпаков К.М., Дашковский П.К. Международная научно-практическая конференция «Центральная Азия на Великом Шелковом пути: диалог культур и конфессий от древности до современности» // Народы и религии Евразии. Барнаул, 2019. №1 (18). С. 129-134.

1. Дашковский П.К., Савельева Т.В. Байпаков Карл МОЛДАХМЕТОВИЧ – выдающийся ученый и организатор науки Казахстана // Народы и религии Евразии. Барнаул, 2019. №2 (19). С. 144-167.

2. Камалдинов И.Р., Савельева Т.В. Импортные изделия из средневековых городов Илийской долины // «Промышленность Казахстана». Алматы, 2019. №2 (106). С. 94-98.

3. Савельева Т., Камалдинов И. Караван-сарай Шенгельды // «Промышленность Казахстана». Алматы, 2019. №3 (107). С. 94-98.

4. Савельева Т.В., Камалдинов И.Р. Направления Великого Шелкового пути в Илийской долине (по археологическим источникам) // Электронный научный журнал «edu.e-history.kz». №3(19), июль-сентябрь 2019. С. 1-15, цв. илл.

5. Савельева Т., Кузнецова О., Камалдинов И. Искусство гончаров средневекового городища Талгар (по археологическим источникам) // «Промышленность Казахстана». Алматы, 2019. №4 (108). С. 94-98.

6. Хафизова К.Ш. Историко-культурные основы сотрудничества Казахстана и Китая на Шелковом пути//Инициатива «Один пояс и один путь»: состояние и перспективы (посвящается 5 – летию провозглашения инициативы Председателя КНР Си Цзиньпина). Ғылыми конференция материалдары - Экспертный клуб «Один пояс и один путь». Исследовательский институт международного и регионального сотрудничества Казахстанско – Немецкого университета. - Алматы, 2018.- 119-135с.

7. Хафизова К.Ш. Скромные труженицы науки// журнал «Мысль», 2019, № 2.

8. Хафизова К.Ш. Отношения Индии и Китая в годы Второй мировой войны// «Мысль», 2019, № 4.- С. 36-45 Роль обычного права кочевников на международной арене, причины его выбора империями// Вестник права Республики Казахстан Zanger, 2019, № 3 (212).- с. 83- 88

9. Хафизова К.Ш. Моя жизнь - мои достижения. - Аманат. - Т. V11. - Алматы: «Әл - Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті», 2019. - 200-215+4 сурет.

10. Хафизова К.Ш. «О культурной политике Китая в рамках инициативы «Один пояс, один путь» для газеты «Жэньминь жибао» 15.05.2019.

11. Yerekesheva Laura. Functions of Religion and Dynamics of Nation Building in Kazakhstan and Uzbekistan // Статья подготовлена и сдана в Georgetown University-Qatar (Февраль 2019). Басылым 2020 жылдың екінші жарты жылдығына дерекқорға енетін халықаралық журналда жоспарланған SCOPUS. (1,7 п.л.)

12. Yerekesheva Laura. Analytical Report “Youth of Central Asia: Challenges for Peacebuilding”. 162 б.

ЮНЕСКО зерттеу жобасы аясында дайындалған аналитикалық есеп (2018-2019) және 2019 жылдың маусымында ЮНЕСКО-ға ұсынылды. Басылым 2020 жылға жоспарланған.

13. Ерекешева Л.Г. Межкультурное взаимодействие как открытие «Другого»: греко-индийский и индийско-китайский диалог в древности (к постановке вопроса) // Т.К Бейсембиеваны еске алуға арналған конференция материалдарының жинағы.. – Алматы, 2019 ж. Мақала 2019 жылы шілденің басында жарияланады.

14. Yerekesheva L.G. Syncretism of Religious Beliefs in Western Himalayas’s Lahoul // Südasien-Chronik - South Asia Chronicle. - Vol. 9, 2019. © Südasien-Seminar der Humboldt-Universität zu Berlin ISBN: 978-3-86004-324-0 (мақала баспаға ұсынылды, шығарылым 2019 жылдың желтоқсан айының соңында - 2020 жылдың қаңтарында жарияланады)

15. Ерекешева Л.Г. “Indo-Pacific” как новый концепт пространства в современных международных отношениях // Мақаланы жариялауға дайындау 2019 жылдың шілдесінің басында аяқталады. Басылым 2019 жылдың екінші жартысына жоспарланған (0,5-0,7 п.л.)

16. Ерекешева Л.Г. Взаимные представления о «Другом» в культурах Древней Индии и Античного мира // Т.К Бейсембиеваны еске алуға арналған конференция материалдарының жинағы. – Стамбул: ИРСИКА, 2020 ж. (мақала баспаға жіберілді)

17. Ерекешева Л.Г. Знание, культура, «ориентализм» (к прочтению концепции Эдварда Саида) // А.К. Муминованың 60 жылдығына арналған материалдар жинағы. – 2020 (мақала баспаға жіберілді)

18. Jay Nathan, Kaliyeva S., Baisalova B. Agile methodology of human capital management. - 0,8 п.л. Вестник КазНУ, Серия экономическая. - №2. – 2019 (ККСОН МОН РК)
19. Saule A. Kaliyeva, Farida G. Alzhanova. Priorities of cooperation of Kazakhstan and China in the field of labor migration in the framework of the formation of the Silk Road Economic Belt Global Journal of Emerging Market Economies – 2019. - (Калиева С.А. Прекаризация занятости на Евразийском пространстве: проблемы и тенденции. – С.376-386. – (0,6 п.л.) ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ НА ВЕЛИКОМ ШЕЛКОВОМ ПУТИ: диалог культур и конфессий от древности до современности / под ред. академика К.М. Байпакова – г.Алматы: Service Press, 2018 - 545 б (2019 жылы шықты.)
20. Калиева С. А. Новые тенденции в обеспечении занятости населения в странах ЕАЭС. – (0,4 п.л.) "От идеи - к реальности: к 25-летию евразийской инициативы Нурсултана Назарбаева". – Нұр-Сұлтан қ, 11 сәуір 2019. – 190 б - 107-112 бет
21. Калиева С. А. Концептуальные основы формирования конкурентоспособных национальных кадров – 0,6 п.л. Экономика Казахстана: от настоящего к будущему / Под ред. академика НАН РК Сатыбалдина А.А. – Алматы: ҚР Білім және Ғылым министрлігі экономика институты, 2019. – 644 б –188-197 бет
22. Kaliyeva S. A., Baisalova B. O. "PERSONAL LEARNING CLOUD" - A FORM OF DEVELOPMENT OF EMPLOYEES IN THE COMPANIES. – 0,4 п.л. International scientific-practical conference organized within the framework of the VI International Farabian Readings and dedicated to the 85th Anniversary of Al-Farabi Kazakh National University and the 70th Anniversary of the Higher School of Economics and Business «KAZAKHSTAN IN A MULTIPOLAR WORLD: ECONOMIC SCENARIOS». – Almaty, Republic of Kazakhstan. -2019. – p. 500. - P.81-86 copus) (баспаға жіберілді)
23. Новоженев В. А., Шакиров Т. Г. Коммуникации и изобразительные памятники эпохи ранней бронзы в Казахской степи // Екатерина Дэвлетуралы естеліктер жинағы: РҒА Археология институты, 2019, Мәскеу-Кемерово баспада.
24. Новоженев В.А. Модель коммуникации населения Центральной Азии в древности и средневековье: основные факторы // Р.Сүлеймановтың жинағына. Ташкент: Университет баспасы 2019, баспада.

25. Новоженев В. А. Ботайские коневоды и ямные мигранты: кто победил? // VI Международные Фарабиевские чтения. Халықаралық ғылыми-практикалық - конференция материалдары «Ботайская культура и другие энеолитические памятники Центральной Азии», 4-6 сәуір, – Алматы: Қазақ университеті, 2019. – 13-14 бет.
26. Новоженев В. А. «Генетическая революция» в свете актуальных проблем истории Северной Евразии в эпоху палеометалла // В.С.Бочкарева мен В.С. Массонның мерейтойына арналған конференциялар жинағы. Санкт-Петербург, 2019, баспада.
27. Novozhenov Viktor. Human Population Genetics and Basic Problems of Central Asia Prehistory. In: Centenary of human population genetics. Moscow: MSU, Institute of genetics RAS, 2019: 78.
28. Novozhenov V. A., Bedelbaeva M. V., 2018. Figurative Monuments and Rock Art traditions of the Kazakh Steppe. In: Art of the Orient, 2018, Vol. 7, Jerzy Malinowski, Bogna Łakomska (Eds). Proceedings of the International Conference in Krakow. Torun: Polish Institute of World Art Studies, 2018: 119-130.
29. V.A. Novozhenov, K.M. Baipakov, T.V.Savelyeva, A.Zh.Sydykov «Innovations In The Ancient Communication Network»// Opcion. Venezuela, 2019. В печати. (статья с импакт-фактором).
30. V.A. Novozhenov, E.K. Altynbekova, A.Zh. Sydykov Indo-European communications: the model of “nomadic homeland” // Dilemas Contemporaneos-Educacion Politica Y Valores. Mexico, 2019. Баспада.
31. Алтынбеков К. Урджарская жрица: история возрождения уникальной находки / Новоженев В. А. (жауапты ред). – Алматы: Остров Крым, 2018. – 94 с., ил. – редакциялау.
32. Центральная Азия на Великом Шёлковом пути: диалог культур и конфессий от древности до современности. Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары. Мақалалар жинағы. - Алматы, 13-15 маусым 2018 жыл / Бас редактор К.М.Байпақов; жауапты ред. В.А. Новоженев. – Алматы: ЮНЕСКО Мәдениеттерді жақындастыру орталығы, 2018. – 545 б, суреттер. – редакциялау.
33. Ауэзов Е.К. «Кузнечное ювелирное искусство казахов Жетысу конец XIX в. нач. XX в.». баспада.
34. Капалбеков Н. «Ұлттық рух - Ұлы Дала батырлары» атты халықаралық ғылыми конференция материалдарының жинағы. Ақ тулы Сіргелі Жабай

батыр Ұлы дала тұлғасының 290 жылдығына арналған. М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті. Шымкент қаласы, 16-29 бет.

35. «Ақ тулы Сіргелі Жабай батыр». Ғылыми танымдық зерттеу жинағы. Құрастырған Н.Қапалбеков. А., «Жамбыл» 2019.

36. Ашимова С.А. Баяндама «Ұлы даланың мәлім де беймәлім тұлғалары: әулиелік болмыс пен шипагерлік қасиет». «Ұлттық рух - Ұлы Дала батырлары» атты халықаралық ғылыми конференция материалдарының жинағы. Ақ тулы Сіргелі Жабай батыр Ұлы дала тұлғасының 290 жылдығына арналған. М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті. Шымкент қаласы, 221-230 бет.

37. Нурпеисов М.М. Казахстанско-французский проект «Места памяти». В соавторстве к.и.н. Ерофеевой И.В. «Мавзолей Байзак батыра»; «Мавзолей Отеген батыра»; «Мавзолей Сыпатай батыра»; «Мемориальный комплекс Жамбыла Жаббаева». Басылымда

38. Нурпеисов М.М. Колледжге арналған оқулықты редакциялау «Историческое краеведение Алматы», 2019. С. Бейсебаева.

39. Есполова Э.М. «Казахстанская модель межэтнического и межнационального согласия» // Социальная интеграция и развитие этнокультур в евразийском пространстве. VII Халықаралық ғылыми конференция материалдарының жиынтығы - Барнаул, Алтай өлкесі, Ресей, (0,5 б.т.) 2019 ж. - баспада.

40. Есполова Э.М. – «Изучение и сохранение историко-культурного наследия Великого Шелкового пути» // Великие имена Великой степи: научно-теоретические и практические аспекты изучения в контексте патриотического воспитания молодежи, в рамках программной статьи Главы государства «Семь граней Великой степи».: Жас тарихшылардың VII Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының жиынтығы - Алматы, (0,5 б.т.) 2019 ж. - баспада.

41. Өмірәлиева С.К. «Көне түркі жазу ескерткіштері – бай мұрамыз».. «Бильгамеш». Альманах Мәдениеттерді жақындастыру орталығы кітапханасы сериясы, «Жоқ Шығыс, Жоқ Батыс та, Жер дейтұғын бір ақ сөз» №2 «Билгамеш» Арнайы басылым, Алматы, 2019 ж

42. Ильин Р.В. «Археологические комплексы эпохи палеометалла в горах Хантау (методика и результаты археологической разведки). «ХІ Оразбаев оқулары »2019 ж. 126-132 б. (Авторлары: Воякин Д.А., Горячев А.А., Дуйсебаева Т.Н.)

II. МӘДЕНИ-БІЛІМ БЕРУ ҚЫЗМЕТІ

2.1. Семинарлар, тренингтер, фестивалдар

2.1.1. 2019 жылы 26 ақпанда Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы (2013-2022 жж.) аясында және «Жастар жылына» орай Абай атындағы ҚазҰПУ-мен бірлесе отырып, «Благодарны только благодарные». атты поэзия фестивалін өткізді. Іс-шараның ұйымдастырушысы және модераторы, Орталықтың кіші ғылыми қызметкері И.Крупко

Поэзия фестивалінің мақсаты - жас студенттерді әлем әдебиетімен, атап айтқанда Олжас Сүлейменовтің поэзиясымен таныстыру, шығармашылық жұмыстың басты мақсаты мәдениеттердің жақындасуы және пацифизм идеясы болды.

Іс-шараның мақсаты:

- Студенттердің Олжас Сүлейменовтің өлеңдерін мәнерлеп оқуы;
- Фестивальге қатысушылар мен қонақтарды ЮНЕСКО («Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы 2013-2022») идеяларымен таныстыру;

Жастардың әдебиетпен бірлесуі - экстремизм, суицид және маргинализация сияқты жағымсыз әлеуметтік құбылыстардан сақтанудың ең тиімді жолы;

Мәдениеттерді жақындастыру орталығының кіші ғылыми қызметкері және поэзия фестивалінің модераторы Игорь Крупко Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы (2013-2022 жж.) мен «Жастар жылы» аясында өткізілген шараның мақсаты мен міндеттері жайлы айтып берді. Фестиваль қонақтары құттықтау сөз сөйледі.

Мәдениеттерді жақындастыру орталығының бас ғылыми қызметкері, профессор Калиева Сауле Ауғанбайқызы жиналғандарға Орталықтың жастармен жұмысы жайлы, білім мәдениетін қалыптастыру, жастар арасындағы маргинализация мен экстремизмге қарсы тұруға бағытталған қызметі туралы айтып берді. Абай атындағы ҚазҰПУ-дың оқу ісі жөніндегі проректоры Асан Адасбекұлы өз сөзінде фестиваль ұйымдастырушылары мен қатысушыларына ҚазҰПУ-нің Қазақстандағы ең ежелгі жоғары оқу орны ретінде осындай білім фестивалі және поэзия фестивалі сияқты іс-шараларды өткізуге арналған алаң болып қала беретіндігі туралы айтты. Сөз соңында проректор Мәдениеттерді жақындастыру орталығымен бірлесе отырып, жастармен жұмыс жасауға және ЮНЕСКО идеяларын ынтымақтастықта жүзеге асыруға сенім білдірді.

Anaer Yeerjiang – ЮНЕСКО-ның Алматыдағы Кластерлік бюросының өкілі, өзінің қысқаша сөзінде ЮНЕСКО-ның негізгі қызметіне тоқталды, Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық (2013-2022 жж.) онжылдығына орай поэзия фестивалін ұйымдастырушыларға сәтті өткізгені үшін алғыс білдіре отырып, бұл шара ЮНЕСКО-ның жастармен жұмысының тікелей байланысты екенін атап өтті. Содан кейін фестивальдің құрметті қонағы, ақын, жазушы, Қазақстан Жазушылар одағының басқарма мүшесі Бақытжан Қанапиянов құттықтау сөз сөйледі. Қазақ және орыс ПЕН-клубтарының мүшесі, Еуропалық жазушылар конгресінің мүшесі (Прага). Қырым әдеби академиясының академигі, «Литературная Азия» және «Литературная Алма-Ата» әдеби альманахтарының бас редакторы Бақытжан Қанапиянов осыдан 23 жыл бұрын (1996 жылғы 29 ақпанда) өзі де Алматыда Андрей Вознесенский, Белла Ахмадулина, Андрей Ткаченко және Борис Мессерер сияқты атақты ақындар мен суретшілердің қатысуымен Дүниежүзілік поэзия күнін, ұйымдастырғанын атап айтты.

Құттықтау сөздер мен тілектерден кейін фестивальдің өлең оқу бөлімі басталды. Абай атындағы ҚазҰПУ және ҚазҰАУ студенттері: Бекижанова Диана «Волчата», Айтбай Арайлым «Қыз куу», Каримбаева Умирниса «Спи спокойно, дада..», Ешимова Айғаным «Одна война закончилась другой», Крупко Игорь «Встречаемся мы часто за Тоболом», Серикова Лидия «Актер и ночной город после премьеры», Джапаров Магамед «Домбра», Жаулыбай Ақгуль «Я выпросил в отряде две недели», Ким Екатерина – «Мен таңсықпын», Крупко Игорь «От января до апреля», Каримбаева Умирниса «Когда на темных окнах тает ветер...» тағы басқалар Олжас Сүлейменовтің өлеңдерін оқыды.

Олжас Сүлейменовтің өлеңдеріне филологиялық талдауды орыс тілі мен әдебиеті кафедрасының профессоры Бұзаубағарова Қарлығаш Сапарғалиқызы

жасады. Алпысыншы жылдардағы ақындардың еңбектерін алғашқы зерттеушілердің бірі. Профессор Бұзаубағарова өзінің баяндамасында Олжас Сүлейменовтің өлеңдерінің негізгі лейтмотивтері туралы айтты, оның бастысы әрдайым мәдениеттердің жақындасуы болды.

Поэзия фестивалінде студенттер Олжас Сүлейменовтің өлеңдерін оқып, бейнероликтерді қарап, автордың өзі бірнеше өлеңдерін оқыды: Дүйсенбаева Зарина «Айналайын», Амангельды Олжас – «Аргымак акын», Айткужин Руслан «В Казани разлив», Аралов Балғынбек «Мы – кочевники», Мауленгали Ералы «Яблоки», Крупко Игорь «Концерт на фабрике им.Гагарина», Муравьева Ангелина «Сенен баска», Дауенова Жаннат «Маме».

Тыңдаушыларға Олжас Сүлейменовтің өмірбаяндық мәліметтерімен, оның өлеңдері аясында модератордың қысқаша әдеби пікірлерімен жалғасты.

Ұйымдастырудың жоғарғы деңгейін, жылы, достық атмосфераны және жастармен жүйелі түрде жұмыс жасау үшін осындай маңызды шараларды ұйымдастыру керектігін қорытынды сөздерінде фестиваль қонақтары Бақытжан Қанапиянов пен Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің орыс тілі мен әдебиеті кафедрасының меңгерушісі Сәуле Джунусқызы, Абишева атап өтті.

Поэзия фестивалі білім мәдениетін қалыптастыруға, ағартуға және мәдениеттерді жақындастыруға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруға сонымен бірге ЮНЕСКО-ның Қазақстандағы мақсаттары мен міндеттерін одан әрі тиімді іске асыруға маңызды серпін болды.

2.1.2. 2019 жылы 28 ақпанда Мәдениеттерді жақындастыру орталығы С.Д. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ-мен бірлесе отырып, ЮНЕСКО-ның Алматыдағы кластерлік бюросының әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар бөлімінің қолдауымен ЮНЕСКО- Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы (2013-2022 жж.) және «2019 - Жастар жылына» орай «Мәңгілік ел жастары – тұрақтылықтың рухани өзегі» атты студенттер арасында фестиваль өтті. Мәдениеттерді жақындастыру орталығының бас ғылыми қызметкері, э.ғ.д., қауымдастырылған профессор Қалиева С.А. «Қазақстан жастарының сәтті әлеуметтену тұжырымдамасы» атты баяндама жасады.

2.1.3. 2019 жылдың 24 сәуірінде "Жібек жолы халықтары мәдениеттерінің мәдениетаралық диалогы" атты қалалық оқушылар фестивалі өтті.

Фестивальді өткізу бастамасы ҚР Мәдениет және спорт министрлігі ЮНЕСКО қамқорлығындағы Халықаралық мәдениеттерді жақындастыру орталығына (ХМЖО) тиесілі болды.

«№5 Гимназия» КММ және «№73 мектеп-гимназия» КММ» мәдениетаралық диалог халықаралық жобасының пилоттық мектептері ХМЖО –ның серіктестері болды. Фестивальді өткізуге Қазақстан халқы Ассамблеясының, «Қоғамдық келісім» мекемесінің өкілдері де қолдау білдірді. Оған директордың ғылым және сыртқы байланыстар жөніндегі орынбасары В.Г. Толмачев және аға ғылыми қызметкер Ж. Ш. Мурунова қатысып, өз ойларын ортаға салды.

Фестивальге қатысушы мектептердің тұсаукесерлері, Алматы қаласының би және вокалдық ұжымдарының өнер көрсетуі, "Ұлы Жібек жолы" онлайн-ойыны, "Ұлы Жібек жолы" квесті, флеш –моб фестивальдің жарқын көріністері болды.

Аталған Фестиваль "Рухани Жаңғыру" мемлекеттік бағдарламасын, ЮНЕСКО-ның мәдениеттерді жақындастыру жөніндегі халықаралық онжылдығын (2013-2022), Қазақстандағы Жастар жылын қолдау мақсатында өтті және мәдениетаралық диалог контекстінде жалпы мәдени және жалпы тарихи құндылықтарды сақтауға бағытталған.

2.1.4. 2019 жылы 21 мамырда «Жібек жолы халықтарының мәдениетаралық диалогы» жобасы аясында Алматыда ЮНЕСКО-ның № 73 қауымдастырылған мектебімен бірге «Бастауыш сынып оқушылары арасындағы үздік ғылыми жоба» байқауы өтті. «Жібек жолы халықтарының мәдениетаралық диалогы» бағдарламасы негізіндегі байқауды өткізу бастамасы Орталыққа тиесілі. Бұл байқау ЮНЕСКО Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы (2013-2022 жж.) «Рухани Жаңғыру» мемлекеттік бағдарламасын қолдау негізінде, Қазақстандағы жастар жылына орай жалпы мәдени және тарихи құндылықтарды мәдениетаралық диалог контекстінде сақтау мақсатында өткізілді.

Қазақстан азаматының рухани-адамгершілік дамуы мен білім беру тұжырымдамасы орта білімнің қазақстандық қоғамды рухани-адамгершілік шоғырландырудағы, халықаралық қатынастарды нығайтудағы маңызды рөлін анықтайды, Қазақстан және Орта Азия халықтарының құндылықтары, мәдениеті, тілі, тарихы, дәстүрлерін, халықаралық қатынастарды нығайтудың, елімізде тұратын халықтардың ұлттық және мәдени құндылықтарын сақтау, дамыту үшін жағдай жасау және дүниетанымға достық қатынасты қалыптастырудағы шешуші рөлін анықтайды.

Байқаудың негізгі мақсаты - Алматы қаласындағы орта мектептердің соңғы сыныптарындағы ең белсенді және дарынды оқушыларды іздеу,

анықтау және олардың зерттеулері мен жаңашыл іс-әрекеттерін ынталандыру, қолдау.

Конкурстың мақсаттары:

- оқушылардың танымдық белсенділігін жандандыру, олардың зияткерлік және білім беру қажеттіліктерін іс жүзінде жүзеге асыру;
- оқушылардың ғылыми-зерттеуге дағдылануы мен көпшілік алдында сөйлеу тәжірибесін игеруі;
- оқушылардың кәсіби өзін-өзі анықтауға көмектесу;
- отансүйгіштікке тәрбиелеу, құндылық бағдарларын қалыптастыру, оқушыларға адамгершілік және эстетикалық тәрбие беру;
- қаланың оқу орындары арасындағы ынтымақтастықты дамыту және нығайту.

2.1.5. 2019 жылы 24 қыркүйекте «Зорлық-зомбылық экстремизмнің алдын алу бойынша ғылыми-зерттеу әлеуетін дамыту» (Research Capacity-Building Seminar-Training on Preventing Violent Extremism (PVE). ЮНЕСКО және Халықаралық ғылыми-зерттеу орталығы (ИСС) ұйымдастырған зерттеушілерге арналған семинар-тренинг. - Алматы.

2.2. Дәрістер

- 1.Yerekesheva L.G. «East and West in World History» - 3 курс бакалаврларына арналған арнайы курс (ағылшын тілінде)
- 2.Yerekesheva L.G. «Intellectual History of Western Europe» - 2 курс магистранттарына арналған арнайы курс, (ағылшын тілінде)
- 3.Yerekesheva L.G. «Innovative Technologies and Sustainability» - Ла Сапиенца университетінің 2-курс магистранттарына арналған арнайы курс (Италия), (ағылшын тілінде)- *«Ғылым Ордасы» және «Әл-фараби атындағы ҚазҰУ бірлескен бағдарламасы бойынша.*
- 4.Ерекешева Л.Г. «Этноконфессиональный фактор в Южной Азии» - 2 курс магистранттарына арналған арнайы курс.

2.3. Дөңгелек үстелдер

2.3.1. 2019 жылдың 15 наурызында «Алтын Орда мәдениеттердің өзара әрекеттесуінің тарихи форматы» атты дөңгелек үстел өтті. Конференцияға: Орталықтың директоры, ақын, қоғам қайраткері Сүлейменов О.О; ҚазҰЭЖ академигі, тарих ғылымдарының докторы, профессор Хафизова К.Ш; ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, тарих ғылымдарының докторы, профессор

Абусейітова М.Х; Ақын, очеркші, әдебиеттанушы, аудармашы, Л.Н. Гумилев шығармашылығының маманы Фроловская Т.Л; Тарих ғылымдарының кандидаты, доцент Мұсаханова М.Ж; ЮНЕСКО-ның кластерлік бюросының директоры Пиккат К; Францияның Алматыдағы бас консулы Шахтахински А; ЮНЕСКО-ның кластерлік бөлімінің сектор меңгерушісі; Месоед А.С; Ресей Федерациясының Алматыдағы консулы Переверзева И.В; Алматыдағы Германия Бас консулдығының өкілі Акшабаева А; Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің өкілі Нұрмағамбетов М.А; ҚР БҒМ Ғылым комитеті, тарих институтының жетекші ғылыми қызметкері Аминов Т; тарих ғылымдарының кандидаты, Ходжа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің Еуразия ғылыми-зерттеу институтының қызметкері Өскенбай К.Ж; тарих ғылымдарының кандидаты, Қазақ ұлттық аграрлық университетінің «Рухани Жаңғыру» орталығының қызметкері Атығаев Н; т.ғ.д., Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінің қызметкері Ушкенов Е.М; Галиев А.А. т.ғ.д., ҚР БҒМ Ғылым комитеті Ш.Ш. Уәлиханов атындағы тарих және этнология институты; ҚР БҒМ Ғылым комитеті, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы тарих және этнология институтының қызметкері Морякова М.Т; Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің өкілі Самохина Н.Н; Қазақстан Республикасы Сәулетшілер одағының өкілі Нарынов С.Ж. - «Азат Қозғалысы» қозғалысының өкілі Қожа-Ахмет Х. «Жаңа Ұрпақ» өкілі Қалмурзиев Р. «Чингис хааны Дэлхийн Академиясы» Оловинцев А.Г. –Алтынбеков Т.А. – «Дала рухы»; ақын Кдралина З.Н. қатысты.

Дөңгелек үстелге «Караван», «Казахстанская правда», «Экспресс К», «Алматы ақшамы», «Президент және Халық».бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері де қатысты.

Дөңгелек үстелді Мәдениеттерді жақындастыру орталығының директоры О.О. Сүлейменов ашты. Алматыдағы Орталық Азия бойынша кластерлік бюроның директоры К. Пиккат; А. Шахтахински – Францияның Қазақстандағы бас консулы; И.В. Переверзева – Ресей Федерациясының Алматыдағы бас консулы; Т. Аминов құттықтау сөз сөйледі.

Фроловская Т.Л. «Культурное наследие Золотой Орды и состояние его изученности», Абусейітова М.Х. «Золотая Орда и Казахское ханство в XIV-XV вв.», Хафизова К.Ш. «Проблемы изучения Золотой Орды: взгляд китаевода», Мусаханова М.З. «Памятники материальной культуры Казахстана периода Золотой Орды» баяндамалары тыңдалды.

Екінші бөлімде пікірталас болды, О.О. Сүлейменов, М.Х. Абусейітова, К.Өскенбай, Н.Атығаев, А.Г. Оловинцев, Е.М. Ушкенов, З.Н. Кдралина, Х. Қожа-Ахмет т.б. қатысты.

2.3.2. 2019 жылдың 17 сәуірінде Францияның Орталық Азияны зерттеу институтының (IFEAS) директоры, профессор Кэтрин Пужолмен кездесу өтті.

«Казахстан: межкультурная толерантность в наследство» атты тақырыпта баяндама жасады. Кездесуге Орталықтың ғылыми қызметкерлері және шақырылған арнайы мамандар қатысты.

2.3.3. 25 қазан 2019 ж. ЮНЕСКО қамқорлығындағы Мәдениеттерді жақындастыру орталығы Абай атындағы ҚазҰПУ-дың ғылым бөлімімен бірлесіп «Дәстүрлі мәдениеттегі қасиетті семиосфера» тақырыбында Халықаралық дөңгелек үстел өткізді. Дөңгелек үстелдің мақсаты екі зерттеу саласын түсіну және интеграциялау болды - қазақ этнографиясы және тарихи жад мәселелері - мәдени антропологияның теориялық және концептуалды контекстіне және нәтижесінде Қазақстан Республикасында мәдени антропологияның ғылыми дәстүрін құру. Дөңгелек үстелді Орталықтың ғылым және сыртқы байланыстар жөніндегі директорының орынбасары В.Г.Толмачев ашты.

Дөңгелек үстел Мәдениеттерді жақындастыру орталығының бастамасымен «Шекарасыз білім мәдениетін қолдайтын университеттердің еуразиялық желісі» қамқорлығымен Абай атындағы ҚазҰПУ жанындағы мәдени антропология ғылыми-зерттеу орталығын құрудың алғашқы қадамы болды.

2.3.4. 7 қараша 2019 ж. ЮНЕСКО қамқорлығымен Мәдениеттерді жақындастыру орталығының директоры О.О. Сүлейменов Алматыдағы бірқатар жоғары оқу орындарының (Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Абай атындағы ҚазҰПУ, Асфендияров атындағы ҚазҰМУ, ҚазҰАУ, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы, Санкт-Петербург гуманитарлық кәсіподақ университетінің Алматы филиалы) ғылым және халықаралық байланыстар жөніндегі проректорларымен кездесіп, Орталықтың қызметімен, атап айтқанда «Университеттер арасында білім мәдениетін қолдаудың еуразиялық желісін» құру бастамасымен танысты. Жобаның үйлестірушісі болып тағайындалды.

Аталмыш бастаманы, сондай-ақ 2020 жылы жоғарыда аталған университеттердің еуразиялық желісін құру жөніндегі халықаралық кездесуді өткізудің орындылығы туралы Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Абай атындағы ҚазҰПУ, Ә. Асфендияров, ҚазҰАУ, атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы, Құрманғазы, Санкт-Петербург гуманитарлық кәсіподақтар университетінің, Қазақстан-Американдық еркін университетінің Алматыдағы филиалы қолдады.

Еуразиялық университеттер желісін құру бастамасының алғышарттары: - ЮНЕСКО-ның «білім қоғамдарын» құру жөніндегі күш-жігері мен мақсаттары;

- Қазақстан ЮНЕСКО-да ұсынған мәдениеттерді жақындастыру идеялары, халықтар арасындағы диалог этикасы және планеталық сана;
- мәдениеттерді жақындастыру орталығының ЮНЕСКО-ның Алматыдағы кластерлік бюросының қолдауымен 2017 жылы басталған, бірақ толық емес Азия-Тынық мұхиты мәдениеттер мен діндер диалогын қолдау университеттерінің қауымдастығын құру туралы бастамасы. Қазір оны ЮНЕСКО-ның қамқорлығындағы мәдениеттерді жақындастыру орталығы заман талабына сай тереңдетіп, толықтырды және жаңартып отырды;
- «Рухани жағыру» бағдарламасы, оны жүзеге асырудың маңызды шарты «білім культі» болып табылады. Қазақстан Республикасы Президенті К.-Ж. Тоқаев 2019 жылдың 2 қыркүйегіндегі Қазақстан халқына Жолдауында.

Желінің мақсаты - ЮНЕСКО мен БҰҰ-ның күн тәртібін ескере отырып, жастар арасында білім мәдениетін қалыптастыру, олардың тұрақты даму мақсаттарына жетуіне үлес қосу, «білім қоғамдары» мен ашық бейбітшілікті сүйетін қоғамдарды құру, жоғары оқу орындарында жоғары білікті мамандарды даярлауға қажетті өз елдерінің және бүкіл адамзат өркениетінің дамуына лайықты үлес қосатын жоғары рухани-адамгершілік қатынастармен білім атмосферасын құру.

«Шекарасыз білім мәдениетін қолдайтын университеттердің еуразиялық желісін» құру бойынша Халықаралық кездесуді өткізу үшін Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың алдын-ала дайындығы білдірілді. ЮНЕСКО жанындағы Мәдениеттерді жақындастыру орталығы бұл шараны бірлесіп ұйымдастыруға ниетті. Халықаралық кездесудің уақытын 2020 жылдың басында анықтау жоспарланған.

2.3.5. 12 қараша 2019 ж. Орталықта қазақстандық мәдениет қайраткерлерінің чуваш жазушысы Н.Д. Храмовпен кездесуі өтті. Ол Қазақстан мен Чувашия арасындағы мәдениеттердің тарихи байланыстарын атап өтті және Ресей Федерациясының автономияларымен біздің еліміздің шығармашылық және мәдени байланыстарын одан әрі нығайтуға серпін жасады.

2.3.6. 22 қараша 2019 ж. Орталықтың мәжіліс залында «Ұлттық кадрлардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру - еңбек ресурстары мен жұмыс орындарының тепе-теңдігін қамтамасыз ету шарты» тақырыбында дөңгелек үстел өтті.

Онда Калиева С.А. - ЮНЕСКО қамқорлығындағы Мәдениеттерді жақындастыру орталығының бас ғылыми қызметкері, ҚР БҒМ Экономика институтының бөлім меңгерушісі, Арупов А.А. - Әлемдік экономика және

халықаралық қатынастар институтының директоры, Алжанова Ф.Г. - ҚР БҒМ Экономика институтының бас ғылыми қызметкері, Абжанов А.М. - «Жаңа Ұрпақ» Республикалық көшбасшылар мектебінің жетекшісі, сонымен қатар ЮНЕСКО өкілі - Мингшун Ксю, В.Г. Толмачев - Ғылым және сыртқы байланыстар директорының орынбасары қатысты.

Дөңгелек үстел барысында келесі мәселелер талқыланды: «Бәсекеге қабілетті ұлттық кадрларды қалыптастыру әлеуеті», «ЕАЭО-ға мүше елдердегі цифрландыруды дамыту», «Дарындылықты басқару тұжырымдамасы» Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігін арттырудың негізі », сонымен қатар іс-шараның жас қатысушылары мамандықты дұрыс тандау мәселесін талқылады

2.3.7. 4 желтоқсан 2019 ж. Халықаралық мәдениеттерді жақындастыру орталығының қамқорлығымен «Ұлы Жібек жолы - диалог жолы» атты мектеп оқушыларының қалалық жастар форумының тұжырымдамасын әзірлеуге байланысты Орталықтың басшылығы мен ЮНЕСКО-ның Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстан бойынша кластерлік бюросының (Алматы қ.) өкілдері және Алматы қаласының мектептерінің өкілдері қатысып, осы форумға қалалық, содан кейін халықаралық мәртебесін беру мақсатында дөңгелек үстел өтті.

ЮНЕСКО-ның Кластерлік бюросы бұдан бұрын 25 қарашада Орталық директорының орынбасары мен ЮНЕСКО-ның кластерлік бюросының директоры К.Пиккат арасындағы жұмыс кездесуі кезінде айтылған бұл бастаманы қолдайтындығын растады.

Сондай-ақ, кездесу қорытындысы бойынша Орталық Алматы қаласының әкімдігіне ресми іс-шара жолдап, бұл іс-шараны 2020 жылы қала деңгейінде халықаралық деңгейге шығу перспективасымен ұйымдастыру бойынша бірлескен жұмыс туралы ұсыныс жіберді. Бұл олардың интеграциялық мүмкіндіктерін тиімді пайдалана отырып, Ұлы Жібек жолы туралы білімді кеңейтуге ғана емес, сонымен қатар қазақстандық және шетелдік қоғамдастықтың қызметі туралы хабардар болуға мүмкіндік береді.

2.4. БАҚ-пен жұмыс

Хафизова К.Ш. Статья о культурной политике Китая в рамках инициативы «Один пояс, один путь» для газеты «Жэньминь жибао» 15.05.2019.- С.???<http://www.chinanews.com/m/gj/2019/05-14/8836013.shtml?f=qbapp>

Хафизова К.Ш. Татар телевизиясындағы сұхбатқа қатысу «Новый век»,. Қазақстандағы ең ежелгі ұйғыртанушыға 1927 жылы туған Мунир

Ибрагимұлы Ерзинға арналған. Мамыр 2019 ж.
www.fassen.net <http://uyguravazi.kazgazeta.kz/?p=39341>

Хафизова К.Ш. Қоғам қайраткерлерімен кездесу. – Ұлттық кітапхана 24 сәуір 2019 ж.

Хафизова К.Ш. ССТV-ге арналған «Азиядағы өркениеттер мен өркениеттер үнқатысуы» халықаралық конференциясында айтылған тақырып бойынша сұхбат, 4 мамыр 2019 жыл.

Хафизова К.Ш. Мәдениет және спорт министрлігі Мәдениеттерді жақындастыру орталығының бірінші директоры, Қазақстандық ғалым, археолог, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі К.М. Байпаков туралы фильмге сұхбат. (1940-2018), Режиссер Задвицкий В.Ю. – 4 май 2019 ж. <https://kknews.cc/archive/20190511/>

Хафизова К.Ш., о ней:

<http://uyguravazi.kazgazeta.kz/?p=39341>

[http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2019-](http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2019-05/23/nw.D110000renmrb_20190523_2-17.htm)

[05/23/nw.D110000renmrb_20190523_2-17.htm](http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2019-05/16nw.D110000_20190516_3-02.htm)

http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2019-05/16nw.D110000_20190516_3-02.htm

<http://www.chinanews.com/m/gj/2019/05-14/8836013.shtml?f=qbapp>

<https://kknews.cc/archive/20190511/>

https://1drv.ms/u/s!AoIJA_g_67PGgYt9xIIJKpK-zyEwjQ?e=ZhRDNb

<https://24.kz/ru/news/policy/item/340489-k-tokaev-v-istorii-kazakhstan-i-kitaya-est-mnogo-obshchego>

https://tengrinews.kz/kazakhstan_news/chto-chitaet-prezident-tokaev-379279/

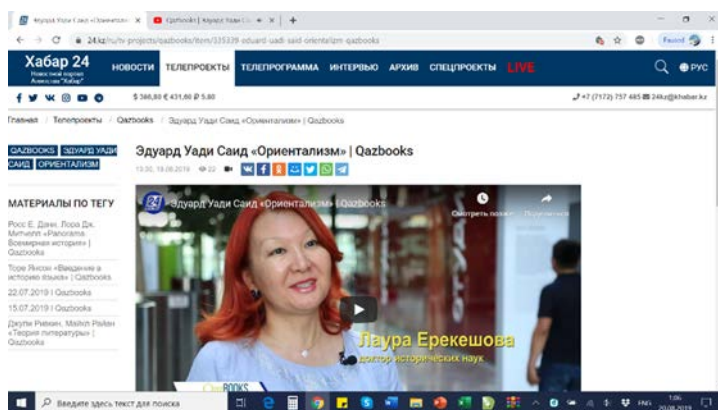
Ерекешева Л.Г. Кашмир – опасная смесь религиозных, этнических, исторических и геополитических проблем. Интервью в интернет ТВ Zona kz.net - 08 апреля 2019 г.

<https://zonakz.net/2019/04/08/kashmir-opasnaya-smes-religioznyh-etnicheskix-istoricheskix-i-geopoliticheskix-problem/>

2. Ерекешева Л.Г. Интервью программе Qazbooks, посвященной книге Э.В. Саида «Ориентализм». 19 августа 2019 г.

<https://24.kz/ru/tv-projects/qazbooks/item/335339-eduard-uadi-said-orientalizm-qazbooks> (на русском языке)

<https://www.youtube.com/watch?v=F5GRHsp0vE> (на каз. языке)

Капалбеков Н. Түркі әлемінің бойтұмары. Республикалық қоғамдық - саяси, тарихи -танымдық газеті «Әділет. Рухани жаңғыру» № 10(53) 4 сәуір 2019.

Капалбеков Н. Ақ тулы Жабай батыр. «Ана тілі» газеті №7 (1473) 21-27 ақпан 2019.

Ашимова С. Алтын Орда мемлекетінің құрылғанына – 750 жыл. «Алматы акшамы». Саяси-қоғамдық газеті 19.03.2019г. <http://almaty-akshamy.kz/alty-n-or-da-memleketini-gy-l-any-na-750-zhy-l/>

Ашимова С. «Алтын Орда мемлекетінің құрылғанына – 750 жыл». «Президент және халық». Республикалық қоғамдық газеті 18.04.2019 ж

Facebook әлеуметтік желісінде Мәдениеттерді жақындастыру орталығының парақшаларын құру, және жүргізу.

2.5. Қоғамдық жұмыс, (халықаралық), қауымдастық, қоғамдық, редакциялық кеңестерге мүшелік және т.б.

Ерекешева Л.Г.

Ерекешева Л.Г. Ұлттық ғылыми кеңестің «Мәңгілік Ел» ғылыми негіздері (XXI ғасыр білімі, гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі және қолданбалы зерттеулер)» басым бағыттағы сарапшысы (2018-2020 жж.)

Ерекешева Л.Г. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ жанындағы тарих ғылымдары бойынша диссертациялық кеңестің төрағасы, мүшесі, орынбасары (2019-2021 жж.)

Ерекешева Л.Г. ЮНЕСКО / UNITWIN мәдениетаралық, дінаралық диалог бөлімдері халықаралық желісінің атқарушы комитетінің мүшесі,

Ерекешева Л.Г. Орталық Азияны зерттеу бойынша Еуропалық қауымдастықтың мүшесі (ESCAS).

Yerekesheva L.G. Contributing Editor, “Global Dialogue Review”, a quarterly internationally circulated foreign policy journal (India)

<http://www.globaldialoguereview.com/analysis/modern-silk-routes-and-their-geopolitical-consequences/>

<http://www.globaldialoguereview.com/events/global-religious-tourism-dialogue-2018/>

Қапалбеков Н.

Қапалбеков Н. Дегерес жылқы заводының құрылғанына 100-жыл «Жер-жаннаты, ер қанаты» кітабының құрастырушысы А., «Everest» 2019.

Қапалбеков Н. А. Дымбаев «Өмір жолы-сан тарау» кітабының редакторы А., «Everest» 2019.

Қапалбеков Н. «Ақ туғли Сиргели Жабай ботир» өзбек тілінде .

Крупко И.

Педагогикалық университеттердің Еуразиялық ассоциациясының «Оқуды үйрену» байқауына қатысу және жеңіске жету.

Ол ЕАПУ және ресейлік профессорлар жиналысының екі дипломымен марапатталды.

ҚОРЫТЫНДЫ

Өткен 2019 жылы «Мәдениеттерді жақындастыру орталығы» мемлекеттік музейінің ұжымы үлкен ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізіп, халықаралық ауқымды шараларды өткізді.

2019 жылдың **18 қыркүйегінде** Нұр-Сұлтан қаласында Қазақ ұлттық өнер университетінің «Шабыт» залында Халықаралық Невада-Семей антиядролық қозғалысының («Невада-Семей» ХАҚ) 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-практикалық конференция өткізді;

2019 жылдың **16-18 қазанында** Еуразиялық мәдениеттерді жақындастырудың «Ислам ағартушылары және қайта өрлеу: Фарабан, Бағдадан және Кордобадан Еуропалық шіркеулер арқылы білім мәдениетіне» II Алматы халықаралық форумы өтті. Форумды Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің қолдауымен «Мәдениеттерді жақындастыру орталығы» мемлекеттік музейі Мәдениеттерді жақындастыру орталығының директоры Сулейменов Олжас Омарұлының бастамасымен ұйымдастырды;

2019 жылғы 29 қарашада Ресей халықтар достығы университетінде (Мәскеу) Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы (2013-2022 жж.) Аясында ЮНЕСКО қамқорлығымен «Халықтардың ұлы қоныстануы. Біздің дәуірдің 3-4 ғасырларындағы Еуразиядағы ұлы қоныстануы» тақырыбында халықаралық ғылыми конференция өтті. ЮНЕСКО, Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Мәдениеттерді жақындастыру орталығы, Ресей халықтар достығы

университеті, Қазақстан Республикасы Үкіметінің қолдауымен «Мәдениет» коммерциялық емес қорымен бірлесе ұйымдастырылды.

«Алтын Орда - мәдениеттердің өзара әрекеттесуінің тарихи форматы ретінде» Алтын Орда мемлекетінің 750 жылдығына арналған халықаралық дөңгелек үстел материалдарының жинағы жарық көрді. Алматы, Guppy Print, 2019;

Еуразия мәдениеттерін жақындастыруға арналған «Ислам ағартушылары және қайта өрлеу: Фарабтан, Бағдадтан және Кордобадан Еуропалық шіркеулер арқылы білім мәдениетіне II Алматы халықаралық форумының баяндамалар жинағы. Алматы, 2019 жыл.

«Билгамеш» альманахы жарық көрді. «Антидролық қозғалыстың жетістіктері мен болашағы» **№1 арнайы басылым.** Мәдениеттерді жақындастыру орталығының кітапханасы. Алматы, Жедел басып шығару орталығы, 2019.194 б. және Билгамеш. **№2 арнайы басылым.** «Шығыс жоқ, Батыс да жоқ, ЖЕР дейтұғын бір-ақ сөз». Алматы, 2019 жыл.

Орталық қызметкерлері түрлі конференцияларда 65 баяндама жасалды, 3 монография және 49 ғылыми мақала жарияланды.

«Рухани Жаңғыру» және ЮНЕСКО-ның «Мәдениеттерді жақындастырудың халықаралық онжылдығы 2013-2022» бағдарламасы аясында дөңгелек үстелдер мен дәрістер өткізілді.

Барлық іс-шаралар ҚР Мәдениет және спорт министрлігінің қолдауымен жоспарланып, өткізілді.

Мәдениеттерді жақындастыру орталығының қызметкерлері алға қойылған міндеттерді толық орындады.

Біздің ұйым үшін маңызды оқиға «Мәдениеттерді жақындастыру орталығының кітапханасы» сериясында «БИЛГАМЕШ» мәдени және әлеуметтік зерттеулердің халықаралық альманахы шығарылды. (2 шығарылым).

Жоғарыда айтылған басымдықтарға сәйкес Орталық қақтығыстардың түпкі себептерін талдауға және мәдени әртүрлілік пен жалпыадамзаттық құндылықтар арасындағы байланысты нығайтуға, мәдениеттердің жақындасуына байланысты тарихи, әлеуметтік, экономикалық, мәдени және рухани тұжырымдамаларды нақтылауға, мәдениетаралық диалог процестері арасындағы байланысты нығайтуға өз үлесін қосады. Тұрақты даму, «білім қоғамдарын» құруда, бүкіл әлемдегі потенциалды дамыту мен білім алмасуда жастардың оң рөлін күшейту, әлем идеяларын іс жүзінде жүзеге асыруда,

көші-қон тарихын және олардың ғаламшардың қазіргі проблемаларына әсерін зерттеуде, Орталық Азия аймағында, континенталды және ғаламдық ауқымдағы ғылыми жобаларда, соның ішінде ғылым мен автохтонды жүйелер арасындағы өзара әрекеттестікте білім, сонымен қатар негізгі стратегиялық серіктестік қатынастарды құру, жаңа тәсілдерді жасауға шығармашылық және инновациялық ынтымақтастықты жандандыру.

**МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ И СПОРТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРЫ И ПО ДЕЛАМ ИСКУССТВА

РГКП «ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МУЗЕЙ «ЦЕНТР СБЛИЖЕНИЯ КУЛЬТУР»

ОТЧЕТ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

за 2019 г.

Алматы, 2019 год

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ

I. НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

- 1.1. Организация крупных международных мероприятий
- 1.2. Сотрудничество с зарубежными странами
- 1.3. Научные проекты
- 1.4. Участие в научных конференциях
- 1.5. Издательская деятельность
- 1.6. Научные публикации

II. КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

- 2.1. Семинары, тренинги, фестивали
- 2.2. Лекции
- 2.3. Круглые столы, совещания и международные встречи
- 2.4. Работа со средствами массовой информации
- 2.5. Общественная работа, членство в (международных) организациях, ассоциациях, обществах, редколлегиях, т.д.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ВВЕДЕНИЕ

РГКП «Государственный музей «Центр сближения культур» функционирует с 2016 года (далее - Центр). Одной из важнейших и перспективных задач Центра является координация усилий мирового сообщества по реализации потенциала международных инициатив Казахстана в области культуры, и в первую очередь, «Международного десятилетия сближения культу» (МДСК, 2013-2022 гг.) на территории Казахстана и Евразии в целом. Центр рассматривает все свои мероприятия как часть выполнения Плана действий ЮНЕСКО по проведению данного Международного десятилетия и продолжит эту работу по завершении МДСК, в соответствии с приоритетами культурной политики Республики Казахстан и Повесткой дня ООН в области устойчивого развития до 2030 г., предусматривающей, в частности, построение миролюбивого и открытого общества.

Главная функция Центра - содействие сближению культур - осуществляется через собственную научно-исследовательскую и культурно-образовательную работу, а также координацию интеллектуального взаимодействия ученых и деятелей культуры по широкому кругу вопросов в области устойчивого культурного развития на международном уровне. Деятельность направлена на объединение усилий национальных и зарубежных научных кругов, культурных и образовательных центров, общественных деятелей, активных представителей старшего поколения и молодежи для воспитания планетарного сознания, развития общечеловеческой философии,

изучение и развитие культур, показ, установление и укрепление органических связей между культурным многообразием и общечеловеческими ценностями.

Задачи, которыми Центр постоянно занимается – это утверждение универсальных ценностей и сохранение культурного многообразия через призму изучения культурного наследия и диалога цивилизаций, как в историческом разрезе, так и в перспективе. Их решение способствует преодолению дискриминации, нетерпимости, экстремизма и радикализма. Сближение культур всегда было и остается непреходящей ценностью и неразрывно связано с построением «общества знаний». Оно означает, что международная безопасность и социальная интеграция не могут быть достигнуты без приверженности уважению человеческого достоинства и солидарности вне зависимости от расовой, этнической и религиозной принадлежности.

Ярким примером сближения культур является взаимодействие культур на Великом Шелковом пути, взаимно обогащающие контакты Востока и Запада, связующая нить которых не прерывалась на всем протяжении человеческой истории, диалог мировых религий. История хранит в себе лучшее, что дает диалог культур человечеству. И этот позитивный опыт надо извлекать и изучать, базируясь на научно обоснованных примерах и гуманистических идеалах.

В начале 2019 года были обновлены стратегические направления в работе Центра. В их числе появилось происхождение письменных знаков, первых языков и письменных систем, изучение Великих переселений народов от доистории человечества и до феномена Великого Шелкового пути, воспитание культуры знаний и уважения к природе. Одной из важных задач Центра становится исследование генезиса ранних религиозных культов космологического характера. Результаты этих исследований должны дополнить знания о зарождении культур, дать ответы на проблему разделения духовных культур Древнего мира, отчетливо выразившейся в новейших религиях – иудаизме, христианстве, исламе и буддизме.

Центр поддерживал плодотворные контакты со Штаб-квартирой ЮНЕСКО и Кластер-офисом ЮНЕСКО по Казахстану, Кыргызстану, Таджикистану и Узбекистану (г. Алматы), которые еще более укрепились с подписанием 25 июня 2019 г. Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Организацией Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры (ЮНЕСКО) о создании Международного центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО.

I. НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

1.1. Организация крупных международных мероприятий

1.1.1 18 сентября 2019 г. Центр провел **Международную научно-практическую конференцию, посвященную 30-летию Международного Антиядерного Движения «Невада - Семей» (МАД «Невада-Семей»)** в г. Нур-Султан, зал Казахского национального университета искусств (Шабьт).

«В 1949 году Советский Союз создал бомбу и 29-го августа 1949-го года под Семипалатинском прошли первые испытания советской атомной бомбы. А в 1953 году, здесь же испытали термоядерную бомбу.

Начиная с 1963 года, после испытания Международного договора о запрещении ядерных испытаний в трех средах, испытания «ушли под землю». За 40 лет здесь было проведено более 450 испытаний. От последствий пострадали Семипалатинская, Павлодарская, Карагандинская область и другие территории. 40 лет! Это такое священное, число, и вот и здесь оно сработало, через 40 лет в 1989 году испытания все-таки прекратились и причиной этому стало антиядерное движение Невада-Семипалатинск.

29 августа 1991-го года, когда полигон был закрыт указом Президента Н.А. Назарбаева. Через год в августе 1992 года, остановились испытания в Неваде, замолчал в Тихом океане полигон на атолле Маруроа, и наконец в 1996-ом году были прекращены испытания на китайском полигоне Лобнор».

Целью конференции стало осмысление современной напряженной международной обстановки в свете ядерной угрозы, обсуждение роли и задач антиядерного движения в Казахстане и в мире. Конференция станет вкладом в сближение культур, практическую реализацию идей мира и воспитание планетарного сознания. Конференция станет вкладом в сближение культур, практическую реализацию идей мира и воспитание планетарного сознания. Она должна послужить укреплению антиядерного движения во всем мире, станет диалоговой площадкой антивоенных и экологических активистов, укрепит авторитет нашего государства, провозгласившего свой безъядерный статус.

За время своего существования Движение «Невада-Семей» способствовало отказу Республики Казахстан от ядерного оружия, закрытию всех 5 атомных полигонов на Земле, объединив прогрессивную общественность Казахстана и всего мира вокруг идей чистой и мирной планеты. Аудио- и видеоархивы МАД «Невада-Семей» были внесены во Всемирный Реестр ЮНЕСКО «Память Мира», став достоянием документального наследия человечества.

На научно-практическую конференцию приглашены известные ученые и активисты антиядерного движения из Казахстана, 10 стран дальнего и ближнего зарубежья, а также представители международных организаций – «Врачи мира за предотвращение ядерной войны», ЮНЕСКО, Фонда Мира

Гои, Французского Института исследований Центральной Азии и др. В конференции приняли участие известные ученые и активисты антиядерного движения из Казахстана, из дальнего и ближнего зарубежья, в общем количестве до 61 чел., в том числе из США-3 чел. (Нью-Йорк, Бостон, Массачусетс), Франция – 2 чел. (Париж), Италия – 2 чел. (Рим), Германия – 1 чел. (Берлин), Южная Корея – 1 чел. (Сеул), Великобритания – 2 чел. (Лондон), Японии – 3 чел. (Токио, Нагасаки, Хиросима), Китай – 1 чел. (Урумчи), Индия – 1 чел. (Дели), Россия – 6 чел. (Москва-3, Санкт-Петербург-2, Алтайский край-1), Украина-3 чел. (Киев), Кыргызстана -1 чел. (Бишкек), Таджикистана-2 чел. (Душанбе), Азербайджан – 1чел.(Баку). Казахстан - 30 чел. (Алматы, Актобе, Усть-Каменогорск, Павлодар, Уральск, Тараз, Семей, Караганда) и др. стран ближнего и дальнего зарубежья. Также в конференции приняли участие представители дипломатического корпуса зарубежных стран: послы Российской Федерации, Японии и Германии.

Участники конференции были награждены Памятными медалями «30-летие МАД «Невада-Семей», Медалью №1 был награжден Елбасы Н.А.Назарбаев.

По итогам конференции был выпущен тематический Альманах Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО «Бильгамеш», посвященный проблемам и достижениям антиядерного движения в Казахстане, в котором были опубликованы доклады, прозвучавшие на конференции.

Конференция освещалась телеканалом «Хабар» и другими ведущими СМИ. <https://www.youtube.com/watch?v=42n7HzETNi4>
<https://www.youtube.com/watch?v=i1uJkafzlnI>

1.1.2 16-18 октября 2019 г. прошел II Алматинский Международный Форум сближения культур Евразии на тему «Просвещенный ислам и Ренессанс: от Фараба, Багдада и Кордовы через европейские монастыри - к культуре знаний». Форум был организован РГКП «Государственным музеем «Центр сближения культур» при поддержке Министерства культуры и спорта Республики Казахстан, по инициативе директора Центра сближения культур Сулейменова Олжаса Омаровича.

Цель Форума – освещение взаимообогащающих контактов Востока и Запада, вектором которых стали труды ученых средневекового исламского мира, изучение их вклада в диалог цивилизаций и передачу знаний, связующая нить которых не прерывалась на всем протяжении человеческой истории. Наряду с этим, Форум поможет укрепить и объединить усилия представителей научного сообщества, творческой интеллигенции, молодежи и широкой общественности в поддержку выполнения Плана действий ЮНЕСКО по проведению Международного Десятилетия Сближения Культур в Евразии.

Проведению Форума предшествовала большая подготовительная работа. Была разработана концепция мероприятий форума, на основе которой была создана программа, подготовлена выставка. Форум, проходил в Premium Ballroom отеля Rixos, и состоял из пленарного заседания, и работы 3-х секций.

В соседнем зале была организована выставка, состоящая из двух экспозиций в первой экспозиции, были представлены: картины, гравюры на камнях и обрывках скал художника Жубанова С.А., и фотографии Новоженова В.А. «No mad Heavts», во второй экспозиции были представлены редкие книги из фонда Центральной научной библиотеки РГП «Ғылым Ордасы».

В научном форуме приняли участие видные ученые из Казахстана, Узбекистана, Таджикистана, Азербайджана, Египта, Индии, России, США, Франции, и Литвы.

17.Индия – Мансура Хайдер

18.Индия – Саид Раза Хайдер

19.Франция – Альберт Фишлер

20.Франция – Ахмед Джеббар

21.Франция – Проф. Милоуди Мохамед Тахар

22.Россия – Валеев Рафаэль Миргасимович

23.Узбекистан – Муминова Фатима Изатуллаевна

24.США – Джеймс Петрик

25.Таджикистан – Султонзода Соки Аслон

26. Египет – Махмуд Фуад

27. Украина – Жангожа Рустем Наильулы

28. Азербайджан – Мамедов Фуад Тейюб оглы

29. Азербайджан – Абасов Али Сейидабас оглу

30. Литва – Адас Якубаускас

1 – в онлайн режиме, по скайпу:

31. Россия – Мариэтта Тиграновна Степанянц

1 – видеобращение к участникам форума:

32. Испания – Майор Сарагоса Федерико

Всего в мероприятии приняло участие более двухсот пятидесяти человек.

Завершающим мероприятием был официальный прием в «Доме приемов».

1.1.3. 29 ноября 2019 года в Российском Университете Дружбы Народов (г. Москва) в рамках Международного десятилетия сближения культур (2013-2022) прошла **Международная научная конференция под эгидой ЮНЕСКО на тему: «Великие переселения народов. Великое переселение в Евразии в III - IV веках н.э.»** организованная совместно ЮНЕСКО, Центром сближения культур под эгидой ЮНЕСКО при Министерстве культуры и спорта РК, РУДН, некоммерческим Фондом «Культура» при поддержке Правительства Республики Казахстан.

В мероприятии приняли участие видные деятели культуры, представители научных, академических кругов, международных организаций и исследовательских центров, профессорско-преподавательский состав РУДН, а также студенты и аспиранты из многих стран мира.

Тематика Конференции охватывала процессы переселения народов, происходившие в начале нашей эры на территории Евразии, которая всегда являлась местом кочевий, смешения этнических групп, взаимодействия культур и религий, в том числе, и на Шелковом Пути.

В ходе конференции с докладами выступили авторитетные ученые в области генетики, антропологии, археологии, китаеведения, монголоведения и лингвистики из Казахстана, Франции, России, Испании, Ирана, Кыргызстана и Монголии.

С приветственной речью выступили: Проректор РУДН – Елена Мартыненко (РФ. г. Москва), Директор Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО при Министерстве культуры и спорта РК, почётный доктор РУДН, писатель - Олжас Сулейменов, Посол доброй воли, член комиссии РФ ЮНЕСКО- Александра Очирова (РФ. г. Москва), советник-посланник посольства РК в РФ – Еркин Тукумов, представитель Штаб-квартиры ЮНЕСКО, координатор программы Шелковый Путь – Мердад Шабаханг (Франция, г. Париж).

Конференция в РУДН (г. Москва) стала VII седьмой проведенной в рамках Глобального проекта «Великие переселения народов». Все предыдущие, за исключением конференции прошедшей в 2015 г. в Израиле (г. Иерусалим), а именно: Конференция 2008 г. во Франции (г. Париж), 2011 г. в США (г. Нью-Йорк), 2013 в Южной Корее (г. Сеул), 2014 г. в Испании (г. Гранада). В 2016 г. во Франции (г. Париж) и в 2017 г. специальная сессия на Всемирной гуманитарной конференции во Франции (г. Льеж).

Проект "Великие переселения народов" с момента своего основания вызвал большой резонанс в научном сообществе и был ориентирован на освещение так называемых "белых пятен" истории - на изучение исторических причин и обстоятельств расселения народов на планете.

В современных реалиях не теряет важности тезис о том, что переселения, занимающие сегодня одно из значимых мест в повестке дня международного сообщества всегда были и будут мощным источником культурного многообразия.

Между тем, исследование историко-культурных, социально-экономических и военно-политических причин Великого Переселения народов имеют особую актуальность и культурную значимость. Итогом многолетних исследований, как предполагается должно стать создание обобщающих трудов, в том числе, «Атласа Великих переселений народов» по планете.

1.1.4. 6 декабря 2019 г. состоялся Международный Круглый стол **«Великий Шелковый путь: сближение культур от Средневековья до наших дней»**. Круглый стол был организован РГКП «Государственным музеем «Центр сближения культур» совместно с Ассамблей Народа Казахстана при поддержке Министерства культуры и спорта РК.

Место проведения: 10.30-13.00 – г. Алматы, Международный Центр сближения культур под эгидой ЮНЕСКО, ул. Кунаева 120/94, конференц-зал; 14.30-17.00 (дискуссия) – г. Алматы, Ассамблея Народа Казахстана, Дом Дружбы, Курмангазы, 40, конференц-зал.

Значение Великого Шелкового пути – его исторический опыт, который мы сегодня считаем первостепенным – это создание единой мировой цивилизации, при сохранении многообразия культур мира.

Цель Круглого стола – содействовать углублению исследователей и выработке новых знаний о культурном диалоге между странами, которые связывал Шелковый путь, а также о культуре и традициях древнего Казахстана на основе свидетельств посланников Папы Иннокентия IV Платона Карпини, Бенедикта Полякуса, которые в ходе своих поездок в XIII смогли представить Европе оригинальные материалы на эту тему.

Результаты Круглого стола должны способствовать накоплению опыта для укрепления открытости, терпимости и мирного диалога на Шелковом пути. Они наглядно продемонстрировали, что без сближения культур невозможно устойчивое развитие человечества.

В Международном Круглом столе приняли участие видные казахстанские и зарубежные эксперты из Франции и Чехии.

7. Хафизова Клара Шайсултановна, профессор (Казахстан, Алматы)
8. Абусейтова Меруерт Куатовна, академик НАН (Казахстан, Алматы)
9. Нугман Бахредден Габдылбакиевич, доцент (Казахстан, Караганда)
10. Пьер-Оливье Буайе (Франция, Лион)
11. Туар-Оборон Малгожата (Франция, Фонтенбло)

12. Снегирев Владимир Николаевич (Чехия, Прага)

В мероприятии участвовали руководители научных и образовательных центров, ученые Казахстана. В первой части работы Круглого стола, наряду с упомянутыми экспертами, выступили Сулейменов Олжас Омарович, директор Международного Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО (МЦСК) Министерства культуры и спорта РК; Туймебаев Жансеит Кансеитович, заместитель Председателя Ассамблеи народа Казахстана; Бутейе Кристин, Со-директор Института «Сорбонна-Казахстан» и франко-казахстанского Центра «Гео-Энергетика», Толмачев Валерий Геннадьевич, заместитель директора МЦСК.

Модератором Круглого стола была д.и.н., академик МАИН, Директор филиала РОО «Союз ученых Казахстана» по Алматинской области Капекова Гульнар Абдуллаевна.

В конференц-зале Центра сближения культур, а также в конференц-зале Дома Дружбы где проходил Круглый стол, вниманию участников и гостей был представлен фильм: **«Великий Шелковый путь – путь диалога от Рубрука до наших дней».**

Завершился Международный Круглый стол дискуссией и подведением итогов в Доме Дружбы Ассамблеи Народа Казахстана.

1.2. Сотрудничество с зарубежными странами

За 2019 год «Государственный музей «Центр сближения культур» проводил работу по сотрудничеству с зарубежными странами.

В частности была активная переписка со Штаб-квартирой ЮНЕСКО Кластерным Бюром ЮНЕСКО в Алматы. Установлены контакты с тюркологами с Узбекистана, Туркменистана, России, Украины. Получены их доклады.

Главный научный сотрудник Центра, д.и.н., востоковед Хафизова К.Ш. участвовала в Международной конференции «О вкладе народов Центральной Азии и Китая в диалог цивилизаций. Семинар «Диалог между цивилизациями в Азии». Пекинский университет иностранных языков, КНР. А также ведущий научный сотрудник Центра, к.и.н. Новоженев В.А. участвовал в Международной конференции «Древности Восточной Европы, Центральной Азии и Южной Сибири в контексте связей и взаимодействии в евразийском культурном просторстве (новые данные и концепции)» посвященной 100-летию отечественной академической археологии которая состоялась 18-22 ноября 2019 года в Институте истории

материальной культуры РАН, Государственный эрмитаж г. Санкт-Петербург.

Направлено письмо Генеральному секретарю Международного Центра Короля Абдуллы Бин Абдулазиза по межкультурному и межрелигиозному диалогу (КАПСИД) о рассмотрении вопроса установления контактов между нашими Центрами с целью обмена знаниями в сферах деятельности, представляющих взаимный интерес, особенно в отношении развития и функционирования международных студенческих и молодежных сетей по межкультурному диалогу и осуществления глобальных инициатив для молодежи. Это могло бы содействовать выполнению Плана действий ЮНЕСКО по проведению «Международного десятилетия сближения культур» (2013-2022) и в целом – формированию у молодежи культуры знаний и воспитанию планетарного сознания. Велась переписка с Генеральным директором ЮНЕСКО госпожой Одри Азуле а также телефонный разговор с шефом секции межкультурного диалога Сектора социальных и гуманитарных наук ЮНЕСКО (ab.preis@unesco.org) мадам Анн-Белинда Преис обсуждали об основных видах деятельности нашего Центра в 2019 году.

Также велась значительная переписка по подготовке международных конференций Международному Антиядерному Движению «Невада-Семей» - 30 лет», II-ой Международный Алматинский Форум Сближения Культур Евразии на тему: «Просвещенный ислам (Аль-Фараби, Аль-Кинди, Ибн-Рушд и др.) и Ренессанс: от Фараба, Багдада и Кордовы через европейские монастыри – к культуре знаний» и Международная научная конференция под рабочим названием «Великое переселение народов».

Велась обширная переписка с зарубежными научными центрами и учеными по подготовке международных мероприятий центра и выпуску Альманаха «Бильгамеш». Направлялись письма в Международную Ассоциацию преподавателей русского языка и литературы (МАПРЯЛ, Россия), в Средиземноморский Центр в Валенсии под эгидой ЮНЕСКО (Испания).

1.3. Научные проекты

2019 году Центр работали по двум проектам.

1. «Разработка модели коммуникаций населения Центральной Азии в древности и средневековье: взаимодействие традиций и диалог культур» под руководством к.и.н. Новоженова В.А.

Была продолжена работа по календарному плану грантового проекта «Разработка модели коммуникаций населения Центральной Азии в древности и средневековье: взаимодействие традиций и диалог культур».

Были организованы полевые экспедиционные работы на объектах наскального искусства Алматинской области. В период с 01 апреля по 30 апреля 2019 года проведены полевые исследования изобразительных и археологических памятников, имеющих принципиальное значение для раскрытия темы миграций и взаимодействий древнего населения Южного Казахстана и прилегающих территорий. Экспедиция проведена для полевых исследований объектов требующих дополнительной информации. Осуществлялась идентификация и документация самых существенных объектов наскального искусства. Экспедиция включала командировку участников проекта.

На территории Алматинской области проводились археологические разведки на предмет поиска новых изобразительных памятников. Осмотрены и обследованы сотни скал, покрытых пустынным «загаром» и пригодных для нанесения петроглифов. Опрошены местные чабаны и аксакалы. Полученная информация открывает новые перспективные объекты, для полноценного исследования.

Бесконтактными методами скопированы со скал изображения. При копировании изображений использовались масштабные линейки и применена стандартная индексация всех исследуемых рисунков. Все копируемые петроглифы описаны в соответствии с нормами стандартной документации для изобразительных памятников, принятой ЮНЕСКО и соответствуют индексации, используемой для фотофиксации. Использование беспилотника позволило создать панорамы расположения плит с петроглифами, ситуационные планы памятников и расположения плит с петроглифами, а также выделены микро топографические особенности памятников.

При обработке материалов эпохи финальной бронзы полученных с местонахождения Ешкиольмес в Алматинской области (в частности изображения транспортных средств, являющихся по сути важнейшими маркерами коммуникаций племен эпохи бронзы), использовались новые уникальные методы обработки наскальной живописи, позволяющие лучше идентифицировать нанесенные изображения, и отработать методику их бесконтактного копирования, что в свою очередь дает возможность ускорить процесс фиксации древней наскальной живописи и благотворительно сказывается на их сохранности.

Также был осуществлен выезд в район поселка Самсы Алматинской области. В ходе обследования наскальных рисунков не было обнаружено. Осмотрены уникальные погребения энеолитического времени – первые на территории Жетысу. Эти находки позволяют поставить вопрос о выявлении наскальной живописи этого периода.

В период с 01 мая по 30 мая 2019 года проведены полевые исследования изобразительных и археологических памятников, имеющих принципиальное

значение для раскрытия темы миграций и взаимодействий древнего населения Южного Казахстана и прилегающих территорий. Экспедиция проведена для полевых исследований объектов требующих дополнительной информации. Осуществлялась идентификация и документация самых существенных объектов наскального искусства.

Продолжено использование бесконтактных методов копирования наскальных изображений. При копировании изображений использовались масштабные линейки и применена стандартная индексация всех исследованных рисунков, составлялось описание. Объекты наскального искусства описаны в соответствии с нормами стандартной документации для изобразительных памятников принятой ЮНЕСКО и соответствуют индексации, используемой для фотофиксации. Использование беспилотного летательного аппарата позволяло создавать панорамы расположения плит с петроглифами, ситуационные планы памятников, и расположения плит с петроглифами, а также выделены микро топографические особенности памятников, подготовить основу для составления топографических карт и создания 3D-моделей.

В мае т.г. проведена рекогносцировка известных местонахождений средневековых наскальных рисунков и тамга-петроглифов в Алматинской области с целью дополнительного натурного обследования и документирования памятников. В ходе поисковых работ обнаружены также новые образцы знаков, датирующиеся от Средневековья до Нового времени включительно. Наиболее многочисленны и разнообразны тамга-петроглифы, обнаруженные в районе долин Алмалы и Аккайнар в Чу-Илийских горах; так, в Алмалы на данный момент выявлено около 40 знаков 19 типов, некоторые из которых сопровождают древнетюркские рунические, тибетские и ойратские надписи. Найдены также средневековые изображения знаменосцев. Выявлена репрезентативная серия родоплеменных знаков казахов Старшего жуза и сословия торе. В горах Баянжурек обнаружены тамги казахского племени найман Среднего жуза и жалайыр Старшего жуза. Все найденные образцы тамга-петроглифов сфотографированы, зафиксированы координаты местонахождения; собранные полевые материалы обработаны, данные внесены в реестр памятников тамгопользования. Собранные материалы учтены при написании статей и будут введены в научный оборот.

Бесконтактными методами скопированы со скал изображения. При копировании изображений использовались масштабные линейки и применена стандартная индексация всех исследуемых рисунков. Все копируемые петроглифы описаны в соответствии с нормами стандартной документации для изобразительных памятников, принятой ЮНЕСКО и соответствуют индексации, используемой для фотофиксации. Использование беспилотника позволило создать панорамы расположения плит с петроглифами,

ситуационные планы памятников и расположения плит с петроглифами, а также выделены микро топографические особенности памятников.

В рамках полевых командировок в июне-октябре 2019 года проводились дополнительные исследования (цифровая фото-видео фиксация, аэрофотосъёмка с дронов, в контексте анализа космоснимков) и лабораторные (камеральные исследования) известных и вновь открытых изобразительных и археологических памятников; их консервация и реставрация, необходимые анализы; осуществляются комплексные проектно-исследовательские работы; производилась реставрация и научная реконструкция уникальных находок колесного транспорта и конского снаряжения: седел, уздечек, конских оголовий; анализ и обобщение материалов по древним коммуникациям на основании тщательного анализа изобразительных традиций, зафиксированных на фигуративных памятниках Казахстана и соседних регионов Центральной Азии от древности до средневековья.

Информация о результатах исследований освещена в средствах массовой информации (Приложение В). Некоторые артефакты, документация и копии изображений переданы для экспонирования в фонды Музея археологии и этнографии Сарыаркинского археологического института при Карагандинском университете имени Е.А.Букетова с целью расширения и пополнения выставочной экспозиции и в качестве наглядного пособия при проведении тематических экскурсий, а так же используются для организации выставок детского творчества во Дворце детей и юношества и туристических экскурсий (Приложение Г).

Полученные результаты могут быть использованы: в написании научных и популярных работ по древней истории Казахстана; в образовательном процессе в высших и средних учебных заведениях; в экспозициях музеев, в деле просвещения и популяризации культурного наследия.

Список опубликованных работ

Монографии опубликованные:

1. Бедельбаева М. В., Новоженев В. А., Ұ. Ұ. Ұмітқалиев. Сарыарқаның тастағы таңбалары. – Нұр-Сұлтан: Л.Н. Гумилев атындағы Евразия ұлттық университеті, 2019. – 200 б.

2. Рогожинский А.Е., Новоженев В.А. Ландшафты с петроглифами Центральной Азии в вопросах и ответах. Самарканд: МИЦАИ, 2019 – 254 с., на англ. и русском языках.

Публикации в рейтинговых научных журналах с ненулевым импакт-фактором (по базам данных Thomson Reuters и Scopus):

1. V.A. Novozhenov, K.M. Baipakov, T.V.Savelyeva, A.Zh.Sydykov «Innovations In The Ancient Communication Network»// Opcion. Venezuela, 2019. В печати.

2. V.A. Novozhenov, E.K. Altynbekova, A.Zh. Sydykov Indo-European communications: the model of “nomadic homeland” // Dilemas Contemporaneos-Educacion Politica Y Valores. Mexico, 2019. В печати.

2) Зарубежные публикации:

1. Novozhenov Viktor, 2019. Human Population Genetics and Basic Problems of Central Asia Prehistory // Centenary of human population genetics. – Moscow: MSU, Institute of genetics RAS, 2019. – P. 78.

2. Novozhenov V. A., Bedelbaeva M. V., 2018. Figurative Monuments and Rock Art traditions of the Kazakh Steppe. // Art of the Orient, 2018. – Vol. 7. Jerzy Malinowski, Bogna Łakomska (Eds). Proceedings of the International Conference in Kracow. – Torun: Polish Institute of World Art Studies, 2018. – P. 119-130.

3. Новоженев В. А. Модель коммуникации ранних кочевников Центральной Азии // Скифия и Сарматия (Материалы Международной научной конференции «Новое в исследованиях Евразии: проблемы, открытия, методики»). М.: ИА РАН, 2019, С. 159-181.

4. Новоженев В. А., Шакиров Т. Г. Коммуникации и изобразительные памятники эпохи ранней бронзы в Казахской степи // Изобразительные и технологические традиции ранних форм искусства (2). Сб. памяти Е. Г. Дэвлет / Отв. ред. М. А. Дэвлет. М.; Кемерово: Кузбассвуиздат, 2019. – 384 с. Труды Сибирской Ассоциации исследователей первобытного искусства. Вып. XII. ISBN 978-5-202-01433-8. С. 257-275

3) Отечественные публикации:

1. Novozhenov V.A., Ilin R.V. Digital technology of non-contact copying of image monuments // Вестник КазНПУ им. Абая. Серия «Исторические и социально-политические науки». – 2019, №3 (62). – С. 369-378.

2. Novozhenov V.A., Sydykov A.Zh. Bronze age transeurasian communications // Отан тарихы. 2019, № 3 (87). С. 183-204

3. Новоженев В.А., Рогожинский А.Е. Новые колесничные сюжеты в петроглифах долины реки Коксу (Ешкиольмес) // История и археология Семиречья: сборник статей и публикаций. – Вып. 6. – Алматы, 2019. – С. 170-196.

4. Новоженев В. А. Ботайские коневоды и ямные мигранты: кто победил? //VI Международные Фарабиевские чтения. Материалы международной научно-практической конференции «Ботайская культура и другие энеолитические памятники Центральной Азии», 4-6 апреля, Алматы, Казахстан. – Алматы: Казак университеті, 2019. – С. 13-14.

5. Новоженев В.А., Ильин Р.В. Использование метода фотограмметрии для исследования изобразительных памятников Центральной Азии // «Методы и методология естественных наук в полевых археологических исследованиях».

Материалы международной научно-практической конференции. 18 сентября 2019. – Алматы: Казак Университеті, 2019. – С. 53.

Участие в конференциях:

1. Новоженев В. А. Ботайские коневоды и ямные мигранты: кто победил? //VI Международные Фарабиевские чтения. Материалы международной научно-практической конференции «Ботайская культура и другие энеолитические памятники Центральной Азии», 4-6 апреля, Алматы, Казахстан. – Алматы: Казак университеті, 2019. – С. 13-14.

2. Новоженев В. А. «Генетическая революция» в свете актуальных проблем истории Северной Евразии в эпоху палеометалла // Конференция к юбилею В.С.Бочкарева и В.С.Массона. Санкт Петербург, 18-25 ноября 2019

3. Novozhenov Viktor. Human Population Genetics and Basic Problems of Central Asia Prehistory. In: Centenary of human population genetics. Moscow 29-31 of May 2019: MSU, Institute of genetics RAS, 2019: 78.

Газеты:

1. Строкова А. Центр бронзовой эпохи // газета "Индустриальная Караганда" 16.03.2019 Режим доступа:<http://inkaraganda.kz/articles/153125>

2. Сакеев С. Открытия мирового уровня // газета "Индустриальная Караганда" 18.05.2019 № 52 (22456) Режим доступа: <http://inkaraganda.kz/articles/>

3. Ахметова С. Следы древних цивилизаций //газета "Индустриальная Караганда" 30.07.2019 Режим доступа:<http://inkaraganda.kz/articles/154608>

4. Исаев А.Топ-5 археологических находок этого сезона // газета "Экспресс К" 08.08.2019 Режим доступа: express.kz/news/otkrytiya/top_5_arkheologicheskikh_nakhodok_etogo_leta-145549

5. Машнина А. Тайны Талдинского парка // газета "Новый вестник" № 30 (990) 31.07.2019 Режим доступа: <http://nv.kz/2019/07/30/>

6. Карагандинские археологи нашли парное захоронение // газета "Мир молодежи" № 8 (288) 31.08.2019. ТВ:

1. Телеканал Сарыарка Историческое наследие эфир 18.04.2019 // Режим доступа: kartv.kz/ru/news/society/istoricheskoe-nasledie

2. Телеканал "24 Хабар" эфир 29.07.2019// Режим доступа: <https://yandex.kz/video/preview?filmId=2758795331887585589&tx>

3.Е-Караганда В Карагандинской области археологи нашли золотые изделия // Режим доступа: http://ekaraganda.kz/?mod=news_read&id=87357

А также получен Авторское свидетельство и акт внедрения

По результатам исследования в 2019 г. опубликовано 17 научных работ. Из них: 3 – публикация (две публикации в печати) в высоко рейтинговых

журналах с ненулевым импакт-фактором по базам Web of Science и Scopus; 4 – публикаций в журналах с ненулевым импакт-фактором по базе РИНЦ; 2 – монографии; 9 – другие публикации.

2. В 2019 году был выигран проект ПЦФ Министерства культуры и спорта Республики Казахстан **«Разработка концепции и создание музейной экспозиции «Культура и религия на Великом Шелковом пути»** с целью создание мультимедийной музейной экспозиции.

Основной целью проекта является пропаганда идеи межкультурного диалога к конфессиональной толерантности в регионе в рамках Международного Десятилетия Сближения культур 2013-2022 гг.; воспитание подрастающего поколения, сближение народов Центральной Азии на основе их общей истории.

За отчетный период создан коллектив, собран первичный научный материал в архивах, библиотеках. Проведены консультации со специалистами в области истории, археологии, этнографии, музееведению. Идет работа по написанию концепции музейной экспозиции. Проводятся консультации со специалистами-оформителями по обоснованию художественных и тематических решений проекта. Проходят консультации со специалистами по музейному оборудованию с целью разработки проектно-сметной документации.

В рамках концепции экспозиции создана тематическая структура и подробный тематико-экспозиционный план, на основе которого создаются монтажная документация и структура информационного обеспечения экспозиции – сценарии видеороликов, базы данных информационных киосков. Результаты работ будут представлены согласно графику исполнения проекта.

Осуществление данного проекта означает прежде всего поиски ответа на вопрос: как реализовывался первый в истории человечества мирный контакт между народами Востока и Запада. Кроме того, проект призван поддержать сотрудничество, научное и культурное, между учеными стран, входивших когда-то в регионы влияния древнего пути.

Наиболее полная оценка стоящих перед исследователями Великого Шелкового пути задач была дана в свое время бывшим Генеральным директором ЮНЕСКО Федерико Майором: «Шелковый путь, проходивший через степи, моря и пустыни, предоставлял великолепную возможность для установления контактов и диалога, способствовал возможности взаимного обогащения выдающихся цивилизаций. Цель проекта комплексного исследования Шелкового пути – содействовать тому, чтобы народы сегодня осознали необходимость возобновить диалог, воспользовались имеющей

историческое значение возможностью взаимопонимания, общения и взаимного обогащения цивилизаций, расположенных вдоль этого пути».

Цифровые технологии, используемые в музее, решают большое количество задач, связанных с построением экспозиции. Начиная от использования оцифрованных предметов коллекции из базы данных музея и расширения экспозиционного пространства и пояснения посетителю смысла экспозиции до доведения посетителя к высшей степени заинтересованности экспозицией. Увлеченность посетителя музея экспозицией – это важный момент коммуникации между музеем и посетителем. Музей должен привлекать своих посетителей к активному участию в усвоении информации, предлагать интерактивность.

Главные постулаты музейной концепции и ее смысловые конструкции будут раскрыты не только в экспонатах музея, но и в документальных фильмах (3-5 минут) и видеороликах. По каждой теме будет подготовлена самостоятельная видеошоу- программа. Справочная информация будет размещена в интерактивном информационном киоске.

Кроме основного, дополнительный электронный киоск, расположенный на входе в музей, предоставит информацию о времени работы музея, о текущих и будущих выставках, поможет выбрать экспозицию, забронировать и даже распечатать заранее купленный билет или карту-схему музея.

Информационный киоск, установленный непосредственно в зале экспозиции, демонстрирует увеличенные изображения экспонатов, дает подробную и интересную информацию о них, об интересных фактах и событиях имеющих отношение к теме экспозиции. С помощью такого киоска, подключенного к базе данных музея, можно осуществлять поиск по коллекциям, посмотреть экспонаты не доступные для общего осмотра. Также сенсорный киоск поможет с анкетированием посетителей или написанием отзывов. Для юного поколения в интерактивных киосках предусмотрены образовательные игры, которые смогут в увлекательной форме познакомить с произведениями искусства.

Главным плюсом в работе информационного киоска является гибкость в наполнении его информационным содержанием. Информационный электронный киоск универсален и может быть подстроен под любые цели музея по распространению информации.

Весь электронный контент и медиа продукция будут использованы в качестве основы для размещения в Интернете и на информационных порталах, либо на специализированных сайтах.

Важным аттрактивным материалам станут макеты и реконструкции, выполненные по археологическим комплексам и артефактам в научно-исследовательской реставрационной лаборатории ТОО «Остров Крым». Планируется, что это будут новые реконструкции Крыма Алтынбекова,

соответствующие тематике предполагаемой экспозиции музея – «Урджарская принцесса» и архитектурный декор со средневековых городов Кулан и Каялык макет древнетюркской кочевнической колесницы и многие другие.

В целом, предполагаемая экспозиция должна стать новой и уникальной по своей тематике, привлеченным экспонатам, контенту и будет иметь практическое значение в силу своей познавательной и социальной роли в рамках «Международного десятилетия сближения культур 2013-2022 гг.».

Были рассмотрены многочисленные варианты оборудования.

Отобраны те которые являются наиболее удобными и совершенными для наших музейных решений.

Реконструкции будут показаны на транспарентном LED экране. Ювелирные изделия будут демонстрироваться в голографической трехсторонней пирамиде. На проекционных экранах будут демонстрироваться тематические ролики с эффектами анимации. Виртуальная реальность будет создана с помощью применения VR очков.

Создан полный эскизный проект мультимедийной экспозиции.

Разработана проектно-сметная документация по строительству мультимедийной экспозиции. Работа проводилась совместно с ТОО «Арлем ART».

Проведена работа с ИП «Нескучный сад» по созданию музейной экспозиции под открытым небом вокруг здания центра. Создан эскизный проект этой экспозиции.

Таким образом создание музейной экспозиции по означенной тематике, несомненно откроет жителям и гостям города Алматы одну из величайших страниц истории нашей страны – Республики Казахстан.

1.4. Участие в научных конференциях

О.О. Сулейменов –Директор Центра, Қазақстанның Еңбек Ері, общественный и государственный деятель, народный писатель

1. Выступление на Международном Круглом столе “Семь граней великой степи от прототюрков до казахского языка”.

Перспективы развития тюркославистики в контексте междисциплинарных исследований сближения культур, языков и контактов народов в древности и Средневековье.

<https://www.youtube.com/watch?v=Z-KHbRQ4adY&t=426s>

6. Круглый стол, посвященный изданию сборника-стенограммы Первого тюркологического съезда 1926 г. в КазНУ им. Аль-Фараби.

Историографический анализ тюркологии за последние десятилетия и перспективы ее развития в условиях независимого Казахстана.

<https://www.youtube.com/watch?v=4BvjmKjQId0&t=402s>

7. Участие в Круглом столе на тему «Инновационные концепции в работе Президента РК Н. Назарбаева «Семь граней Великой степи».

Тема доклада: «Аль-Фараби и Восточный Ренессанс» - культурологический анализ фигуры великого философа Аль-Фараби в генезисе Исламского и Европейского Ренессанса.

<https://www.youtube.com/watch?v=k0TsIFqga5o>

8. Выступление на Форуме писателей стран Азии 4 сентября 2019 г.

<https://24.kz/ru/news/top-news/item/338862-forum-pisatelej-stran-azii-den-pervyj>

9. Круглый стол. Встреча с экспертами по обсуждению хода реализации основных направлений Программы «Рухани жаңғыру» в г. Алматы. 21 октября 2019 год.

Хафизова К.Ш. – главный научный сотрудник Центра, д.и.н.

1. «Ұлы даланың ұлы есімдері: зерттеудің методология әдістері» атты Республикалық дөңгелек үстел Комитет науки МОН РК, Институт истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова МОН РК. 12 ақпан 2019 жыл. – Алматы

2. Проблемы изучения Золотой орды: взгляд китаеведа//Круглый стол, посвященный 750-летию Золотой орды "Золотая орда как исторический формат взаимодействия культур". В рамках Международного Десятилетия сближения культур (2013-2022). Государственный музей "Центр сближения культур" 15 марта 2019 г.

3. Синологические исследования в Институте уйгуроведения// Уйгуроведение в Казахстане и Центральной Азии: актуальные вопросы, современные достижения», посвященная 90-летию академика НАН, д.филолог.наук, профессора Г.С. Садвакасова и 70-летию уйгуроведения Казахстана. - Алматы, Институт востоковедения МОН РК, Республиканский этнокультурный уйгурский центр. - 3 мая 2019 г.

4. Образ Китая и китайцев в древнем Иране // Международный Форум: Диалог между цивилизациями в Азии - Пекин, 15 мая 2019.

5. О вкладе народов Центральной Азии и Китая в диалог цивилизаций. - Семинар «Диалог между цивилизациями в Азии. - Пекинский университет иностранных языков, КНР, 16 мая 2019.

6. Презентация новых трудов Лаумуллина М.Т. и Хафизовой К.Ш в КИСИ при Президенте РК. Нур-Султан, 3 июля 2019г.

7. Международная научная конференция Фонда Розы Люксембург и Казахско-немецкого университета. Инициатива «Пояс и путь» и перспективы

социально-экономического и общественно-политического развития стран Центральной Азии». Алматы, 15 октября 2019. Участие в дискуссиях.

8. Исторический портрет Абылай-хана - Круглый стол. Историческая роль Абылай хана в укреплении казахской государственности в контексте модернизации общественного согласия. Министерство образования и науки РК. Казахский университет международных отношений и мировых языков им. Абылай-хана. 30 октября 2019.

Ерекешева Л.Г. – старший научный сотрудник, д.и.н.

1. Международный форум “Raisina Dialogue”, организованного МИД Индии и Observer Research Foundation, 8-10 января 2019 г.

Формат данного форума, в котором принимали участие свыше 1800 участников, в том числе 600 делегаций и спикеры из 92 стран, включал пленарные заседания, отдельные сессии, встречи с авторами, дискуссии. На открытии выступила премьер-министр Норвегии Эрна Солберг в присутствии премьер-министра Индии Н. Моди. Со вступительной речью выступила министр иностранных дел Индии Сушма Сварадж, в качестве модераторов и спикеров принимали участие бывшие главы государств и правительств: президент Афганистана Х. Карзай, премьер-министр Великобритании Т. Блэйр, премьер-министр Канады С. Харпер, премьер-министр Италии П. Дзентильони, отставной генерал Д. Петреус, и др.

Темы дискуссионных сессий охватывали широкий спектр геополитических, экономических, социальных вопросов, вопросы международных отношений, цифрового развития и искусственного интеллекта. Одной из тем, представляющих интерес, следует отметить сессию «Clicks and Kalashnikovs: A New Battle for Hearts and Minds», на которой обсуждались вопросы радикализации онлайн, превращения интернета в международную площадку по рекрутированию радикально настроенных граждан из различных стран мира, а также необходимости разработки новых методов регулирования со стороны лиц, принимающих решения, и выработки способов сотрудничества с отдельными лицами и бизнесом. Примечательно, что в обсуждении данных вопросов, наряду с представителями «традиционных» структур, работающих в области безопасности (антитеррористических подразделений, совета национальной безопасности и др.), принимали участие также представители компаний Фейсбук (отделения из Великобритании, Индии), а также Твиттер.

Характер дискуссий и выбранных тем показали их значимость, необходимость отхода от узкого взгляда в сторону большей междисциплинарности и инклюзивности.

2. Международный форум ОЭСР-2019, проходившего в Париже 20-21 мая 2019 г. под девизом “World in EMotion”.

В 2019 г. Форум ОЭСР отметил свое 20-летие. Работа Форума-2019 тематически была посвящена четырем основным темам: A New Societal Contract; Integrity and Trust; Digitalisation and the Future of Work; International co-operation.

Было отмечено, что социально-экономическое, политическое развитие претерпевает изменения, в то время как простые люди продолжают испытывать на себе последствия мирового экономического кризиса, выражающиеся не только в экономических показателях, но и во возрастающей тревоге и неопределенности.

В рамках Форума были презентованы несколько работ, в частности, аналитический отчет ОЭСР о положении стран ОЭСР относительно достижения Целей устойчивого развития (ЦУР) при открытии Форума. Во второй день Форума был презентован Отчет ОЭСР Economic Outlook May 2019 “Trade uncertainty dragging down global growth”.

В рамках Форума проходили специальные сессии, в частности, «Встреча с автором», «Разговор», «Будущее работы», т.д.

3. Ерекешева Л.Г. Межкультурный диалог в системе духовного и светского образования // «Исламоведение и исламская теология в современной системе образования: проблемы и перспективы». Международная конференция, организованная Болгарской исламской академией, МГУ имени М. В. Ломоносова под эгидой Комиссии Российской Федерации по делам ЮНЕСКО. - г. Болгар (Республика Татарстан, РФ), 19-20 февраля 2019 г. (онлайн-участие)

4. Ерекешева Л.Г. Индийский и китайский концепты пространства в современных международных отношениях: “Indo-Pacific” и «Один пояс – один путь» // Заседание Экспертного клуба «Один пояс – один путь». - г. Алматы, 19 апреля 2019 г.

5. Ерекешева Л.Г. Тюрко-согдийский и китайский миры: взаимодействие в период династии Тан (618-907 вв) (на примере искусства малых пластических форм) // «Ученый-востоковед Казахстана – К.Ш. Хафизова». Круглый стол, посвященный 80-летию юбилею д.и.н. Хафизовой Клары Шайсултановны и организованный Институтом истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова МОН РК. - г. Алматы, 25 апреля 2019 г.

6. Ерекешева Л.Г. Открытие «Другого»: А. Стейн и культура Восточного Туркестана // «Уйгуроведение в Казахстане и Центральной Азии: актуальные вопросы, современные достижения», международная научная очно/заочная конференция, посвященная 90-летию члена-корреспондента АН КазССР, д.филол.н., профессора Г.С. Садвакасова, организованная Институтом востоковедения имени Р.Б. Сулейменова КН МОН РК и Республиканским этно-культурным центром уйгуров Казахстана. - г. Алматы, 3 мая 2019 г.

Участие, модерирование на (международных) конференциях:

1. Yerekesheva L.G. Участие в заседаниях, дискуссиях // “A World Reorder: New Geometries, Fluid Partnerships, Uncertain Outcomes”, ежегодный международный форум «Raisina Dialogue», организованный Observer Research Foundation и МИД Республики Индия. – Дели (Индия), 8-10 января 2019 г.

<https://youtu.be/WYKizHztaV4>

2. Ерекешева Л.Г. Модератор сессий // «Молодежная возвратная миграция в Таджикистане: проблемы и научно-обоснованные решения». Школа ЮНЕСКО по программе МОСТ (менеджмент социальных трансформаций). – г. Душанбе (Таджикистан), 28-29 марта 2019 г.

[#unesco_most](https://twitter.com/hashtag/unesco_most?src=hash) https://twitter.com/hashtag/unesco_most?src=hash

Модерирование сессии в Школе ЮНЕСКО по программе МОСТ ([#unesco_most](https://twitter.com/hashtag/unesco_most?src=hash) https://twitter.com/hashtag/unesco_most?src=hash)

3. Ерекешева Л.Г. Участие в дискуссии // Презентация Обзора экономического и социального положения в Азиатско-Тихоокеанском регионе за 2019 год. Субрегиональное отделение ЭСКАТО для Северной и Центральной Азии. - г. Алматы, 4 апреля 2019 г.

4. Yerekesheva L.G. Участие в заседаниях, дискуссиях // OECD Forum 2019 “World in EMotion”. – Париж, 20-21 мая 2019 г.

5. Yerekesheva L.G. Председатель панельной сессии III “Regional and international cooperation in the area of security” // “The EU, Central Asia and the South Caucasus: New Approaches on Regional and International Cooperation”, международная конференция, организованная EUCACIS PhD Support Programme (Германия, Франция). – Бишкек, Кыргызстан, 23-24 мая 2019 г.

Yerekesheva L.G. Presentation on the Reports from Working Groups // SEnECA Recommendation Workshop “Central Asia in 2030 and beyond: with or without the European Union?” - Brussels (Belgium), 11 July 2019. EU Horizon 2020 Research Programme <http://www.seneca-eu.net/#H2020SEnECA>

Yerekesheva L.G. Онлайн-участие в вебинаре (сессия вопросов-ответов) // Webinar on “India and the Great Powers” by Ambassador PS Raghavan, Chairman, National Security Advisory Board, Government of India and Former Ambassador of India to Russia. - New Delhi, 24 September 2019 (online)

Yerekesheva L.G. Организация семинара-тренинга, участие// «Развитие исследовательского потенциала по теме предотвращения насильственного экстремизма» (Research Capacity-Building Seminar-Training on Preventing Violent Extremism (PVE). Семинар-тренинг для исследователей, организованный ЮНЕСКО и Международным исследовательским центром-Казахстан (МИЦК). – Алматы, 24 сентября 2019 г.

<http://ru.unesco.kz/research-capacity-building-training-workshop-on-preventing-violent-extremism>

<http://en.unesco.kz/research-capacity-building-training-workshop-on-preventing-violent-extremism>

Yerekesheva L.G. Участие в работе международной встречи экспертов ЮНЕСКО на тему “Religions and Spiritualities” в рамках подготовки интерактивного атласа ЮНЕСКО «UNESCO Interactive Atlas of Cultural Interactions along the Silk Roads». - 26 September 2019, Hamedan, Iran. (за счет приглашающей стороны)

Yerekesheva L.G. Religious Encounters in Central Asia from Cross-Cultural Perspective // “Intercultural and Interfaith Dialogue along the Ancient Silk Roads: Religious Influences on Cultural Heritage Sites”. Международная конференция ЮНЕСКО. - 28-29 September 2019, Hamedan, Iran

Yerekesheva L.G. Religion as a Part of Culture (Methodological Approach) // “Intercultural and Interfaith Dialogue along the Ancient Silk Roads: Religious Influences on Cultural Heritage Sites”. Международная конференция ЮНЕСКО. - 28-29 September 2019, Hamedan, Iran

Ерекешева Л.Г. Участие в рабочей группе, обсуждении, дискуссиях // Совещание по стратегическому планированию Программы сотрудничества ООН с Казахстаном в области устойчивого развития на 2021-2025 гг., организованное Программой развития ООН в Казахстане. – г. Нур-Султан, 15-16 октября 2019 г.

Yerekesheva L.G. Участие в веб-сессии “Local Narratives, Global Appeal: Cultural Rejuvenation in the Age of Netflix” // “Dhaka Global Dialogue”, Международный форум, организованный МИД Народной Республики Бангладеш, Бангладешским институтом международных и стратегических исследований (BISS), и Observer Research Foundation (ORF, India). - 11-13 November 2019, Dhaka, Bangladesh

<https://www.facebook.com/ORFOnline/videos/vb.184850724955326/428541954497470/?type=2&theater>

Участие в международных исследовательских проектах:

1. Научно-исследовательский проект «Nation Building in Central Asia» (2018-2019, Centre of International and Regional Studies, Georgetown University-Qatar). Участник проекта.

Подготовлена и сдана научная статья: Yerekesheva L.G. Functions of Religion and Dynamics of Nation Building in Kazakhstan and Uzbekistan (1,7 п.л.)

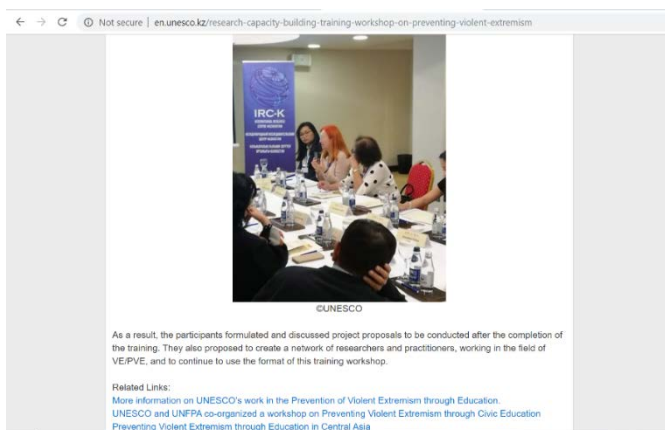
2. Исследовательский проект ЮНЕСКО Analytical Report “Youth of Central Asia: Challenges for Peacebuilding” (2018-2019).

Подготовлен и сдан в ЮНЕСКО: Yerekesheva Laura. Youth of Central Asia: Challenges for Peacebuilding. 162 стр.

Yerekesheva L.G. Presentation on the Reports from Working Groups // SEnECA Recommendation Workshop “Central Asia in 2030 and beyond: with or without the European Union?” - Brussels (Belgium), 11 July 2019. EU Horizon 2020 Research Programme <http://www.seneca-eu.net/> #H2020SEnECA

Yerekesheva L.G. Онлайн-участие в вебинаре (сессия вопросов-ответов) // Webinar on “India and the Great Powers” by Ambassador PS Raghavan, Chairman, National Security Advisory Board, Government of India and Former Ambassador of India to Russia. - New Delhi, 24 September 2019 ([online](#))

Yerekesheva L.G. Организация семинара-тренинга, участие // «Развитие исследовательского потенциала по теме предотвращения насильственного экстремизма» (Research Capacity-Building Seminar-Training on Preventing Violent Extremism (PVE)). Семинар-тренинг для исследователей, организованный ЮНЕСКО и Международным исследовательским центром-Казахстан (МИЦК). – Алматы, 24 сентября 2019 г.

<http://ru.unesco.kz/research-capacity-building-training-workshop-on-preventing-violent-extremism>

<http://en.unesco.kz/research-capacity-building-training-workshop-on-preventing-violent-extremism>

Yerekesheva L.G. Участие в работе международной встречи экспертов ЮНЕСКО на тему “Religions and Spiritualities” в рамках подготовки интерактивного атласа ЮНЕСКО «UNESCO Interactive Atlas of Cultural Interactions along the Silk Roads». - 26 September 2019, Hamedan, Iran. (за счет приглашающей стороны)

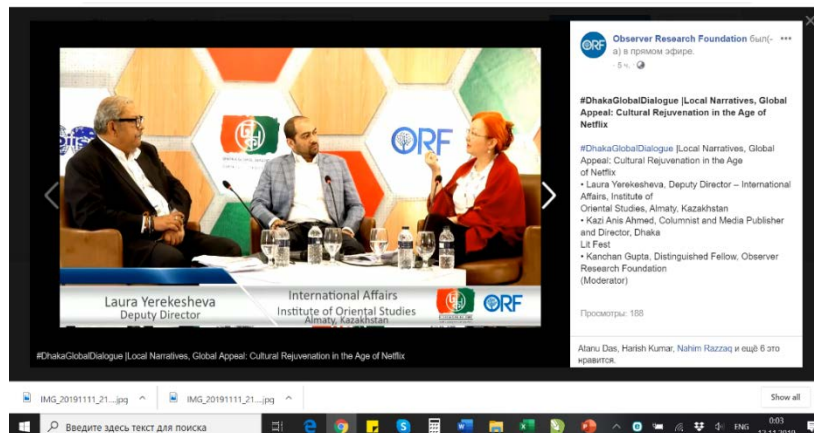
Yerekesheva L.G. Religious Encounters in Central Asia from Cross-Cultural Perspective // “Intercultural and Interfaith Dialogue along the Ancient Silk Roads: Religious Influences on Cultural Heritage Sites”. Международная конференция ЮНЕСКО. - 28-29 September 2019, Hamedan, Iran

Yerekesheva L.G. Religion as a Part of Culture (Methodological Approach) // “Intercultural and Interfaith Dialogue along the Ancient Silk Roads: Religious Influences on Cultural Heritage Sites”. Международная конференция ЮНЕСКО. - 28-29 September 2019, Hamedan, Iran

Ерекешева Л.Г. Участие в рабочей группе, обсуждении, дискуссиях // Совещание по стратегическому планированию Программы сотрудничества ООН с Казахстаном в области устойчивого развития на 2021-2025 гг.,

организованное Программой развития ООН в Казахстане. – г. Нур-Султан, 15-16 октября 2019 г.

Yerekesheva L.G. Участие в веб-сессии “Local Narratives, Global Appeal: Cultural Rejuvenation in the Age of Netflix”// “Dhaka Global Dialogue”, Международный форум, организованный МИД Народной Республики Бангладеш, Бангладешским институтом международных и стратегических исследований (BISS), и Observer Research Foundation (ORF, India). - 11-13 November 2019, Dhaka, Bangladesh

<https://www.facebook.com/ORFOnline/videos/vb.184850724955326/428541954497470/?type=2&theater>

Калиева С.А. – главный научный сотрудник, д.э.н. асс.профессор

1. Калиева С.А. Центральная Азия на Великом Шёлковом пути: диалог культур и конфессий от древности до современности г. Алматы, ноябрь 2018 (вышел в 2019 г.)

2. Калиева С. А. «От идеи - к реальности: к 25-летию евразийской инициативы Нурсултана Назарбаева» г. Нур-Султан, 11 апреля 2019.

3. Калиева С. А. Экономика Казахстана: от настоящего к будущему г.Алматы, 14 июня 2019

4. Kaliyeva S. A., Vaisalova V. O. VI Международные Фарабиевские чтения, посвящена 85-летию КазНУ имени аль-Фараби и 70-летию Высшей школы Экономики и бизнеса Алматы. 9-10 апреля 2019. – КазНУ им.Аль-Фараби.

5. Европейский форум молодых исследователей. Петрозаводск Россия. МЦНП «Новая наука». - 22 октября. - 2019.

Капалбеков Н. – главный научный сотрудник

3. Международная научная конференция «Национальный дух - батыры великой степи» приуроченной к 290-летию личности Великой Степи - Ак тулы Сиргели Жабай батыра. Шымкент. 18-19 апреля 2019 г.
4. Международная конференция «Дулати Хайдар мырза және бүгінгі заман». Тараз. ТарГУ, 9 сентября 2019 г.

Нурпеисов М.М. – руководитель отдела выставок и конференции

Международный круглый стол «Семиосфера сакрального в традиционной культуре». Доклад «Сакральная география Казахстана: Вопросы археолога». 25 октября 2019 г.

Новоженов В.А. – ведущий научный сотрудник, к.и.н.

1. «Ботайские коневоды и ямные мигранты: кто победил?» //VI Международные Фарабиевские чтения. Материалы международной научно-практической конференции «Ботайская культура и другие энеолитические памятники Центральной Азии», 4-6 апреля, Алматы, Казахстан. – Алматы: Казак университеті, 2019. – С. 13-14.

2. «Генетическая революция» в свете актуальных проблем истории Северной Евразии в эпоху палеометалла // Сборник конференции к юбилею В.С.Бочкарева и В.С.Массона. Санкт Петербург, ноябрь 2019, в печати.

3. Human Population Genetics and Basic Problems of Central Asia Prehistory. In: Centenary of human population genetics. Moscow 29-31 of May 2019: MSU, Institute of genetics RAS, 2019: 78.

4. Международная конференция «Древности Восточной Европы, Центральной Азии и Южной Сибири в контексте связей и взаимодействия в евразийском культурном пространстве (новые данные и концепции)» посвященной 100-летию отечественной академической археологии. 18-22 ноября 2019 год. Институт истории материальной культуры РАН, Государственный эрмитаж г. Санкт-Петербург.

Ашимова С.А. – ученый секретарь, магистр педагогических наук

Международная научная конференция «Национальный дух - батыры великой степи» приуроченной к 290-летию личности Великой Степи - Ак тулы Сиргели Жабай батыра. Шымкент. 18-19 апреля 2019 г.

Есполова Э.М. – старший научный сотрудник, магистр гуманитарных наук

Международный семинар «Укрепление потенциала Клубов ЮНЕСКО Азии в области образования в духе глобальной гражданственности». 30 апреля 2019 год.

Байпакова Л.К. – научный сотрудник

1. Круглый стол посвященный Презентации Фонда профессора Хафизовой К.Ш в Национальной Библиотеке РК. г. Алматы. 24 апреля 2019 г.

2. Круглый стол «Ученый-востоковед Казахстана – К.Ш. Хафизова», посвященный 80-летию юбилею известного историка-востоковеда, профессора, д.и.н. Хафизовой Клары Шайсултановны. Организатор: Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова Министерства Образования и Науки Р.К. с докладом «Научная дипломатия, как фактор сближения культур. Казахстан – КНР: археологические памятники на Шелковом Пути» г. Алматы, Гылым Ордасы. 25 апреля 2019 г.

3. Субрегиональная Центрально-азиатская координационная встреча «Развитие трансграничных маршрутов по коридорам наследия Шелкового Пути в Центральной Азии. ЮНЕСКО алматинский офис. г.Алматы. Меркур Алматы Сити Центр, конференц-зал «Хан Тенгри» - 24 мая 2019 г.

4. Презентации Программы изучения китайского языка для учеников средней школы. Организатор: Генеральное Консульство КНР совместно с ассоциацией преподавателей Университета БейДа (Пекин), коммерческой методикой изучения языка «Экспресс Чайниз», Школа Тамос Эдьюкешн - 25.09.2019 г.

5. Участие в международном Круглом столе на тему: «Семиосфера сакрального в традиционной культуре» Организатор: Центр сближения культур под эгидой ЮНЕСКО совместно с Департаментом науки КазНПУ им. Абая. Здание Центра сближения культур, 1 этаж, Конференц-зал. 25.10.2019 г.

6. Конференция «Роль Абылай хана в укреплении казахской государственности в контексте модернизации общественного согласия». Организатор: Казахский университет международных отношений и мировых языков им. Абылай хана, Кафедра Современной истории Казахстана и мировоззренческих дисциплин, Конференц-зал. 30.10. 2019.

12. Участие в приеме-экскурсии международных экспертов, участников совещания Министерства культуры и спорта РК по номинации Фергано-Сырдарьинского отрезка Шелкового пути. Здание Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО. 08.11.2019 г.

13. Участие в организации Международной конференции «Великое переселение народов в Евразии в III-IV вв. н.э.» Организаторы: РУДН, ЮНЕСКО, МИД РК, «Фонд Культура» Центр сближения культур под эгидой

ЮНЕСКО.РУДН, г. Москва, ул. Миклухо-Маклая, д. 6, Зал Учёного Совета – 29.11.2019 г.

14. Участие в скайп-сессии с директором отдела по межкультурному диалогу, ЮНЕСКО (главный офис Париж) г-жой Анной-Белиндой Прейс. 08.11.2019 г.

Крупко И.В. – научный сотрудник, докторант

Участие в Международном Круглом столе «Семиосфера сакрального в традиционной культуре» (Инициатор). Доклад «Фольклорные контексты казахстанской историографии: между поэтикой и политикой памяти». 25 октября 2019 г.

1.5. Издательская деятельность центра

5. Сборник материалов Международного Круглого стола, посвященного 750-летию государства Золотой Орды «Золотая орда» как исторический формат взаимодействия культур. Алматы, «Guppy Print», 2019.
6. Библиотека Центра сближения культур. Альманах «Бильгамеш». №1 Специальное издание. «Достижение и перспективы антиядерного движения». Алматы, Центр оперативной полиграфии, 2019. 194 с.
7. Библиотека Центра сближения культур. Альманах «Бильгамеш». №2 Специальное издание. «Нет Востока, И Запада нет, Есть большое слово-ЗЕМЛЯ». Алматы, 2019.
8. Сборник тезисов II Алматинского Международного форума Сближения культур Евразии, на тему «Просвещенный ислам и Ренессанс: от Фараба, Багдада и Кордовы через европейские монастыри - к культуре знаний». Алматы, 2019.

1.6. Научные публикации

1. Монографии

1. Байпаков К.М., Акылбек С.Ш., Терновая Г.А., Хазбулатов А.Р. Средневековый город Кулан (по археологическим исследованиям). Алматы, 2019. (монография в работе: переводится на казахский и английский языки).
2. Монография «Степные властители и их дипломатия в ХУІІІ-ХІХ веках». КИСИ при Президенте РК. Нур-Султан, 2019.
3. Калиева С.А. Прекаризация занятости в Казахстане / Стратегия экономической безопасности и социальной стабильности Казахстана: коллективная монография / Под ред. академика НАН РК А.А. Сатыбалдина. Алматы. Институт экономики КН МОН РК. – 2019. – С.279-293

2. Научные статьи

1. Baipakov Karl M. Kuiryktobe. The site of ancient Keder // Urban Cultures of Central Asia from the Bronze Age to the Karakhanids. Learnings and conclusions from new archaeological investigations and discoveries. Proceedings of the First International Congress on Central Asian Archaeology held at the University of Bern, 4-6 February 2016. Edited by Christoph Baumer and Mirko Novák. Harrassowitz Verlag-Wiesbaden, 2019. P. 403-414.

2. Baipakov Karl M. The Ancient Settlement of Kesken-Kuyuk-Kala in the Eastern Aral Region // Urban Cultures of Central Asia from the Bronze Age to the Karakhanids. Learnings and conclusions from new archaeological investigations and discoveries. Proceedings of the First International Congress on Central Asian Archaeology held at the University of Bern, 4-6 February 2016. Edited by Christoph Baumer and Mirko Novák. Harrassowitz Verlag-Wiesbaden, 2019. P. 415-431.

3. Байпаков К.М., Акылбек С.Ш., Терновая Г.А. К вопросу о религиозной жизни города Кулан в VIII-IX вв. (по материалам исследований цитадели в 2017 г.) // Народы и религии Евразии. Барнаул, 2019. №2(19). С. 9-35.

Байпаков К.М., Дашковский П.К. Международная научно-практическая конференция «Центральная Азия на Великом Шелковом пути: диалог культур и конфессий от древности до современности» // Народы и религии Евразии. Барнаул, 2019. №1 (18). С. 129-134.

1. Дашковский П.К., Савельева Т.В. «Байпаков Карл Молдахметович – выдающийся ученый и организатор науки Казахстана // Народы и религии Евразии. Барнаул, 2019. №2 (19). С. 144-167.

2. Камалдинов И.Р., Савельева Т.В. Импортные изделия из средневековых городов Илийской долины // «Промышленность Казахстана». Алматы, 2019. №2 (106). С. 94-98.

3. Савельева Т., Камалдинов И. Караван-сарай Шенгельды // «Промышленность Казахстана». Алматы, 2019. №3 (107). С. 94-98.

4. Савельева Т.В., Камалдинов И.Р. Направления Великого Шелкового пути в Илийской долине (по археологическим источникам) // Электронный научный журнал «edu.e-history.kz». №3(19), июль-сентябрь 2019. С. 1-15, цв. илл.

5. Савельева Т., Кузнецова О., Камалдинов И. Искусство гончаров средневекового городища Талгар (по археологическим источникам) // «Промышленность Казахстана». Алматы, 2019. №4 (108). С. 94-98.

6. Хафизова К.Ш. Историко-культурные основы сотрудничества Казахстана и Китая на Шелковом пути//Инициатива «Один пояс и один путь»: состояние и перспективы (посвящается 5 – летию провозглашения инициативы Председателя КНР Си Цзиньпина). Сб. материалов научной конференции. - Экспертный клуб «Один пояс и один путь». Исследовательский институт международного и регионального сотрудничества Казахстанско – Немецкого университета. - Алматы, 2018.- 119-135с.

7. Хафизова К.Ш. Скромные труженицы науки// журнал «Мысль», 2019, № 2.

8. Хафизова К.Ш. Отношения Индии и Китая в годы Второй мировой войны// «Мысль», 2019, № 4.- С. 36-45 Роль обычного права кочевников на международной арене, причины его выбора империями// Вестник права Республики Казахстан Zanger, 2019, № 3 (212).- с. 83- 88

9. Хафизова К.Ш. Моя жизнь - мои достижения. - Аманат. - Т. V11. - Алматы: «Эл - Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті», 2019. - С. 200-215+4 фото.

10. Хафизова К.Ш. «О культурной политике Китая в рамках инициативы «Один пояс, один путь» для газеты «Жэньминь жибао» 15.05.2019.

11. Yerekesheva Laura. Functions of Religion and Dynamics of Nation Building in Kazakhstan and Uzbekistan // Статья подготовлена и сдана в Georgetown University-Qatar (Февраль 2019). Публикация запланирована на вторую половину 2020 г. в международном журнале, входящем в базу данных SCOPUS. (1,7 п.л.)

12. Yerekesheva Laura. Analytical Report “Youth of Central Asia: Challenges for Peacebuilding”. 162 стр.

Аналитический доклад подготовлен в рамках Исследовательского проекта ЮНЕСКО (2018-2019) и сдан в ЮНЕСКО в июне 2019 г. Публикация запланирована на 2020 г.

13. Ерекешева Л.Г. Межкультурное взаимодействие как открытие «Другого»: греко-индийский и индийско-китайский диалог в древности (к постановке вопроса) // Сборник материалов конференции, посвященной памяти Т.К. Бейсембиева. – Алматы, 2019 г. Статья будет сдана в печать в начале июля 2019 г.
14. Yerekesheva L.G. Syncretism of Religious Beliefs in Western Himalayas's Lahoul // Südasien-Chronik - South Asia Chronicle. - Vol. 9, 2019. © Südasien-Seminar der Humboldt-Universität zu Berlin ISBN: 978-3-86004-324-0 (статья сдана в редакцию, номер выйдет в конце декабря 2019 г. - январе 2020 г.)
15. Ерекешева Л.Г. “Indo-Pacific” как новый концепт пространства в современных международных отношениях // Подготовка статьи для публикации будет завершена к началу июля 2019 г. Публикация запланирована на вторую половину 2019 г. в РК (0,5-0,7 п.л.)
16. Ерекешева Л.Г. Взаимные представления о «Другом» в культурах Древней Индии и Античного мира // Сборник материалов конференции, посвященной памяти Т.К. Бейсембиева. – Стамбул: ИРСИКА, 2020 г. (статья сдана в редакцию)
17. Ерекешева Л.Г. Знание, культура, «ориентализм» (к прочтению концепции Эдварда Саида) // Сборник материалов, посвященный 60-летию юбилею А.К. Муминова. – 2020 (статья сдана в редакцию)
18. Jay Nathan, Kaliyeva S., Baisalova B. Agile methodology of human capital management. - 0,8 п.л. Вестник КазНУ, Серия экономическая. - №2. – 2019 (ККСОН МОН РК)
19. Saule A. Kaliyeva, Farida G. Alzhanova. Priorities of cooperation of Kazakhstan and China in the field of labor migration in the framework of the formation of the Silk Road Economic Belt Global Journal of Emerging Market Economies – 2019. - (Калиева С.А. Прекаризация занятости на Евразийском пространстве: проблемы и тенденции. – С.376-386. – (0,6 п.л.) ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ НА ВЕЛИКОМ ШЕЛКОВОМ ПУТИ: диалог культур и конфессий от древности до современности / под ред. академика К.М. Байпакова – г.Алматы: Service Press, 2018 - 545 с. (вышел в 2019 г.)
20. Калиева С. А. Новые тенденции в обеспечении занятости населения в странах ЕАЭС. – (0,4 п.л.) "От идеи - к реальности: к 25-летию евразийской инициативы Нурсултана Назарбаева". – г.Нур-Султан, 11 апреля 2019. – 190 с. -С.107-112

21. Калиева С. А. Концептуальные основы формирования конкурентоспособных национальных кадров – 0,6 п.л. Экономика Казахстана: от настоящего к будущему / Под ред. академика НАН РК Сатыбалдина А.А. – Алматы: Институт экономики КН МОН РК, 2019. – 644 с. – С188-197
22. Kaliyeva S. A., Baisalova V. O. "PERSONAL LEARNING CLOUD" - A FORM OF DEVELOPMENT OF EMPLOYEES IN THE COMPANIES. – 0,4 п.л. International scientific-practical conference organized within the framework of the VI International Farabian Readings and dedicated to the 85th Anniversary of Al-Farabi Kazakh National University and the 70th Anniversary of the Higher School of Economics and Business «KAZAKHSTAN IN A MULTIPOLAR WORLD: ECONOMIC SCENARIOS». – Almaty, Republic of Kazakhstan. -2019. – p. 500. - P.81-86 copus) (принята в печать)
23. Новоженев В. А., Шакиров Т. Г. Коммуникации и изобразительные памятники эпохи ранней бронзы в Казахской степи // Сборник памяти Екатерины Дэвлет. Москва-Кемерово: Институт археологии РАН, 2019, в печати.
24. Новоженев В.А. Модель коммуникации населения Центральной Азии в древности и средневековье: основные факторы // Сборник в честь Р.Сулейманова. Ташкент: изд-во университета, 2019, в печати.
25. Новоженев В. А. Ботайские коневоды и ямные мигранты: кто победил? // VI Международные Фарабиевские чтения. Материалы международной научно-практической конференции «Ботайская культура и другие энеолитические памятники Центральной Азии», 4-6 апреля, Алматы, Казахстан. – Алматы: Қазақ университеті, 2019. – С. 13-14.
26. Новоженев В. А. «Генетическая революция» в свете актуальных проблем истории Северной Евразии в эпоху палеометалла // Сборник конференции к юбилею В.С.Бочкарева и В.С.Массона. Санкт Петербург, 2019, в печати.
27. Novozhenov Viktor. Human Population Genetics and Basic Problems of Central Asia Prehistory. In: Centenary of human population genetics. Moscow: MSU, Institute of genetics RAS, 2019: 78.
28. Novozhenov V. A., Bedelbaeva M. V., 2018. Figurative Monuments and Rock Art traditions of the Kazakh Steppe. In: Art of the Orient, 2018, Vol. 7, Jerzy Malinowski, Bogna Łakomska (Eds). Proceedings of the International Conference in Krakow. Torun: Polish Institute of World Art Studies, 2018: 119-130.

29. V.A. Novozhenov, K.M. Baipakov, T.V.Savelyeva, A.Zh.Sydykov «Innovations In The Ancient Communication Network»// Opcion. Venezuela, 2019. В печати. (статья с импакт-фактором).
30. V.A. Novozhenov, E.K. Altynbekova, A.Zh. Sydykov Indo-European communications: the model of “nomadic homeland” // Dilemas Contemporaneos- Educacion Politica Y Valores. Mexico, 2019. В печати.
31. Алтынбеков К. Урджарская жрица: история возрождения уникальной находки / Новоженев В. А. (отв. ред.). – Алматы: Остров Крым, 2018. – 94 с., ил. – редактирование.
32. Центральная Азия на Великом Шёлковом пути: диалог культур и конфессий от древности до современности. Материалы международной научно-практической конференции. Сборник статей. – Алматы, 13-15 июня 2018 г. / Гл.ред. К.М.Байпаков; отв. ред. В.А.Новоженев. – Алматы: Центр сближения культур под эгидой ЮНЕСКО, 2018. – 545 с, ил. – редактирование.
33. Ауэзов Е.К. «Кузнечное ювелирное искусство казахов Жетысу конец XIX в. нач. XX в.». в печати.
34. Капалбеков Н. «Ақ тулы Сіргелі Жабай батыр». Сборник статей Международной научной конференции «Национальный дух - батыры великой степи» приуроченной к 290-летию личности Великой Степи - Ак тулы Сиргели Жабай батыра. Южно-Казахстанский государственный университет имени М.Ауэзова. г. Шымкент. 16-29 стр.
35. «Ақ тулы Сіргелі Жабай батыр». Сборник научно-популярных исследований. Составитель Н.Капалбеков. А., «Жамбыл» 2019.
36. Ашимова С.А. «Ұлы даланың мәлім де беймәлім тұлғалары: әулиелік болмыс пен шипагерлік қасиет». Сборник статей Международной научной конференции «Национальный дух - батыры великой степи» приуроченной к 290-летию личности Великой Степи - Ак тулы Сиргели Жабай батыра. Южно-Казахстанский государственный университет имени М.Ауэзова. г. Шымкент. 221-230 стр.
37. Нурпеисов М.М. Казахстанско-французский проект «Места памяти». В соавторстве к.и.н. Ерофеевой И.В. «Мавзолей Байзак батыра»; «Мавзолей Отеген батыра»; «Мавзолей Сыпатай батыра»; «Мемориальный комплекс Жамбыла Жабаета». В печати.

38. Нурпеисов М.М. Редактирование учебника для колледжей «Историческое краеведение Алматы», 2019. С. Бейсебаева.
39. Есполова Э.М. «Казахстанская модель межэтнического и межнационального согласия» // Социальная интеграция и развитие этнокультур в евразийском пространстве.: сборник мат. VII Международной научной конференции. – Барнаул, Алтайский край, Россия, (0,5 п.л.) 2019 г. – в печати.
40. Есполова Э.М. – «Изучение и сохранение историко-культурного наследия Великого Шелкового пути» // Великие имена Великой степи: научно-теоретические и практические аспекты изучения в контексте патриотического воспитания молодежи, в рамках программной статьи Главы государства «Семь граней Великой степи».: сборник мат. VII Международной научно-практической конференции молодых ученых-историков. – Алматы, (0,5 п.л.) 2019 г. – в печати.
41. Омиралиева С.К. «Көне түркі жазу ескерткіштері – бай мұрамыз». Библиотека Центра сближения культур. Альманах «Бильгамеш». №2 Специальное издание. «Нет Востока, И Запада нет, Есть большое слово-ЗЕМЛЯ». Алматы, 2019.
42. Novozhenov V.A., Ilin R.V. Digital technology of non-contact copying of image monuments // Вестник КазНПУ им. Абая. Серия «Исторические и социально-политические науки». – 2019, №3 (62). – С. 369-378.
43. Новоженев В.А., Ильин Р.В. Использование метода фотограмметрии для исследования изобразительных памятников Центральной Азии // «Методы и методология естественных наук в полевых археологических исследованиях». Материалы международной научно-практической конференции. 18 сентября 2019. – Алматы: Қазақ Университеті, 2019. – С. 53.
44. Ильин Р.В., Гурулев М.В. Предварительные результаты исследования аварийного кургана раннего железного века в г. Алматы // Сборник материалов международной археологической конференции молодых ученых «Ахинжановские чтения -2019». – Алматы: Хикари, 2019. – С. 68 – 84.
45. Воякин Д.А., Горячев А.А., Ильин Р.В., Дуйсебаева Т.Н. «Археологические комплексы эпохи палеометалла в горах Хантау (методика и результаты археологической разведки // «XI Оразбаевские чтения». Алматы: 2019 г. С. 126-132.
46. Горячев А.А., Ильин Р.В. Итоги археологической разведки памятников эпохи палеометалла и раннего железного века в горах Киндыктас // «Методы и методология естественных наук в полевых археологических исследованиях». Материалы международной научно-практической конференции. 18 сентября 2019. – Алматы: Қазақ Университеті, 2019. С. 150-164.

II. КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

2.1. Семинары, тренинги, фестивали

2.1.1. 26 февраля 2019 года в рамках Международного десятилетия сближения культур (2013-2022 гг.) и «Года молодежи» совместно с КазНПУ им. Абая провели поэтический фестиваль «Благодарны только благородные». Организатор и модератор мероприятия – младший научный сотрудник Центра Крупко И.В.

Целью поэтического фестиваля являлось приобщение молодых студентов к литературе мира, в частности, к поэзии Олжаса Сулейменова, в творчестве которого главной целью всегда было сближение культур и идеи пацифизма.

Задачи мероприятия:

- Чтение стихотворений Олжаса Сулейменова студентами
- Знакомство участников и гостей фестиваля с идеями ЮНЕСКО («Международное Десятилетие сближения культур 2013-2022 гг.»)

Приобщение к литературе является одним из самых действенных лекарств от таких негативных социальных явлений как экстремизм, суицид и маргинализация молодежи.

О цели и задачах мероприятия, проводимого в рамках Международного Десятилетия сближения культур (2013-2022гг.) и «Года молодежи» рассказал младший научный сотрудник «Центра сближения культур» и модератор поэтического фестиваля – Крупко И.В.

С приветственным словом выступили гости фестиваля:

Профессор Калиева Сауле Ауганбаевна – главный научный сотрудник РГКП «Центр сближения культур», рассказав собравшимся о деятельности Центра, направленной на работу с молодежью, формирование Культуры Знания, противодействие маргинализации и экстремизму среди молодежи.

Проректор по учебной работе КазНПУ им.Абая Сатмурзаев Асан Адасбекович в своем выступлении Асан Адасбекович выразил благодарность организаторам и участникам фестиваля, отметив, что КазНПУ, как старейший вуз Казахстана, был и остается флагманом просвещения, выступая площадкой реализации таких мероприятий как поэтический фестиваль. В заключение проректор выразил надежду на дальнейшее плодотворное сотрудничество с

Центром сближения культур в работе с молодежью и реализации идей ЮНЕСКО.

Ms. Anaer Yeerjiang – представитель Кластерного Бюро ЮНЕСКО в Алматы в своем кратком выступлении осветила основные направления деятельности ЮНЕСКО, поблагодарив организаторов поэтического фестиваля за успешную реализацию Международного Десятилетия Сближения культур (2013-2022гг.), отметив, что данное мероприятие имеет прямое отношение к деятельности ЮНЕСКО по работе с молодежью.

Далее с приветственным словом выступил почетный гость фестиваля - Бахытжан Канапьянов – поэт, писатель, член Правления Союза писателей Казахстана, член казахского и русского ПЕН-клубов, член Правления Европейского Конгресса Литераторов (Прага). Академик Крымской литературной академии, главный редактор литературных альманахов «Литературная Азия» и «Литературная Алма-Ата». Бахытжан Канапьянов отметил символику дат, т.к. ровно 23 года назад (29 февраля 1996 г.) он сам организовывал Всемирный День Поэзии в Алматы, задействовав таких легендарных поэтов и деятелей искусства как Андрей Вознесенский, Белла Ахмадулина, Андрей Ткаченко и Борис Мессерер.

После приветственных слов и пожеланий началась поэтическая часть фестиваля. Студентами КазНПУ им.Абая и КазНАУ были прочитаны стихотворения Олжаса Сулейменова: Бекижанова Диана «Волчата», Айтбай Арайлым «Кыз куу», Каримбаева Умирниса «Спи спокойно, дада..», Ешимова Айганым «Одна война закончилась другой», Крупко Игорь «Встречаемся мы часто за Тоболом», Серикова Лидия «Актер и ночной город после премьеры», Джапаров Магамед «Домбра», Жаулыбай Акгуль «Я выпросил в отряде две недели», Ким Екатерина – «Мен тансықпын», Крупко Игорь «От января до апреля», Каримбаева Умирниса «Когда на темных окнах тает ветер..»

С филологическим анализом поэтики Олжаса Сулейменова выступила профессор кафедры русского языка и литературы Бузаубагарова Карлыгаш Сапаргалиевна, являющаяся одним из первых исследователей творчества поэтов-шестидесятников. В своем докладе профессор Бузаубагарова говорила об основных лейтмотивах поэтики Олжаса Сулейменова, главным из которых всегда было сближение культур.

Поэтический фестиваль продолжился чтением студентами стихотворений и просмотром видео-роликов. С заключительным словом выступили гости фестиваля Бахытжан Канапьянов и заведующая кафедрой русского языка и литературы КазНПУ им.Абая Абишева Сауле Джунусовна, отметив высокий уровень организации, теплую доброжелательную атмосферу и пожелание организовывать такие важные для работы с молодежью мероприятия на регулярной основе.

Поэтический фестиваль послужил важным импульсом для организации мероприятий, направленных на формирование Культуры Знания, просвещения и сближения культур, а также дальнейшей эффективной реализации целей и задач ЮНЕСКО в Казахстане.

2.1.2. 28 февраля 2019 г. совместно КазНМУ им. С.Д. Асфендиярова г.Алматы, при поддержке отдела социальных и гуманитарных наук Кластерного бюро ЮНЕСКО в г.Алматы, ИЭ МОН РК в поддержку Международного десятилетия сближения культур (2013-2022 гг.) ЮНЕСКО и «Года молодежи - 2019» «Мәңгілік ел жастары – тұрақтылықтың рухани өзегі». Выступил главный научный сотрудник, д.э.н., асс.профессор Калиева С.А. с докладом «Концепция успешной социализации молодежи Казахстана».

2.1.3. 24 апреля 2019 г. прошел городской **Фестиваль школьников «Межкультурный диалог культур народов Шелкового пути».**

Инициатива проведения Фестиваля принадлежала Международному Центру сближения культур под эгидой ЮНЕСКО Министерства культуры и спорта РК (МЦСК).

Партнерами МЦСК выступили пилотные школы международного проекта «межкультурный диалог» КГУ «Гимназия №5» и КГУ «Школа-гимназия №73». Фестиваль поддержали также представители Ассамблеи Народа Казахстана, учреждения «Қоғамдық келісім». От МЦСК в нем приняли участие и выступили заместитель директора по науке и внешним связям В.Г. Толмачев и старший научный сотрудник Ж.Ш. Мурунова.

Яркими событиями Фестиваля стали презентации школ-участниц Фестиваля, выступления танцевальных и вокальных коллективов г.Алматы, онлайн-игра «Великий Шелковый путь», квест «Великий Шелковый путь», флеш-моб.

Данный Фестиваль проходил в поддержку государственной программы «Рухани Жаңғыру», Международного десятилетия ЮНЕСКО по сближению культур (2013-2022), Года молодежи в Казахстане и был направлен на сохранение общекультурных и общеисторических ценностей в контексте межкультурного диалога.

2.1.4. 21 мая 2019 г. в рамках проекта «Межкультурный диалог народов Шелкового пути» совместно с Ассоциированной школой ЮНЕСКО №73. г. Алматы прошел конкурс «**Лучший научный проект среди младших школьников**». Инициатива проведения конкурса, как составной части программы для школьников «Межкультурный диалог народов Шелкового пути» принадлежит Центру.

Данный Конкурс проходил в поддержку государственной программы «Рухани Жаңғыру», «Международного десятилетия сближения культур» (2013-2022), Года Молодежи в Казахстане и направлен на сохранение

общекультурных и общеисторических ценностей в контексте межкультурного диалога.

Концепция духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина Казахстана определяет ключевую роль среднего образования в духовно-нравственной консолидации казахстанского общества, укреплении межнациональных отношений, создании условий для сохранения, развития национальных и культурных ценностей народов, проживающих на территории нашей страны, воспитании доброжелательного отношения к мировоззрению, культуре, языку, истории, традициям, ценностям народа Казахстана и Центральной Азии.

Основная цель Конкурса - поиск, выявление и поддержка наиболее активных и одаренных учащихся выпускных классов общеобразовательных школ города Алматы; стимулирование их научно-исследовательской и инновационной деятельности.

Задачи Конкурса были следующими:

- активизация познавательной деятельности учащихся, практическая реализация их интеллектуальных и образовательных запросов;
- приобретение учащимися навыков исследовательской деятельности и опыта публичного выступления;
- содействие в профессиональном самоопределении учащихся;
- воспитание патриотизма, формирование ценностных ориентаций, нравственно-эстетическое воспитание учащихся;
- развитие и укрепление сотрудничества между учреждениями образования города.

На основании опыта данного конкурса и других мероприятий в алматинских школах, со-организатором которых выступил Центр, был разработана концепция Городского Молодежного Форума школьников «Великий Шелковый Путь – путь диалога» под патронажем Международного Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО при Министерстве культуры и спорта РК., в рамках «Международного десятилетия сближения культур» (2013-2022 гг.) в поддержку государственной программы «Рухани Жаңғыру» и в продолжение «Года Молодежи», объявленного в РК.

2.1.5. 24 сентября 2019 г. «Развитие исследовательского потенциала по теме предотвращения насильственного экстремизма» (Research Capacity-Building Seminar-Training on Preventing Violent Extremism (PVE). Семинар-тренинг для исследователей, организованный ЮНЕСКО и Международным исследовательским центром Казахстан (МИЦК). – Алматы.

2.2. Лекции

1. Yerekesheva L.G. «East and West in World History» - спецкурс для бакалавров 3 курса, (на английском языке)
2. Yerekesheva L.G. «Intellectual History of Western Europe» - спецкурс для магистрантов 2 курса, (на английском языке)
3. Yerekesheva L.G. «Innovative Technologies and Sustainability» - спецкурс для магистрантов 2 курса университета Ла-Сапиенца (Италия), (на английском языке)
- по совместной программе «Гылым Ордасы» и КазНУ им. аль Фараби
4. Ерекешева Л.Г. «Этноконфессиональный фактор в Южной Азии» - спецкурс для магистрантов 2 курса.

2.3. Круглые столы, совещания и международные встречи

2.3.1. 15 марта 2019 года состоялся Международный Круглый стол «Золотая Орда как исторический формат взаимодействия культур».

В его работе приняли участие: Сулейменов О.О. – директор Центра, поэт, общественный деятель; Хафизова К.Ш. – академик КазНАЕН, д.и.н., профессор; Абусейтова М.Х. – член-корреспондент НАН РК, д.и.н, профессор; Фроловская Т.Л. – Поэт, эссеист, литературовед, переводчик, специалист по творчеству Л.Н. Гумилева; Мусаханова М.З. – к.и.н., доцент; Пиккат К. – директор Кластерного Бюро ЮНЕСКО; Шахтактински А. – генеральный консул Франции в Алматы; Мясоед А.С. – заведующая сектором Кластерного Бюро ЮНЕСКО; Переверзева И.В. – консул РФ в Алматы; Акшабаева А. – представитель генерального консульства ФРГ в Алматы; Нурмагамбетов М.А. – представитель Министерства иностранных дел РК; Аминов Т. – ведущий научный сотрудник Института истории государства Комитета науки МОН РК; Ускенбай К.З. – к.и.н., сотрудник Евразийского научно-исследовательского института Международного казахско-турецкого университета им. Х.А. Ясави; Атыгаев Н. – к.и.н., сотрудник Центра «Рухани жаңғыру» Казахского Национального аграрного университета; Галиев А.А. – к.и.н., сотрудник Казахского университета международных отношений и мировых языков им. Абылай хана; Ушкенов Е.М. – к.и.н., Институт истории и этнологии им. Ш.Ш. Уалиханова Комитета науки МОН РК; Морякова М.Т. – сотрудник Института истории и этнологии им. Ш.Ш. Уалиханова Комитета науки МОН РК; Самохина Н.Н. – представитель Казахского Национального университета им. Аль-Фараби; Нарынов С.Ж. – представитель «Союза архитекторов» РК; Кожа-Ахмет Х. – представитель движения «Азат Козгалысы»; Калмурзиев Р. –

представитель «Жаңа Ұрпақ»; Оловинцев А.Г. – Академия «Чингис хааны Дэлхийн»; Алтынбеков Т.А. – «Дала рухы»; Кдралина З.Н. – поэтесса.

Круглый стол посетили представители СМИ: газета «Караван», «Казахстанская правда», «Экспресс К», «Алматы Акшамы», «Президент және халық».

Открыл Круглый стол директор Центра О.О. Сулейменов. С приветствием выступили – К. Пиккат - Директор Кластерного Бюро по Центральной Азии в г.Алматы, А. Шахтактински - Генеральный Консул Франции в Казахстане, И.В. Переверзева – Генеральное Консульство РФ, Т. Аминов.

С докладами выступили: Фроловская Т.Л. «Культурное наследие Золотой Орды и состояние его изученности», Абусейтова М.Х. «Золотая Орда и Казахское ханство в XIV-XV вв.», Хафизова К.Ш. «Проблемы изучения Золотой Орды: взгляд китаеведа», Мусаханова М.З. «Памятники материальной культуры Казахстана периода Золотой Орды».

Во второй части состоялась дискуссия, в которой приняли участие О.О. Сулейменов, М.Х. Абусейтова, К. Ускенбай, Н. Атыгаев, А.Г. Оловинцев, Е.М. Ушкенов, З.Н. Кдралина, Х Кожа-Ахмет.

2.3.2. 17 апреля 2019 г. состоялась встреча с Директором Французского института исследований Центральной Азии (IFEAC), профессором Катрин Пужоль, которая сделала презентацию на тему «Казахстан: межкультурная толерантность в наследстве», по итогам которой состоялся обмен мнениями. На встрече присутствовали научные сотрудники Центра и приглашенные специалисты.

2.3.3. 25 октября 2019 г. Центр сближения культур под эгидой ЮНЕСКО совместно с Департаментом науки КазНПУ им.Абая провели Международный Круглый стол на тему «Семиосфера сакрального в традиционной культуре».

Целью Круглого стола явилось осмысление и интеграция двух исследовательских полей – казахская этнография и проблемы исторической памяти – в теоретико-концептуальный контекст культурной антропологии и, как следствие, создание в Республике Казахстан научной традиции культурной антропологии. Открыл Круглый стол заместитель директора Центра по науке и внешним связям Толмачев В.Г.

Докладчики Круглого стола выступили со следующими темами: Катрин Пужоль – д.и.н., профессор, директор Французского Института исследований Центральной Азии: «Понятие порога, границы и предела в материальных и нематериальных "местах памяти" в Казахстане»

Абылхожин Жулдузбек – д.и.н., профессор КБТУ, ГНС Института истории и этнологии им.Ч.Валиханова «Коллективное сакральное: родоплеменная идентичность в истории Казахстана», Крупко Игорь – докторант КазНПУ им.Абая, научный сотрудник Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО: «Фольклорные контексты казахстанской историографии: между поэтикой и политикой памяти», Нурпеисов Мурат – археолог, Заведующий отделом выставок и экспозиций Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО: «Проект "Сакральная география Казахстана" - вопросы археолога», Тенлик Далаева – к.и.н., доцент кафедры истории Казахстана им.Садыкова КазНПУ им. Абая: «Ритуально-партисипативные функции производственного праздника позднего социализма (на материалах «Ачполиметал» комбината)», Каримбаева Умирниса – студентка 3 курса Института истории и права КазНПУ им.Абая: «Освобождая сакральное: апология обряда «Түйе шешу»

Круглый стол стал первым шагом в создании научно-исследовательского Центра культурной антропологии при КазНПУ им.Абая, под патронажем «Евразийской Сети университетов в поддержку культуры знаний без границ», инициированной Центром сближения культур.

2.3.4. 7 ноября 2019 г. в Центре сближения культур под руководством его директора Олжаса Сулейменова состоялась координационное совещание его с проректорами ряда университетов Казахстана, одоббивших инициативу создания «Евразийской Сети университетов в поддержку культуры знаний без границ» под патронажем нашего Центра.

Данную инициативу, а также целесообразность проведения в 2020 г. Международного совещания по созданию упомянутой Евразийской Сети университетов поддержали КазНУ им. Аль-Фараби, КазНПУ им.Абая, КазНМУ им. Асфендиярова, КазНАУ, Казахская национальная консерватория им. Курмангазы, Алматинский филиал Санкт-Петербургского гуманитарного университета профсоюзов, Казахско-Американский Свободный университет. Предпосылками инициативы создания Евразийской Сети университетов являются:

- усилия и цели ЮНЕСКО по строительству «обществ знаний»;
- идеи сближения культур, этики диалога между народами и планетарного сознания, выдвинутые Казахстаном в ЮНЕСКО;
- предыдущая инициатива Центра сближения культур, поддержанная Кластер-офисом ЮНЕСКО в Алматы, по созданию Азиатско-Тихоокеанской Ассоциации университетов в поддержку межкультурного и межрелигиозного диалога, выдвинутая в 2017-м году, но незавершенная. Теперь она углублена, дополнена и актуализирована Центром сближения культур под эгидой ЮНЕСКО в свете вызовов времени;

- программа «Рухани Жаңғыру», важным условием реализации которого является «культ знаний», Послание Президента РК К.-Ж. Токаева народу Казахстана от 2 сентября 2019 г.

Цель создания Сети – формирование культуры знаний у молодежи с учетом повестки дня ЮНЕСКО и ООН, осуществление вклада в достижение их целей по устойчивому развитию, построению «обществ знаний» и открытых миролюбивых обществ, создание в высших учебных заведениях атмосферы знаний, необходимой для воспитания высококвалифицированных специалистов с высокими духовно-нравственными установками, которые будут вносить достойный вклад в развитие своих стран и всей человеческой цивилизации.

Принять у себя Международное совещание по созданию «Евразийской сети вузов в поддержку культуры знаний без границ» выразил предварительную готовность КазНУ им. Аль-Фараби. Центр сближения культур под эгидой ЮНЕСКО намерен выступить со-организатором данного мероприятия. О сроках проведения Международного совещания планируется определить в начале 2020 г.

2.3.5. 12 ноября 2019 г. в Центре состоялась международная встреча казахстанских деятелей культуры с чувашским писателем Н.Д. Храмовым, которая высветила исторические взаимосвязи культур Казахстана и Чувашии и создала импульс для дальнейшего укрепления творческих и культурных связей нашей страны с автономиями РФ.

2.3.6. 22 ноября 2019 г. в конференц-зале Центра был проведен Круглый стол на тему "Повышение конкурентоспособности национальных кадров как условие обеспечения сбалансированности трудовых ресурсов и рабочих мест". На Круглом столе выступили Калиева С. А. - ГНС Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО, ГНС Института экономики КН МОН РК, Арупов А. А. - директор Института мировой экономики и международных отношений, Альжанова Ф. Г. - ГНС Института экономики КН МОН РК, Абжанов А. М. - руководитель Республиканской школы лидеров "Жана Урпак", а также представитель ЮНЕСКО - Мингшун Ксю, В.Г. Толмачев - заместитель директора Центра по науке и внешним связям.

В ходе Круглого стола были обсуждены следующие проблемы: "Потенциал формирования конкурентоспособных национальных кадров", "Развитие цифровизации в странах-членах ЕАЭС", "Концепция управления талантами" как основа повышения конкурентоспособности Казахстана", а также молодыми участниками мероприятия обсуждался вопрос правильного выбора профессии как залога успешного будущего.

2.3.7. 4 декабря 2019 г. в связи с разработкой Центром концепции Городского Молодежного Форума школьников «Великий Шелковый Путь – путь диалога» под патронажем Международного Центра сближения культур под эгидой ЮНЕСКО было проведено рабочее совещание руководства Центра с представителями Кластер-офиса ЮНЕСКО в Казахстане, Кыргызстане, Таджикистане и Узбекистане (г. Алматы) и школ Алматы на предмет придания этому Форуму статуса городского, а затем и международного. Со стороны Кластер-офиса ЮНЕСКО была подтверждена поддержка данной инициативе, высказанная ранее в ходе рабочей встречи 25 ноября заместителя директора Центра с директором Кластер-офиса ЮНЕСКО К.Пиккат. Также по итогам совещания было направлено официальное обращение Центра в Акимат г. Алматы с предложением о совместной работе по организации данного мероприятия в 2020 г. на уровне города с перспективой выхода на международный. Это позволит не только расширить знания о Великом Шелковом пути, благотворно используя их интеграционные возможности, но и повысит осведомленность казахстанской и зарубежной общественности о деятельности Центра.

2.4. Работа со СМИ

Хафизова К.Ш. Статья о культурной политике Китая в рамках инициативы «Один пояс, один путь» для газеты «Жэньминь жибао» 15.05.2019.- С.???<http://www.chinanews.com/m/gj/2019/05-14/8836013.shtml?f=qbapp>

Хафизова К.Ш. Участие в передаче Татарского телевидения «Новый век», Соотечественники, посвященного старейшему уйгуроведу Казахстана к.и.н. Муниру Ибрагимовичу Ерзину, 1927 г. рождения. Май 2019 г. www.fassen.net
<http://uyguravazi.kazgazeta.kz/?p=39341>

Хафизова К.Ш. Встреча с общественностью - Национальная библиотека 24 апреля 2019 г.

Хафизова К.Ш. Интервью для ССТV о чем я хотела бы выступить на предстоящей международной конференции «Диалог цивилизаций и цивилизационный диалог в Азии», о работе над заявленной теме. 4 мая 2019.

Хафизова К.Ш. Интервью для фильма о казахстанском ученом, археологе и историке академике НАН РК К.М. Байпакове (1940-2018), первом директоре Центра сближения культур при Министерстве культуры и спорта. Режиссер Задвицкий В.Ю. – 4 мая 2019. <https://kknews.cc/archive/20190511/>

Хафизова К.Ш., о ней:

<http://uyguravazi.kazgazeta.kz/?p=39341>

http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2019-05/23/nw.D110000renmrb_20190523_2-17.htm

http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2019-05/16nw.D110000_20190516_3-02.htm

<http://www.chinanews.com/m/gj/2019/05-14/8836013.shtml?f=qbapp>

<https://kknews.cc/archive/20190511/>

https://1drv.ms/u/s!AoIJA_g_67PGgYt9xIIJKpK-zyEwjQ?e=ZhRDNb

<https://24.kz/ru/news/policy/item/340489-k-tokaev-v-istorii-kazakhstan-i-kitaya-est-mnogo-obshchego>

https://tengrinews.kz/kazakhstan_news/chto-chitaet-prezident-tokaev-379279/

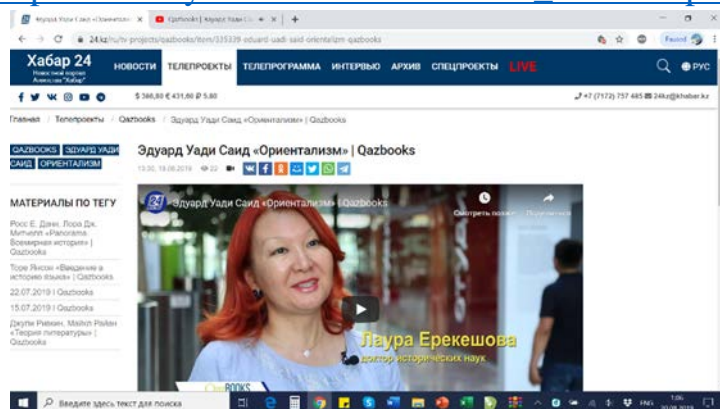
Ерекешева Л.Г. Кашмир – опасная смесь религиозных, этнических, исторических и геополитических проблем. Интервью в интернет ТВ Zona kz.net - 08 апреля 2019 г.

<https://zonakz.net/2019/04/08/kashmir-opasnaya-smes-religioznyh-etnicheskix-istoricheskix-i-geopoliticheskix-problem/>

2. Ерекешева Л.Г. Интервью программе Qazbooks, посвященной книге Э.В. Саида «Ориентализм». 19 августа 2019 г.

<https://24.kz/ru/tv-projects/qazbooks/item/335339-eduard-uadi-said-orientalizm-qazbooks> (на русском языке)

<https://www.youtube.com/watch?v=F5GRHsp0vE> (на каз. языке)

Капалбеков Н. Түркі әлемінің бойтұмары. Республиканский общественно-политический, историко-познавательная газета «Әділет. Рухани жаңғыру» № 10(53) 4 апрель 2019.

Капалбеков Н. Ақ тулы Жабай батыр. Газета «Ана тілі» №7 (1473) 21-27 февраль 2019.

Ашимова С. Алтын Орда мемлекетінің құрылғанына – 750 жыл. политическо-общественная газета «Алматы акшамы». 19.03.2019г. <http://almaty-akshamy.kz/alty-n-orda-memleketini-ry-l-any-na-750-zhy-l/>

Ашимова С. «Алтын Орда мемлекетінің құрылғанына – 750 жыл». Республиканская общественная газета «Президент және халық». 18.04.2019 г.

2.5. Общественная работа, членство в (международных) организациях, ассоциациях, обществах, редколлегиях, т.д.

Хафизова К.Ш.

Член экспертной комиссии международного проекта «Один пояс- один путь».

Ерекешева Л.Г.

Ерекешева Л.Г. Эксперт Национального научного совета по приоритетному направлению «Научные основы «Мәңгілік Ел» (образование XXI века, фундаментальные и прикладные исследования в области гуманитарных наук)» (2018-2020)

Ерекешева Л.Г. Зам. председателя, член Диссертационного совета по историческим наукам при КазНУ им. аль Фараби (2019-2021)

Ерекешева Л.Г. Член исполкома международной сети кафедр ЮНЕСКО / UNITWIN по межрелигиозному диалогу для межкультурного понимания.

Ерекешева Л.Г. Член Европейской ассоциации по изучению Центральной Азии (ESCAS).

Yerekesheva L.G. Contributing Editor, “Global Dialogue Review”, a quarterly internationally circulated foreign policy journal (India)

<http://www.globaldialoguereview.com/analysis/modern-silk-routes-and-their-geopolitical-consequences/>

<http://www.globaldialoguereview.com/events/global-religious-tourism-dialogue-2018/>

Капалбеков Н.

Капалбеков Н. Составитель книги «Жер-жаннаты, ер қанаты» к 100-летию со дня основания племенного конного завода Дегерес. А., «Everest» 2019.

Капалбеков Н. Редактор книги А. Дымбаева «Өмір жолы-сан тарау» А., «Everest» 2019.

Капалбеков Н. «Ақ туғли Сиргели Жабай ботир» на узбекском языке.

Крупко И.

Участие и победа в конкурсе Евразийской Ассоциации педагогических университетов «Учимся учить». Награжден двумя дипломами от ЕАПУ и Российского профессорского собрания.

1-7 сентября 2019 г. прохождение программы повышения квалификации «Актуальные методы антропологического исследования» в ЕУСПБ. Получено удостоверение повышения квалификации.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За прошедший 2019 год коллектив РГКП «Государственный музей «Центр сближения культур» провел большую научно-исследовательскую работу и провел международных мероприятий широкого масштаба.

18 сентября 2019 г. Центр провел Международную научно-практическую конференцию, посвященную 30-летию Международного Антиядерного Движения «Невада - Семей» (МАД «Невада-Семей») в г. Нурсултан, зал Казахского национального университета искусств (Шабыт); **16-18 октября 2019 г.** прошел II Алматинский Международный Форум сближения культур Евразии на тему «Просвещенный ислам и Ренессанс: от Фараба, Багдада и Кордовы через европейские монастыри - к культуре знаний». Форум был организован РГКП «Государственным музеем «Центр сближения культур» при поддержке Министерства культуры и спорта Республики Казахстан, по инициативе директора Центра сближения культур Сулейменова Олжаса Омаровича; **29 ноября 2019 года** в Российском Университете Дружбы Народов (г. Москва) в рамках Международного десятилетия сближения культур (2013-2022) прошла международная научная конференция под эгидой ЮНЕСКО на тему: «Великие переселения народов. Великое переселение в Евразии в III - IV веках н.э.» организованная совместно ЮНЕСКО, Центром сближения культур под эгидой ЮНЕСКО при Министерстве культуры и спорта РК, РУДН, некоммерческим Фондом «Культура» при поддержке Правительства Республики Казахстан.

Издан сборник материалов Международного Круглого стола, посвященного 750-летию государства Золотой Орды «Золотая орда» как исторический формат взаимодействия культур. Алматы, «Guppy Print», 2019; Издан альманах «Бильгамеш». №1 Специальное издание. Библиотека Центра сближения культур. «Достижение и перспективы антиядерного движения». Алматы, Центр оперативной полиграфии, 2019. 194 с. и «Бильгамеш». №2 Специальное издание. «Нет Востока, И Запада нет, Есть большое слово-ЗЕМЛЯ». Алматы, 2019.

Издан сборник тезисов II Алматинского Международного форума Сближения культур Евразии, на тему «Просвещенный ислам и Ренессанс: от Фараба, Багдада и Кордовы через европейские монастыри - к культуре знаний». Алматы, 2019.;

Сотрудники Центра выступили с 65 докладами на различных конференциях и опубликовали 3 монографии и 49 научных статей.

Были проведены круглые столы и лекции в рамках программы «Рухани жангыру» и «Международное Десятилетие сближения культур 2013-2022 гг»

Все мероприятия были запланированы и проведены при поддержке участия Министерства культуры и спорта Республики Казахстан.

С поставленными задачами коллектив Центра сближения культур справился.

Заметным событием для нашей организации стало создание и выпуск международного Альманаха культурологических и социальных исследований «БИЛЬГАМЕШ» в серии «Библиотека Цетра сближения культур» (выпущено 2 номера).

В русле обозначенных выше приоритетов Центро продолжит вносить вклад в анализ глубинных причин конфликтов и в укрепление связей между культурным разнообразием и универсальными ценностями, в прояснение исторических, социальных, экономических, культурных и духовных понятий, связанных со сближением культур, в укрепление взаимосвязей между процессами межкультурного диалога и устойчивого развития, в построение «обществ знаний», в укрепление позитивной роли молодежи в обществах всего мира, в развитие потенциала и обмен знаниями, в практическую реализацию идеи мира, в изучение истории миграций и их воздействия на нынешние проблемы планеты, в исследовательские проекты в регионе Центральной Азии, в континентальном и глобальном масштабе, в том числе, во взаимодействие между наукой и автохтонными системами знаний, а также

в наращивание ключевых стратегических партнерств, в творческое и новаторское сотрудничество, в выработку для этого новых подходов.